

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Πτυχιακή Εργασία: «Εμπορία Ανθρώπων»

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Τριλίβα Σοφία
Επιμέλεια: Τζώρτη Αλίκη
Εξάμηνο: Ή
Α.Μ.: 1529

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή – Ορισμοί	1
2. Ερωτήματα	3
3. Μεθοδολογία	3
4. Διαστάσεις της διεθνικής σωματεμπορίας	4
5. Ελληνική Νομοθεσία	6
6. Τα αίτια της ανάπτυξης της σύγχρονης εμπορίας ανθρώπων	13
7. Η πορνεία από το 1836 ως το 1980	15
8. Η δεκαετία του 1980, σταθμός για την έναρξη της εξαναγκαστικής πορνείας	19
9. Η δεκαετία του '90 και η ανάπτυξη της εξαναγκαστικής πορνείας	24
α) Η θέση της Ελληνίδας και Αλλοδαπής εκδιδομένης στην πορνεία τη δεκαετία του 1990	24
β) Οι κύριες εξελίξεις της πορνείας τη δεκαετία του 1990	24
γ) Ο ρόλος των βασικών δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας στη δημιουργία του πληθυσμού των εξαναγκαστικά εκδιδομένων αλλοδαπών την τελευταία δεκαετία του 20 ^{ου} αιώνα	27
δ) Τα οικονομικά έσοδα των δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας τη δεκαετία του 1990	30
10. Η ανάπτυξη της πορνείας στα μεγάλα αστικά κέντρα και την περιφέρεια	32
11. Ολυμπιακή πορνεία	35
12. Πορνογραφία	36
13. Σεξουαλική και οικονομική εκμετάλλευση παιδιών και εφήβων	39
14. Τρανσέξουαλ και πορνεία	42
15. Οι χώροι εργασίας των εκδιδομένων γυναικών	47
16. Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα και εμπορία ανθρώπων	49
17. Η καθημερινή ζωή των εκδιδομένων γυναικών	52
18. Πελάτες:	53
α) Τα μεγέθη της πορνικής πελατείας	53
β) Η ταξική σύνθεση της πορνικής πελατείας	54
19. Σεξουαλικές διαστροφές των πελατών	55
20. Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες της σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας που βιώνουν οι εξαναγκαστικά εκδιδόμενες γυναίκες και γενικότερα το γυναικείο φύλο	57
21. Τα συναισθήματα των εκδιδομένων γυναικών	60

22. Η στάση της κοινωνίας απέναντι στις εκδιδόμενες γυναίκες	63
23. Τα ανθρώπινα δικαιώματα που παραβιάζονται από την οικονομική – σεξουαλική εκμετάλλευση ανθρώπων	64
24. Μέτρα πρόληψης της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων	65
25. Μέτρα αντιμετώπισης της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων	68
26. Προγράμματα και οργανώσεις για την καταπολέμηση της σωματικής – ψυχικής – σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης γυναικών και παιδιών	71
27. Συμπεράσματα – Επίλογος – Κριτική	75
28. Βιβλιογραφία	79
29. Συμπληρωματική Βιβλιογραφία	79
30. Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία	80

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εμπορία ανθρώπων (trafficking in human beings) έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις, τόσο σε διεθνές, όσο και σε εθνικό επίπεδο κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Το παραδοσιακό εμπόριο δούλων έχει πλέον μετεξελιχθεί σε μία σύγχρονη επιχείρηση οικονομικής – σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ιδίως της εξαναγκαστικής εργασίας των προσώπων και της γενετήσιας ζωής τους. Εκτιμάται, μάλιστα, ότι το φαινόμενο αυτό αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη «εγκληματική επιχείρηση» μετά την παράνομη εμπορία ναρκωτικών και όπλων.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το διεθνές οργανωμένο έγκλημα και το συνοδευτικό Πρωτόκολλο σχετικά με το trafficking, με την έννοια «trafficking» εννοείται η «στρατολόγηση, μεταφορά, μεταβίβαση, απόκρυψη, ή παραλαβή προσώπων με τη χρήση ή την απειλή της χρήσης βίας ή άλλης μορφής εξαναγκασμού, την απαγωγή, την εξαπάτηση, το δόλο, την κατάχρηση ισχύος ή της θέσης τρωτότητας, τη δοσοληψία πληρωμών ή πλεονεκτημάτων για την εξασφάλιση της σύμφωνης γνώμης προσώπου που έχει τον έλεγχο πάνω σε άλλο πρόσωπο, με σκοπό την εκμετάλλευση». Η έννοια «εκμετάλλευση» περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, την εκμετάλλευση της πορνείας άλλων ή άλλη μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την εξαναγκαστική εργασία ή υπηρεσίες, τη δουλειά ή πρακτικές παρόμοιες της δουλειάς, τη δέσμευση ή την αφαίρεση οργάνων». ¹

Σύμφωνα με υπολογισμούς της UNICEF, ένα περίπου εκατομμύριο παιδιά προωθούνται κάθε χρόνο στην πορνεία. Άλλοι διεθνείς οργανισμοί εκτιμούν, ότι μόνο κατά το έτος 2000 περίπου 700.000 γυναίκες προωθήθηκαν με εξαναγκασμό, εξαπάτηση ή εξαγορά στην πορνεία σε παγκόσμια κλίμακα, ενώ τουλάχιστον 300.000 γυναίκες από την Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη, προωθήθηκαν από τα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος στην πορνεία σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Από τις παράνομες αυτές «επιχειρήσεις» του οργανωμένου εγκλήματος, υπολογίζεται ότι κατά το έτος 2000 προέκυψαν σε παγκόσμιο επίπεδο οικονομικά έσοδα ύψους περίπου 7 δισεκατομμυρίων ευρώ (2,4 τρισεκατομμύρια).

Γενικότερα, με τον όρο «**πορνεία**» καλείται «η προσφυγή της πορνικής πελατείας στην αγορά για να μισθώσει πορνικές υπηρεσίες»² Πιο συγκεκριμένα, η πορνεία διαχωρίζεται στην «εξαναγκαστική» πορνεία και την «παλαιά» πορνεία.

1 Λάζος, Γρ, (2001), *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη*, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 201

² Ο πτ, σελ 12

Η «παλαιά» πορνεία προϋπήρχε ήδη από το 1979 και χαρακτηρίζεται «από αυτονομία, ιδιαίτερη κουλτούρα και ταυτότητα ως κοινωνικοοικονομικός χώρος».³ Αυτή διαμορφώνεται από το κράτος ή σε ορισμένες περιπτώσεις από το μαστροπό. Ωστόσο, η «παλαιά» πορνεία δέχτηκε πολυποίκιλες πιέσεις, γεγονός που οδήγησε στην περιθωριοποίησή της.

Η «εξαναγκαστική» πορνεία στην Ελλάδα είναι μια νέα μορφή πορνείας, η οποία περιλαμβάνει τόσο την «παλαιά» όσο και τις νέες εξελίξεις που συντελέστηκαν στο χώρο αυτό. Οι κυρίαρχοι λόγοι που αποτέλεσαν βάση αυτών των νέων αλλαγών είναι τρεις.

Καταρχήν, η «εξαναγκαστική» πορνεία λειτούργησε συμπληρωματικά για την «παλαιά», εφόσον προώθησε στο χώρο της πορνείας κυρίως αλλοδαπές γυναίκες. Δεύτερον, η μη μόνιμη μετανάστευση και η παράνομη εκπόρνευση γυναικών διεθνώς είχε γνωρίσει δραματική εξάπλωση. Τρίτον, η αποδιοργάνωση και η κατάρρευση των κρατών της Ανατολικής Ευρώπης, ανάγκασαν μεγάλο ποσοστό των γυναικών να αναζητήσουν καταφύγιο σε χώρες όπου τα ακαδημαϊκά τους προσόντα ήταν ιδιαιτέρως υποβαθμισμένα, με αποτέλεσμα να έχουν ιδιαιτέρως μειωμένη πρόσβαση σε θέσεις εργασίας.⁴ Οι παραπάνω λόγοι, λοιπόν, λειτούργησαν ευνοϊκά για την εξάπλωση της πορνείας από τα διεθνή δίκτυα σωματεμπορίας (δίκτυα trafficking). Έχει υποστηριχθεί, ότι η εμπορία ανθρώπων αφήνει τόσο μεγάλα κέρδη στα δίκτυα, όσο τα κέρδη από την πώληση εξαρτησιογόνων ουσιών.

Όμως, θα ήταν καλό να αναφερθούν επιγραμματικά κάποια χαρακτηριστικά όσον αφορά την εμπορία και τη σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών, πριν προβούμε στην εκτενέστερη ανάλυση του θέματος.

Καταρχάς, τα περισσότερα συμβάντα εμπορίας και σεξουαλικής εκμετάλλευσης περιλαμβάνουν περισσότερα από ένα θύματα όσο και παραπάνω από ένα δράστη. Συνήθως τόσο οι δράστες, όσο και τα θύματα, προέρχονται από κατώτερα κοινωνικο – οικονομικά στρώματα και έχουν κάποια σχέση με το χώρο της πορνείας. Παράλληλα, έχει παρατηρηθεί ότι μεγάλος αριθμός αλλοδαπών γυναικών, κυρίως αλβανικής καταγωγής, είναι θύματα εμπορίας και σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Επιπλέον υποστηρίζεται, ότι στα δύο από τα δεκαεννέα συμβάντα σωματεμπορίας συμμετέχουν πρώην αστυνομικοί. Σύμφωνα με έρευνα, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων οι θύτες και τα θύματα έχουν στενές επαφές (τις περισσότερες φορές πρόκειται για ανδρόγυνο ή

³ Λάζος, Γρ, (2001), *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη*, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 57

⁴Ο π, σελ 202-204

ερασιές). Η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στο μεγαλύτερο ποσοστό τους οι δράστες είναι άνδρες, ενώ τα θύματα γυναίκες.⁵

Στην εξαναγκαστική πορνεία, τρεις είναι οι κύριοι ρόλοι: το θύμα, ο διακινητής, και ο πελάτης. Τα θύματα συνήθως είναι γυναίκες, οι οποίες δεν είναι ιερόδουλες, αλλά μεταφέρονται βίαια σε κάποια άλλη χώρα με σκοπό την οικονομική και σεξουαλική τους εκμετάλλευση. Από την άλλη πλευρά, οι ομάδες των διακινητών είναι πάνω από τρία άτομα που έχουν αναπτύξει επαφές με διακινητές άλλων κρατών.

Γενικά, ως προς τον αριθμό θυμάτων πρώτη έρχεται η Αυστρία, δεύτερη η Ιταλία και τρίτη η Ελλάδα. Στην Ελλάδα τη δεκαετία του '90 20.000 αλλοδαπές έγιναν αντικείμενα εκμετάλλευσης από 1.000.000 Έλληνες. Παράλληλα, στη χώρα μας περίπου 210.000 άτομα συμμετείχαν στη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων. Στην Ελλάδα, για την ίδια χρονολογία, το ρωσικό δίκτυο διακινούσε 6.500 γυναίκες, το αλβανικό 3.900 και το βαλκανικό 2.500, ενώ τα ετήσια κέρδη που επέφερε μία γυναίκα – θύμα υπολογίζονται περίπου στα 45.000.000 δρχ.⁶

Τέλος οι έρευνες διαφόρων φορέων όσο αφορά την πορνεία και την εξαναγκαστική πορνεία εμποδίζονται, τόσο από τα διάφορα κυκλώματα σωματεμπορίας, όσο και από τα στερεότυπα της κοινωνίας, και κατ' επέκταση παρεμποδίζεται η συλλογή στοιχείων που αφορούν το φαινόμενο της σωματεμπορίας.⁷

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Τίθεται, λοιπόν, το ερώτημα αν το φαινόμενο της πορνείας αποτελεί πρόβλημα των ατόμων που εμπλέκονται άμεσα σε αυτή ή πρόβλημα ολόκληρης της Πολιτείας και των πολιτών της. Το δεύτερο ερώτημα που προκύπτει είναι εάν και κατά πόσο καταπατούνται τα δικαιώματα των γυναικών που εκδίδονται και ειδικότερα με εξαναγκασμό.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Προκειμένου να επιτευχθεί μια εκτενής ανάλυση του φαινομένου της «πορνείας» και να απαντηθούν τα ερωτήματα που τέθηκαν παραπάνω με όσο το δυνατό μεγαλύτερη αξιοπιστία και εγκυρότητα, θα γίνει χρήση σχετικού με το θέμα αρχειακού υλικού (βιβλιογραφίας) και διαδικτυακού υλικού.

⁵ Τσιγκρής, Άγγελος, (2000), *Τα σεξουαλικά εγκλήματα*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα, σελ 181-184
Τσιγκρής, Άγγελος, (2002), *Η σεξουαλική βία κατά των γυναικών και παιδιών*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα, σελ 35-39

⁶ www.istoselides.gr/news/article.php?side=993, Μπουφίδης Σταύρος, *Παράνομη διακίνηση γυναικών: καταναγκαστική ή θεληματική πορνεία;*

⁷ www.okole.org/provi/prihos.htm, *Χρυσοφόρα η πορνεία, ατιμώρητοι οι προαγωγοί*

Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί, ότι η εκάστοτε μορφή πορνείας αντανakλά την ποιότητα διαφόρων κοινωνικών ζητημάτων, όπως οι σχέσεις των φύλων, η εμπορευματοποίηση των ανθρώπινων σχέσεων, η παραβατικότητα και το οργανωμένο έγκλημα. Γι' αυτό το λόγο αξίζει να μελετήσουμε την πορνεία και το νομοθετικό πλαίσιο γι' αυτή τμηματικά (δηλαδή σε διάφορες χρονολογικές περιόδους) και την αντίστοιχη «μορφή» που είχαν αυτά σε κάθε περίοδο. Αυτός ο τρόπος θα δώσει την ευκαιρία να κατανοήσουμε την πορεία της πορνείας στη διάρκεια του χρόνου, το είδος και τα αίτια των μεταβολών της, αλλά και να κατανοηθούν ζητήματα που θίχτηκαν παραπάνω.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΙΚΗΣ ΣΩΜΑΤΕΜΠΟΡΙΑΣ

Η διεθνική σωματεμπορία έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις τόσο σε διεθνές, όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, εκτιμάται ότι 700.000 με 2.000.000 γυναίκες και παιδιά, το χρόνο, πέφτουν θύματα οργανωμένων δικτύων εμπορίας ανθρώπων⁸. Στη Νοτιοανατολική Ασία εκτιμάται ότι περίπου 1.000.000 παιδιά προωθούνται στην πορνεία κάθε χρόνο. Στις ΗΠΑ κάθε χρόνο διακινούνται, με σκοπό την πορνεία, περίπου στις 50.000 γυναίκες και παιδιά. Στην Ευρώπη 500.000 γυναίκες διακινούνται κάθε χρόνο, με σκοπό την πορνεία, από την Ανατολική Ευρώπη σε διάφορα μέρη του κόσμου⁹. Στοιχεία για τις διαστάσεις της διεθνικής σωματεμπορίας στην Αφρική είναι λιγότερο διαθέσιμα, λόγω έλλειψης ερευνών στη συγκεκριμένη περιοχή. Αναφέρεται ότι γυναίκες της Μαυριτανίας διακινούνται εσωτερικώς ανάμεσα στις διάφορες φυλές. Υπολογίζεται επίσης, ότι παραπάνω από 25.000 Κενυάτες, θύματα διεθνικής σωματεμπορίας, ζουν σε συνθήκες σκλαβιάς σε χώρες της Μέσης Ανατολής. Μάλιστα, η εμπορία ανθρώπων στο Σουδάν ανθεί με την ανοχή της κυβέρνησης¹⁰.

Ωστόσο και η σωματεμπορία παιδιών, σε διεθνές επίπεδο, αυξάνεται με τρομακτικά άλματα. Περίπου 1.000.000 παιδιά (κυρίως κορίτσια) εισέρχονται στη βιομηχανία του σεξ κάθε χρόνο¹¹. Συγκεκριμένα, από το Νεπάλ διακινούνται κάθε χρόνο περίπου 5.000 – 7.000 κορίτσια, τα περισσότερα από τα οποία καταλήγουν σε οίκους ανοχής της Βομβάης και του Νέου Δελχί. Υπολογίζεται ότι περίπου 200.000 κορίτσια εκπορνεύονται σε πόλεις

⁸ usinfo.state.gov/topical/global/traffic, *US Department of state, Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000: Trafficking in Persons Report, 2000*

⁹ Ενημερωτικό φυλλάδιο του STOP NOW

¹⁰ [www.unhcr.ch/huridocda/huridoca.nsf/\(Symbol\)/E.CN.4.2000.68.En?Opendocument](http://www.unhcr.ch/huridocda/huridoca.nsf/(Symbol)/E.CN.4.2000.68.En?Opendocument), Έκθεση της Ειδικής Εισηγήτριας του ΟΗΕ για τη βία κατά των γυναικών, σχετικά με τη διεθνική σωματεμπορία, 2000

¹¹ www.unicef.org/newsline/02pr02htvn, *Unicef press release*

της Ινδίας και περίπου 10.000 γυναίκες, αλλά και κορίτσια, έχουν προωθηθεί στην πορνεία της Ταϊλάνδης¹².

Σύμφωνα με την Αμερικάνικη κυβέρνηση, περίπου 600.000 – 800.000 άνθρωποι (το 80% γυναίκες και κορίτσια και το 50% ανήλικα άτομα) διακινούνται παράνομα, με σκοπό την προώθησή τους για εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση¹³.

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας υπολογίζει ότι υπάρχουν 12,3 εκατομμύρια άνθρωποι θύματα καταναγκαστικής εργασίας, καταναγκαστικής πορνείας, εργασίας σε καθεστώς δουλείας, καταναγκαστικής παιδικής εργασίας και ακούσιας δουλείας κάθε στιγμή¹⁴.

Σύμφωνα με υπολογισμούς της Unicef, ένα εκατομμύριο παιδιά προωθούνται κάθε χρόνο στην πορνεία. Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης υποστηρίζει, ότι μόνο κατά το έτος 2000, περίπου 700.000 γυναίκες προωθήθηκαν με εξαναγκασμό, εξαπάτηση ή εξαγορά στην πορνεία, σε παγκόσμιο επίπεδο. Επίσης, εκτιμά πως 300.000 γυναίκες από την Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη προωθήθηκαν στην πορνεία, σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Περίπου 85.000 – 90.000 από αυτές πωλήθηκαν στη χώρα μας¹⁵.

Παράλληλα, στην Ελλάδα οι διαστάσεις που έχει λάβει το εμπόριο ανθρώπων είναι εξίσου ανησυχητικές. Κατά την περίοδο 1990 – 2000 πάνω από 75.000 γυναίκες και παιδιά υπήρξαν θύματα εξαναγκαστικής πορνείας. Σύμφωνα με έρευνες του Γρηγόριου Λάζου, το 40% των γυναικών προερχόταν από τη Ρωσία, το 30% από την Ουκρανία, το 16% από την Αλβανία και το 10% από τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία¹⁶.

Εκτός από τα υψηλά ποσοστά παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα, εξίσου λυπηρό και ιδιαίτερος ανησυχητικό είναι το γεγονός, ότι η Ελλάδα (όπως και η Τουρκία) περιλαμβάνεται στον κατάλογο των 15 χωρών που εγκαλούνται από τις ΗΠΑ, εξαιτίας της αδράνειάς τους όσο αφορά την καταπολέμηση του σύγχρονου δουλεμπορίου και της πορνείας.

¹² www.unicef.org/programme/cprotection/focus/trafficking/stats.htm, *Unicef statistics*

¹³ athens.usembassy.gov/traffickingINTRO_Gr.pdf, *Έκθεση για παράνομη διακίνηση ανθρώπων, 2005*

¹⁴ athens.usembassy.gov/traffickingINTRO_Gr.pdf, *Έκθεση για παράνομη διακίνηση ανθρώπων, 2005*

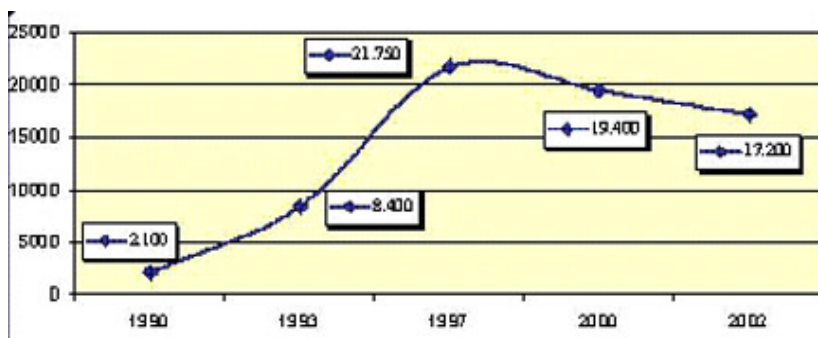
¹⁵ www.presscode.gr/htm/trafficking04.htm, Τουλούμη Γιώτα, *Εισήγηση της φεμινιστικής πρωτοβουλίας ενάντια στην καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών του φεμινιστικού κέντρου Αθήνας, 2004*

¹⁶ www.kethi.gr/greek/meletes/Trafficking_outline/traffickingoutline.pdf, *Ενημερωτική μελέτη για τη διεθνή σωματεμπορία – Trafficking, 2001*

Στην Ελλάδα, όμως, παρά τις όποιες επισημάνσεις και παρατηρήσεις, τόσο από τις ΗΠΑ, όσο και από την Ευρώπη, εξακολουθεί να παρουσιάζει ραγδαία αύξηση το φαινόμενο της σωματεμπορίας.

Για παράδειγμα, το 2000 ο πληθυσμός των εξαναγκαστικά εκδιδόμενων έφτασε τις 19.500 γυναίκες και ανήλικα¹⁷.

Τέλος, η Ελλάδα συχνά αποτελεί και τον πρώτο τόπο εκπόρνευσης, ενώ την τελευταία δεκαετία η εμπορία γυναικών και παιδιών έχει βρει πρόσφορο έδαφος ανάπτυξης, τόσο λόγω των αναποτελεσματικών και ανεπαρκών μέτρων αντιμετώπισης του φαινομένου, όσο και λόγω της διαφθοράς μεγάλου ποσοστού αστυνομικών και δικαστικών υπαλλήλων.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΝΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1834 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Κυρίαρχο θέμα για κάθε κοινωνικό φαινόμενο ή πρόβλημα, επομένως και για την πορνεία είναι το νομοθετικό πλαίσιο και πιο συγκεκριμένα οι μεταβολές που συντελέστηκαν σε αυτό στη διάρκεια του χρόνου.

Το ελληνικό κράτος ασχολήθηκε με την πορνεία από το 1834, όπου λήφθηκαν μέτρα για την αντιμετώπισή της. Το πρώτο νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα, το διακανονιστικό σύστημα, εμφανίστηκε το 1836 και διήρκεσε ως το 1955. «Το διακανονιστικό σύστημα είναι μια ηθικό – θεωρητική δέσμη αρχών, ιδεών και αντιλήψεων, με βάση την οποία γίνεται αντιληπτή η πορνεία, η θέση της κοινωνίας και η σημασία της. Σύμφωνα με αυτό το σύστημα, η πορνεία παύει πλέον να θεωρείται παράνομη δραστηριότητα από το κράτος, με την προϋπόθεση, όμως, οι γυναίκες που εκδίδονται να καταγράφονται από το κράτος με την ιδιότητα της πόρνης, να εκδίδονται και να κατοικούν στους οίκους ανοχής, οι οποίοι ελέγχονται από το κράτος. Επίσης, το σύστημα απαγόρευε στις εκδιδόμενες να βγουν έξω από τους οίκους ανοχής, αν δεν είχαν τη συγκατάθεση της αστυνομίας.

Ακόμα, οι εκδιδόμενες γυναίκες των κρατικών οίκων ανοχής υποχρεώνονταν να περνούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα από υγειονομικό έλεγχο ή να νοσηλεύονται σε κάποιο νοσοκομείο αν έπασχαν από κάποια μολυσματική ασθένεια. Τέλος, η παροχή ή αφαίρεση της άδειας να εκδίδεται μια γυναίκα νόμιμα ή ένας οίκος ανοχής να λειτουργεί νόμιμα, ήταν αρμοδιότητα μιας ειδικής διοικητικής Επιτροπής.

¹⁷ www.ert.gr/afieromatal/women/interview.aspx, Η βία προτιμά τις γυναίκες: Συνέντευξη

Το συγκεκριμένο διακανονιστικό σύστημα είχε ως απώτερο στόχο να μειώσει τα αφροδίσια νοσήματα, τους προαγωγούς γυναικών, τους βιασμούς γυναικών οι οποίες δεν εκδίδονταν και την απομάκρυνση της πορνείας από περιοχές που δεν την αποδέχονταν.

Ωστόσο, το 1936, με το Βασιλικό Διάταγμα του Όθωνα περί «Δημοτικής Αστυνομίας», η αστυνομία εκτός του ότι απαγόρευσε στις γυναίκες που εκδίδονταν να κάνουν δημόσιες εμφανίσεις στους δημόσιους δρόμους, τις διέκρινε σε δύο κατηγορίες, στις «κοινές» και στις «ελεύθερες ή ασιδούς». Στην πρώτη κατηγορία εντάχθηκαν αυτές οι οποίες δεν είχαν τη δυνατότητα εξόδου από τους κρατικούς οίκους ανοχής, ενώ στη δεύτερη κατηγορία αυτές οι οποίες δούλευαν σε διαφόρων ειδών κέντρα ψυχαγωγίας και είχαν την ευκαιρία να διαμένουν εκτός των οίκων ανοχής, αλλά εντός της πόλης.. Ωστόσο, και οι δύο κατηγορίες γυναικών υποχρεώνονταν να περνούν από υγειονομικό έλεγχο.

Σύμφωνα με τον Α. Ψαρρά και την Ι. Φλωρεντίν, το κυρίαρχο χαρακτηριστικό της πορνείας από το 1836 ως το 1922 είναι η αυθαίρετη και ευκαιριακή ρύθμισή της με υπουργικές εγκυκλίους και διοικητικά μέτρα, τα οποία παραβιάζονταν συχνά από την αστυνομία.

Το 1922 ψηφίζεται ένας νέος νόμος 3032, ο οποίος περιορίζει τις αρμοδιότητες της αστυνομίας στο χώρο της πορνείας, χωρίς βέβαια να ξεφεύγει από τη λογική του διακανονιστικού συστήματος. Συγκεκριμένα, ο νόμος του 1922 ανέθεσε σε μία Επιτροπή ανά νόμο την αρμοδιότητα να κατηγοριοποιεί εκδιδόμενες γυναίκες, να δίνει άδειες λειτουργίας οίκων ανοχής ή και να αφαιρεί άδειες λειτουργίας. Πρέπει να τονιστεί, ότι ο νόμος αυτός «έδωσε για πρώτη φορά το δικαίωμα στις γυναίκες να κάνουν έφεση κατά της απόφασης της επιτροπής».¹⁸

Ωστόσο, αυτός ο νόμος δεν έφερε ριζικές αλλαγές στο χώρο της πορνείας. Επίσης, δέχτηκε πολλές αρνητικές κριτικές, εξαιτίας του ότι το περιεχόμενό του, αλλά και το περιεχόμενο γενικά του διακανονιστικού συστήματος, δε συμβάδιζε και δεν ανταποκρίνονταν στην τότε ισχύουσα πραγματικότητα και στις αρχές του δικαίου.

Το 1955 με το Νόμο 3310 «Περί Καταπολέμησης των Αφροδίσιων Νόσων και Άλλων Τινών Διατάξεων» το ισχύον σύστημα μέχρι τότε κατέρρευσε και πήρε τη θέση του ένα πιο φιλελεύθερο διακανονιστικό σύστημα. Αυτός ο νόμος προέβλεπε την κατάργηση των δημόσιων οίκων ανοχής, την παροχή άδειας λειτουργίας ιδιωτικών οίκων ανοχής, την απαγόρευση σε γυναίκες κάτω των δεκαοκτώ ετών να εκδίδονται, την υποχρέωση των «κοινών» ή «ελεύθερων» γυναικών να παρουσιάζονται σε υγειονομικές αρχές και να κατέχουν δελτίο υγείας.

¹⁸ Λάζος, Γρ., (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 57-62. Ωστόσο, η πρώτη ιδέα για τη θέσπιση νόμων για την πορνεία εμφανίστηκε στη Γαλλία τον 19^ο αιώνα.

Το 1960, ο νόμος 4095 «Περί της εξ Αφροδίσιων Νόσων Προστασίας και Ρυθμίσεως Συναφών Θεμάτων» αντικατέστησε αυτόν του 1955. Τα νέα μέτρα αυτού του νόμου αφορούσαν τόσο τους φορείς που θα ήταν υπεύθυνοι για τον έλεγχο της πορνείας, όσο και τις ίδιες τις γυναίκες. Ειδικότερα, πλέον η Αστυνομία και η Υγειονομική Υπηρεσία είχαν την ευθύνη να ελέγχουν την πορνεία και να δίνουν άδειες στις εκδιδόμενες να ενοικιάζουν κάποιο άλλο σπίτι / δωμάτιο ή να μετακομίζουν σε κάποια άλλη περιοχή. Χωρίς την άδεια οι εκδιδόμενες γυναίκες, σύμφωνα με το νέο νόμο, δεν είχαν τα δικαιώματα αυτά.

Εικοσιένα χρόνια αργότερα (το 1981), ψηφίζεται ένας νέος νόμος 1193, ο οποίος αναγνωρίζει την πορνεία ως κοινωνικό φαινόμενο. Βάση αυτού του νόμου, το αστυνομικό τμήμα κάθε περιοχής δεν έχει τη δυνατότητα να δώσει πάνω από δώδεκα άδειες και χωρίς τη συναίνεση του Νομάρχη και μιας τριμελούς επιτροπής. Επιπλέον, μια γυναίκα στο χώρο της πορνείας κάτω των εικοσιένα, χαρακτηριζόταν ως παράνομη. Ακόμα, μέσω του νόμου αυτού θεσπίστηκαν μέτρα ιατρικού ελέγχου. Επίσης, ο νόμος προέβλεπε την αφαίρεση της αδείας σε περίπτωση που οι εκδιδόμενες δημιουργούσαν προβλήματα στην περιοχή. Ωστόσο, ο νόμος του 1981 δεν προέβλεπε τίποτα όσον αφορά τους μαστροπούς, πράγμα που έγινε συνειδητά σύμφωνα με το Λάζο Γρηγόρη.

Ο Νόμος 1193, ωστόσο, χαρακτηρίζεται και αυτός από σημαντικά μειονεκτήματα. Καταρχήν, ταύτιζε τους σκοπούς και τις προθέσεις. Ακόμα, δεν συνέπιπταν οι στόχοι (που ήταν αδιευκρίνιστοι) με το περιεχόμενό του. Επέτεινε το στιγματισμό της εκδιδόμενης γυναίκας και την καταπάτηση του ιατρικού απορρήτου. Επέβαλε κυρώσεις στις εκδιδόμενες που δεν περνούσαν από ιατρικό έλεγχο και το πιο μελανό σημείο, κατά τη γνώμη του Λάζου Γρηγόρη και της δικής μου, ήταν η νομιμοποίηση της εμπορίας του σώματος και γενικότερα της ανθρώπινης ύπαρξης.¹⁹

Στο νομοθετικό πλαίσιο του 1999, με το νόμο 2734, παρατηρείται ότι η νομοθεσία για την πορνεία εξακολουθεί να εμμένει στο νέο διακανονιστικό σύστημα.

Ο νόμος 2734 αντικαθιστά τον όρο «πορνεία» με την πρόταση «πρόσωπα που εκδίδονται με αμοιβή». Αυτός ο νόμος προβλέπει την επιβολή τιμωρίας σε περιπτώσεις πορνείας στο πεζοδρόμιο. Επίσης, τα εκδιδόμενα άτομα υποχρεούνται με αυτό το νόμο να κατέχουν πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος, το οποίο δίνεται από το νομάρχη. Η χορήγηση δίνεται μόνο αν η γυναίκα είναι χωρισμένη ή ανύπαντρη, άνω των δέκα οκτώ και δεν πάσχει από κάποιο αφροδισιακό νόσημα.

¹⁹ Λάζος, Γρ., (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 62-70.

Επίσης, οι εκδιδόμενες υποχρεούνται να υφίστανται υγειονομικό έλεγχο και να έχουν βιβλιάριο υγείας. Σχετικά με τους οίκους ανοχής, ο νόμος ορίζει ως υπεύθυνους για τη χορήγηση αδειών τους δήμους και τις κοινότητες, με το σκεπτικό ότι οι τοπικοί φορείς γνωρίζουν καλύτερα τις ανάγκες και την κουλτούρα της περιοχής τους. Τέλος, ο νόμος 1133 δεν συμπεριλαμβάνει τις κυρώσεις που προέβλεπε ο προηγούμενος νόμος και εισάγει νέες.

Το παραπάνω νομοθετικό πλαίσιο για την πορνεία δέχτηκε πολλές επικρίσεις. Οι έντονες κριτικές που του ασκήθηκαν πηγάζουν από το γεγονός ότι το 1999 όπου ψηφίστηκε ο νόμος, το διεθνές trafficking και οι άλλες μορφές πορνείας σημείωναν ιδιαίτερη όξυνση. Παρ' όλα αυτά, ο νόμος δεν προβλέπει κυριολεκτικά τίποτα για τα προαναφερθέντα, αλλά ούτε και για την πελατεία των εξαναγκαστικά εκδιδομένων γυναικών.²⁰

Το 2002, ψηφίστηκε ο νόμος 3064, με σκοπό την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών.

Συγκεκριμένα, με το άρθρο 323^A (περί εμπορίας ανθρώπων) στοχεύουν στην αντιμετώπιση των απεχθέστερων μορφών της εμπορίας ανθρώπων (αφαίρεση οργάνων του σώματος και κερδοσκοπική εκμετάλλευση της εργασίας ενός προσώπου, στρατολόγηση ανηλίκων με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους σε ένοπλες συγκρούσεις).

Επίσης, στο 19^ο Κεφάλαιο του Ποινικού Κώδικα επεκτείνεται η ίση προστασία μεταξύ ανδρών και γυναικών, όπως αυτή είχε πρωτοεισαχθεί με το ν. 1419/1984 και όπου κρίθηκε αναγκαίο (άρθρο 338 Π.Κ.)

Ακόμα, απαλείφεται η κατ' έγκληση δίωξη σοβαρών αξιόποινων πράξεων (ορισμένων μάλιστα σε βαθμό κακουργήματος), όπως η κατάχρηση σε ασέλγεια, η αποπλάνηση παιδιών, η κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια και η ασέλγεια με κατάχρηση εξουσίας (άρθρο 344 Π.Κ.).

Το αξιόποينو της διευκόλυνσης της ακολασίας άλλων διευρύνεται με την δια της δημοσιεύσεως αγγελιών και δι' άλλων τρόπων διευκόλυνση της ασέλγειας με ανήλικο (τρίτη παράγραφος στο άρθρο 348 Π.Κ.) για την πράξη δε αυτή επαπειλείται αυστηρότερη ποινή (φυλάκιση).

²⁰ Λάζος, Γρ., (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 74-78.

Επιπλέον, αντιμετωπίζεται πλέον με ρητή διάταξη νόμου η πορνογραφία ανηλίκων (άρθρο 348^A Π.Κ.), πράξη που με την ανάπτυξη του διαδικτύου έχει προσλάβει τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα απεχθή χαρακτήρα.

Αναμορφώνεται το έγκλημα της μαστροπείας, ώστε με αυτό να παρέχεται πλέον ουσιαστική προστασία στους ανηλίκους, καταργείται δε η ρήτρα επικουρικότητας και το προβλεπόμενο στη σχετική διάταξη ιδιόρρυθμο πλαίσιο στερητικής της ελευθερίας ποινής.

Τροποποιείται ριζικά η διάταξη του άρθρου 351 του Ποινικού Κώδικα, ώστε να αντιμετωπίζεται ειδικότερα η εμπορία ανθρώπων όταν τελείται με σκοπό την εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής. Με τον τρόπο αυτό το έγκλημα του άρθρου 351 Π.Κ. μετατρέπεται στη βασικότερη διάταξη του αναφερόμενου στην οικονομική εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής τμήματος του 19^{ου} Κεφαλαίου του Ποινικού Κώδικα. Έτσι, σε βαθμό κακουργήματος θα τιμωρείται εφεξής η εξαναγκαστική ή η εν γνώσει της ευάλωτης θέσης των θυμάτων εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής τους, ενώ ως διακεκριμένη περίπτωση α τιμωρείται η πράξη όταν αφορά ανηλίκους ή συνδέεται με την παράνομη είσοδο, παραμονή ή έξοδο αλλοδαπών στη χώρα ή διαπράττεται από τα πρόσωπα του στοιχείου γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 349 Π.Κ. ή τελείται κατ' επάγγελμα ή, τέλος, είχε ως συνέπεια τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος.

Εισάγεται για πρώτη φορά το αξιόποιο της ασέλγειας που διαπράττει ενήλικος σε βάρος ανηλίκου με αμοιβή ή με άλλα υλικά ανταλλάγματα (άρθρο 351^A Π.Κ.), προβλέπεται δε ότι οι διατάξεις του άρθρου 339 Π.Κ. θα εφαρμόζονται επικουρικά σε σχέση με τη διάταξη αυτή.

Αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 353 του Ποινικού Κώδικα και εισάγεται η κατ' έγκληση τιμώρηση της βάνουσης προσβολής της αιδούς των ανηλίκων που επιχειρείται με ακόλαστη πράξη ενώπιόν τους (άρθρο 353 παράγραφος 2 Π.Κ.).

Προστίθενται οι πράξεις της εμπορίας ανθρώπων, της σωματεμπορίας και της ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής στο στοιχείο η' του άρθρου 8 του Ποινικού Κώδικα, ώστε να είναι εφεξής δυνατή η τιμώρησή τους και όταν τελούνται στην αλλοδαπή ανεξάρτητα από τους νόμους του τόπου τέλεσης.

Επίσης εντάσσονται οι πράξεις της πορνογραφίας ανηλίκων (άρθρο 348^A Π.Κ.), της σωματεμπορίας (άρθρο 351 Π.Κ.) και της ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής (άρθρο 351^A Π.Κ.) στον κατάλογο των κακουργημάτων του άρθρου 187 παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 2928/2001.

Επιπλέον προστίθενται οι πράξεις της εμπορίας ανθρώπων (άρθρο 323^A Π.Κ.) και της σωματεμπορίας (άρθρο 351 Π.Κ.) στον κατάλογο των αξιόποινων πράξεων του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 2331/1995.

Τέλος, προβλέπεται η υποχρεωτική προσωρινή ή οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης, στους χώρους των οποίων τελέστηκαν τα εγκλήματα της πορνογραφίας κατ' ανηλίκων, της μαστροπείας ή της σωματεμπορίας.

Με το άρθρο 232^A Π.Κ., όπως προτείνεται, αντιμετωπίζονται ως κακουργηματικές συμπεριφορές ή με εξαναγκαστικά μέσα επιβαλλόμενη διακίνηση η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την αφαίρεση οργάνων του σώματός τους ή την εκμετάλλευση της εργασίας τους.

Οι πράξεις αυτές τιμωρούνται όταν ο δράστης χρησιμοποιεί απατηλά μέσα για να αποσπάσει τη συναίνεση ενός προσώπου ή το παρασύρει, εκμεταλλευόμενος την ευάλωτη θέση που αυτό βρίσκεται, με υποσχέσεις, δώρα ή παροχή άλλων ωφελημάτων. Περαιτέρω, ως διακεκριμένες περιπτώσεις εμπορίας ανθρώπων τιμωρούνται οι προαναφερθείσες πράξεις, όταν αυτές στρέφονται κατ' ανηλίκων ή τελούνται κατ' επάγγελμα ή είχαν ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος.

Η κατά το άρθρο 338 του Ποινικού Κώδικα αξιόποινη κατάχρηση σε ασέλγεια (συνουσία ή παρά φύση ασέλγεια) τιμωρείται πλέον όταν στρέφεται όχι μόνο κατά γυναίκας, αλλά καθ' οιουδήποτε προσώπου.

Προβλέπεται επίσης αυστηρότερη ποινή (αποκλειστικά ισόβια κάθειρξη) για το λεγόμενο «θανατηφόρο βιασμό», τη «θανατηφόρα κατάχρηση σε ασέλγεια» και τη «θανατηφόρα αποπλάνηση παιδιών» (άρθρο 340 Π.Κ.).

Κατά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 344 Π.Κ. κατ' έγκληση θα διώκονται πλέον μόνο οι πράξεις της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας (άρθρο 337 Π.Κ.) και της απατηλής επίτευξης συνουσίας (άρθρο 341 Π.Κ.)

Με την παράγραφο 3 του άρθρου 348 του Ποινικού Κώδικα τιμωρείται η διευκόλυνση της ασέλγειας με ανήλικο, εφόσον ασκείται κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία. Με τη διάταξη αυτή σκοπεύεται να αποτραπεί το φαινόμενο της δημοσιεύσεως των λεγόμενων «ροζ αγγελιών» που θα μπορούσαν να έχουν, σε διαφορετική περίπτωση, ως περιεχόμενο τους ανηλίκους.

Με το άρθρο 348^A του Ποινικού Κώδικα εισάγεται το αξιόποινο της πορνογραφίας, όταν αυτή τελείται από κερδοσκοπία και αφορά ανηλίκους.

Οι δύο πρώτες παράγραφοι του εγκλήματος της μαστροπείας τροπο-ποιούνται ώστε η πράξη να περιγράφεται με αντικειμενικότερο τρόπο χωρίς αξιολογικές έννοιες. Η ρήτρα επικουρικότητας καταργείται και η πράξη τιμωρείται εφεξής σε βαθμό κακουργήματος (άρθρο 349 Π.Κ.)

Το έγκλημα της σωματεμπορίας αναμορφώνεται, ώστε με αυτό να τιμωρείται η εμπορία ανθρώπων που τελείται με σκοπό την εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής.

Με το άρθρο 351^A του Ποινικού Κώδικα τιμωρείται κάθε ασελγής πράξη που διαπράττει ενήλικος με ανήλικο έναντι αμοιβής ή άλλων υλικών ανταλλαγμάτων (λ.χ. ναρκωτικών ουσιών), όπως επίσης κάθε ασελγής πράξη μεταξύ ανηλίκων που προκαλείται με τον ίδιο τρόπο από ενήλικο και τελείται ενώπιον αυτού ή ενώπιον άλλου ενηλίκου, ως επιβαρυντική δε περίπτωση προβλέπεται η κατά συνήθεια τέλεση της πράξης.

Τέλος, με την παράγραφο 2 του άρθρου 353 του Ποινικού Κώδικα εισάγεται η κατ' έγκληση τιμώρηση της βάνουσης προσβολής της αιδούς του ανηλίκου που ενεργείται με ακόλαστη πράξη ενώπιόν του (άρθρου 353 παράγραφος 2 Π.Κ.).

Το δεύτερο Μέρος του σχεδίου νόμου περιέχει διατάξεις σχετικά με την αρωγή των θυμάτων και τον επαναπατρισμό.

Έτσι, στο άρθρο 12 προβλέπεται μια σειρά μέτρων για τα θύματα των εγκλημάτων του εμπορίου δούλων, της εμπορίας ανθρώπων, της μαστροπείας, της σωματεμπορίας και της ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής. Τα μέτρα αυτά αφορούν:

- Την προστασία βασικών έννομων αγαθών των θυμάτων εφόσον αυτά απειλούνται από άμεσο κίνδυνο. Η περιεχόμενη στο άρθρο 13 παράθεση αυτών των αγαθών είναι ενδεικτική και επομένως μπορεί να παρέχεται προστασία και σε άλλα έννομα συμφέροντα του θύματος (π.χ. ιδιοκτησία).
- Την κοινωνική υποστήριξη των θυμάτων, με την παροχή στέγης, διατροφής, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ψυχολογικής συνδρομής.
- Τη νομική αρωγή των θυμάτων με την εξασφάλιση νομικού παραστάτη και διερμηνέα.
- Ειδικά για τους ανηλίκους, την ένταξή τους σε προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτισή τους.

Με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 12 του σχεδίου και με την επιφύλαξη των διατάξεων περί επαναπατρισμού παρέχεται η δυνατότητα αναστολής της απέλασης όσων θυμάτων είναι αλλοδαποί. Η αναστολή αυτή διατάσσεται από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών με έγκριση του εισαγγελέα εφετών και φορά το χρονικό διάστημα μέχρις εκδόσεως αμετάκλητης απόφασης στην ποινική δίκη κατά των υπαιτίων.

Ειδικότερα ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων της απέλασης ρυθμίζονται με την έκδοση της προβλεπόμενης στην παράγραφο 8 του άρθρου 44 του ν. 2910/2001 υπουργικής απόφασης.

Στο άρθρο 13 του σχεδίου θεσπίζεται το νομικό πλαίσιο με βάση το οποίο θα καθίσταται δυνατός ο ασφαλής και αξιοπρεπής επαναπατρισμός όσων αλλοδαπών βρίσκονται παράνομα στη χώρα και είναι θύματα των εγκλημάτων του εμπορίου δούλων,

της εμπορίας ανθρώπων, της μαστροπείας, της σωματεμπορίας και της ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής.

Ειδικά για τον ανήλικο προβλέπεται ότι για τον επαναπατρισμό του απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Εισαγγελέα Ανηλίκων, ύστερα από έκθεση του Επιμελητή Ανηλίκων.

Συμπερασματικά, θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι εξελίξεις και οι τροποποιήσεις του νομοθετικού πλαισίου για την πορνεία και τη σωματεμπορία, αντανακλούν τη μεταβολή της στάσης της κοινής γνώμης και της πολιτείας στο θέμα της πορνείας στις διάφορες χρονολογικές περιόδους, αλλά και τη γενικότερη εξέλιξη της κοινωνίας.²¹

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Τα αίτια της ανάπτυξης της εμπορίας ανθρώπων, και ιδιαίτερα των γυναικών, είναι ποικίλα και ιδιαίτερος σύνθετα. Ως κυρίαρχα αίτια αυτού του φαινομένου θεωρούνται η φτώχεια, η ανεργία (η οποία σημειώνει αλματώδη αύξηση), η απουσία εκπαίδευσης και επαγγελματικής αποκατάστασης.²²

Πιο συγκεκριμένα, οι σωματέμπορο εκμεταλλεύονται τη δυσχερή οικονομική και κοινωνική κατάσταση των γυναικών, με το να τους υπόσχονται υψηλά χρηματικά ποσά και επαγγελματική αποκατάσταση.²³ Η προσέγγισή τους γίνεται ακόμα πιο εύκολη, όταν οι προτάσεις των δικτύων στρέφονται σε άτομα τα οποία δεν έχουν τη δυνατότητα να καλύψουν ούτε τις βασικές βιοτικές ανάγκες των οικογενειών τους.

Ένας ακόμη παράγοντας είναι η αλλαγή των παραδοσιακών μορφών οικογένειας²⁴. Στη σημερινή εποχή, μεγάλο ποσοστό γυναικών έχουν την ευθύνη των παιδιών τους και την ευθύνη να συντηρήσουν ολόκληρη την οικογένεια, χωρίς καμία συμπαράσταση και βοήθεια. Αυτή η κατάσταση ωθεί τις περισσότερες να μεταναστεύσουν σε άλλες χώρες, όπου τις περισσότερες φορές προωθούνται στην πορνεία καθώς αποτελούν εύκολα θύματα των δικτύων σωματεμπορίας.

Επίσης, η ανάπτυξη του δουλεμπορίου έχει άμεση σχέση με τις αιτίες αύξησης της διεθνούς μετανάστευσης.²⁵ Είναι φανερό πως η ανεργία και η φτώχεια “αγγίζει” περισσότερο το γυναικείο πληθυσμό, με αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός γυναικών να

²¹ Ποινικός Κώδικας, Ν. 3064 *Περί Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων*

²² europa.int/comm./justice_home/news/8mars_el.htm, *Ημμορία ανθρώπων – ένα αυξανόμενο πρόβλημα*

²³ www.presscode.gr/html/trafficking04.htm, Τουλούμη Γιώτα, *Η εισήγηση της φεμινιστικής πρωτοβουλίας ενάντια στην καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών του φεμινιστικού κέντρου Αθήνας*

²⁴ www.kethi.gr/greek/meletes/Trafficking-outline/traffickingoutline.pdf, *Ενημερωτική μελέτη για τη διεθνική σωματεμπορία-trafficking*, 2001

²⁵ www.presscode.gr/html/trafficking04.htm, Τουλούμη Γιώτα, *Η εισήγηση της φεμινιστικής πρωτοβουλίας ενάντια στην καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών του φεμινιστικού κέντρου Αθήνας*

αναγκάζεται να μεταναστεύσει προς τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, προσδοκώντας να αποκτήσει ένα ποιοτικότερο επίπεδο ζωής και να στηρίξει τις οικογένειες του.

Επιπλέον, οι σύγχρονες πολιτικές για τη μετανάστευση ευνοούν το φαινόμενο της εμπορίας γυναικών, καθώς χαρακτηριστικό στοιχείο αυτών είναι η έλλειψη σαφών και αυστηρών κανόνων για τη μετανάστευση.²⁶

Παράλληλα, οι σύγχρονοι ιδεολογικοί όροι που κυριαρχούν συνδέονται άμεσα με την ανάπτυξη του σύγχρονου δουλεμπορίου. Συγκεκριμένα ο σύγχρονος νεοφιλελευθερισμός “επιβάλλει” την εμπορευματοποίηση των πάντων, εμπεριέχοντας και την πώληση του ανθρώπινου σώματος και της σεξουαλικής απόλαυσης. Μάλιστα, αυτή η ιδεολογία εκτείνεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία ολοφάνερα εκπέμπουν το μήνυμα ότι στην εποχή μας όλα είναι προς πώληση.²⁷ Στην πλειοψηφία τους τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αποκαλύπτουν θέματα σχετικά με τη σωματεμπορία, τα οποία όμως προβάλλονται με εικόνες πορνό – στριπτίζ και σεξιστικά σχόλια. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα να διεγείρουν σε μεγαλύτερο βαθμό τις αντρικές φαντασιώσεις. Ταυτόχρονα, στον έντυπο τύπο κυριαρχούν οι “ροζ” αγγελίες, οι οποίες όχι μόνο προωθούν τις πορνικές υπηρεσίες, αλλά εξοικειώνουν τους πολίτες με ένα τόσο ειδεχθές φαινόμενο, όπως αυτό της πορνείας.²⁸

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως κυρίαρχο αίτιο της ανάπτυξης της πορνείας είναι τα τεράστια κέρδη που αποφέρει, τόσο στα δίκτυα σωματεμπορίας, όσο και σε διεφθαρμένους πολιτικούς και αστυνομικούς, καθώς, σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, τα έσοδα από τη σωματεμπορία φτάνουν τα οκτώ δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο.²⁹ Σύμφωνα με στοιχεία της αστυνομίας, τουλάχιστον σε μία από τα δέκα υποθέσεις πορνείας που έφτασαν στα ελληνικά δικαστήρια συμμετείχαν και αστυνομικοί, οι οποίοι ενεργούσαν είτε ως προστάτες, είτε ως άτομα τα οποία διευκόλυναν τα δίκτυα παρέχοντας διαβατήρια και υπηρεσίες εισόδου.³⁰ Συνήθως, τα χρήματα που αποκομίζονται από αυτή τη δραστηριότητα διοχετεύονται στο εμπόριο όπλων και ναρκωτικών.

Τέλος, το φαινόμενο της πορνείας ευδοκιμεί ιδιαίτερα, καθώς συχνά η ελληνική νομοθεσία και οι δικαστικές αποφάσεις είναι ιδιαίτερος σκληρές για τις γυναίκες – θύματα, ενώ για τους προαγωγούς και τους μεσάζοντες εξαιρετικά επιεικείς.

²⁶ www.presscode.gr/hm/trafficking04.htm, Τουλούμη Γιώτα, *Η εισήγηση της φεμινιστικής πρωτοβουλίας ενάντια στην καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών του φεμινιστικού κέντρου Αθήνας*

²⁷ www.epohi.gr/giannakopoulou_trafficking_issues_1172004.htm, Γιαννακοπούλου Ελένη, *Το πρόβλημα της πορνείας και οι όροι συζήτησής του*

²⁸ www.presscode.gr/hm/trafficking04.htm, Τουλούμη Γιώτα, *Η εισήγηση της φεμινιστικής πρωτοβουλίας ενάντια στην καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών του φεμινιστικού κινήματος*

²⁹ www.okde.org/provi/prihos.htm, *Χρυσοφόρα η πορνεία, ατιμώρητοι οι προαγωγοί*

³⁰ Ο.π.

Εξίσου σημαντικός αιτιογενής παράγοντας είναι η έλλειψη δικαιωμάτων των γυναικών³¹. Τόσο στη Δύση, όσο και στην Ανατολή, οι ηγεσίες των κρατών δεν προστατεύουν στο βαθμό που θα έπρεπε τα ατομικά, πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα του γυναικείου πληθυσμού. Η αδιαφορία και η αδυναμία των κυβερνήσεων να προασπίσουν τα δικαιώματα των γυναικών, τις καθιστά εύκολα θύματα σεξουαλικής και οικονομικής εκμετάλλευσης.

Συμπερασματικά, γίνεται φανερό από τα παραπάνω, ότι τα αίτια της ανάπτυξης της εμπορίας γυναικών συνδέονται με μία σειρά από σύνθετα και περίπλοκα φαινόμενα, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα τόσο από την πλευρά του κράτους, όσο και από την πλευρά των πολιτών, προκειμένου να “χτυπηθεί” το φαινόμενο της πορνείας στη “ρίζα” του, καθώς αποτελεί τη βαρβαρότερη μορφή εκμετάλλευσης των γυναικών και καταπάτησης θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ΠΟΡΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1836 ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1980

Η παλαιά πορνεία στην Ελλάδα ως το 1980 σημείωσε σημαντικές αλλαγές, οι οποίες καθοριζόντουσαν από το σύστημα της ελληνικής κοινωνίας. Η παλαιά πορνεία καθοριζόταν από τον εκάστοτε νομοθέτη ως προς τους σκοπούς, τους πόρους, τους τρόπους διαχείρισης και τον τρόπο λειτουργίας της. Κύριο και βασικό στοιχείο της πορνείας στην Ελλάδα από το 1836 μέχρι το 1980, ήταν ότι η ιστορική της πορεία χαρακτηριζόταν από «μια διακριτική και εσωστρεφή αναπαραγωγή». Δηλαδή, παρατηρείται ότι η παλαιά πορνεία ακολουθούσε πιστά τη δημογραφική ανάπτυξη της Ελλάδας (1 εκδιδόμενη για κάθε 1400 γυναίκες, έως 1 εκδιδόμενη για 1800 γυναίκες). Ωστόσο, η αστυνομία ήταν αυτή η οποία διαδραμάτιζε καθοριστικό παράγοντα, ως προς τη νόμιμη οριοθέτηση της παλαιάς πορνείας. Κατά τη δεκαετία του 1920, αλλά κι έπειτα, η πορνεία ήταν ένα από τα μεγαλύτερα ταμπού, και οι εκδιδόμενες αντιμετωπίζονταν ως πολίτες που δεν άξιζαν ίσα δικαιώματα, ακόμα και από σημαντικές μορφές του χώρου της διανοήσης. Όπως αναφέρει και ο Corbin: «Η εκδιδόμενη του 19^{ου} αιώνα δε μιλάει σ' εμάς για τον εαυτό της· αυτό που πραγματικά μπορούμε να περισυλλέξουμε διαμεσολαβείται από τα ανδρικά μάτια: αυτά του αστυνομικού, του γιατρού, του δικαστή και του κρατικού διοικητή» εφόσον, οι εκδιδόμενες δεν έρχονταν σε επαφή παρά μόνο με τους προαναφερθέντες και τους πελάτες εξαιτίας της προκατάληψης ολόκληρης της κοινωνίας.

Λόγω αυτού του στιγματισμού, που ασκείτο στις εκδιδόμενες από την κοινωνία, πολλές από αυτές επέλεγαν να εκπορνεύονται κρυφά. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Α.

³¹ www.kethi.gr/greek/meletes/Trafficking-outline/traffickingoutline.pdf, *Ενημερωτική μελέτη για τη διεθνική σωματεμπορία-trafficking*, 2001

Κουτσουμάρη, το 1926 1135 εκδιδόμενες ήταν εγγεγραμμένες στο Τμήμα Ηθών ως κοινές και 107 ως ελεύθερες. Ο Πετούνης, ο οποίος υπηρετούσε στο Τμήμα Ηθών ως διευθυντής το 1928, υποστηρίζει ότι στην Αθήνα 40.000 γυναίκες εκδίδονται σε μυστικούς οίκους ανοχής και στον Πειραιά 15.000 – 20.000.³² Ωστόσο, ο Α. Κουτσουμάρης, αναφέρει πως ο συνολικός αριθμός των εκδιδομένων το 1928, στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, υπολογίζεται σε 68.000.³³

Παράλληλα, την περίοδο αυτή παρατηρείται μια τάση του τύπου να διογκώνει τα ποσοστά των εκδιδομένων γυναικών. Με αυτή την τακτική είχαν ως βασική επιδίωξη να ασκήσουν πιέσεις στην κυβέρνηση για τη λήψη μέτρων για την πορνεία, αλλά και να υπερτονίσουν τη διόγκωση της ηθικής σήψης της κοινωνίας.

Αυτό το ζήτημα, δηλαδή η ηθική κατάπτωση της κοινωνίας, ήδη από το 1836 εκφραζόταν έντονα στους τόπους έκδοσης των γυναικών στους οίκους ανοχής. Ο Α. Κουτσουμάρης αναφέρει ότι, το 1926 στην Αθήνα υπήρχαν 74 οίκοι ανοχής για κοινές και 26 για ελευθέριας γυναικούς. Αυτοί βρίσκονταν κοντά στην Πλατεία Ομονοίας. Ωστόσο, πρέπει να αναφερθεί ότι υπήρχαν και αρκετοί μη νόμιμοι οίκοι ανοχής σε διάφορα μέρη της Αθήνας.

Το 1926 ως το 1933 ο Α. Κουτσουμάρης κατάφερε, με κατάλληλες ενέργειες, να μειωθούν θεαματικά οι οίκοι ανοχής. Συγκεκριμένα, σε πρώτο στάδιο μειώθηκαν στους 13 και έπειτα στους 6.

Το 1876 κάνει την εμφάνισή του ένα μεγάλο συγκρότημα με 70 οίκους ανοχής, με την ονομασία «Βούρλα». Τα «Βούρλα» βρίσκονταν στον Πειραιά και θεωρείται ότι τα «Βούρλα» αποτέλεσαν και αποτελούν την αυθεντικότερη εφαρμογή του διακανονιστικού συστήματος στην Ελλάδα. Η ύπαρξη αυτού του συγκροτήματος στον Πειραιά προκάλεσε την έντονη διαμαρτυρία των κατοίκων, γεγονός που έγινε η αιτία μεταφοράς του σε περιοχή η οποία βρισκόταν λίγο έξω από την πόλη. Παράλληλα, το 1867 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να ανεγείρει οίκους ανοχής στους οποίους θα διέμεναν όλες οι κοινές γυναίκες και οι οποίοι θα βρίσκονταν εκτός κεντρικού σημείου της πόλης.

Αυτά τα μέτρα, αφενός αποτέλεσαν ρυθμιστικό παράγοντα της νομοθεσίας για την πορνεία, αφετέρου αντικατόπτριζαν το γενικότερο ευρωπαϊκό κλίμα που επικρατούσε για το ζήτημά της.³⁴

³² Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 81-83

³³ Ο π, σελ 83. Σύμφωνα με τον Δρακουλίδη, ο Πετούνης άθροισε τον πληθυσμό των εκδιδομένων ανά χρονιά για μια περίοδο ετών. Μάλιστα, υποστηρίζει ότι παρέλειψε στους υπολογισμούς του να λάβει υπόψη του, ότι μια εκδιδόμενη συχνά εκπορνεύεται για περισσότερο του ενός έτους ή και της δεκαετίας. Ακόμα, ο Δρακουλίδης θεωρεί ότι ο Πετούνης προσμέτρησε στην έρευνά του, για τον υπολογισμό των εκδιδομένων, και τις γυναίκες που εκδόθηκαν λίγες φορές και έπειτα εγκατέλειψαν αυτή τους τη δραστηριότητα.

³⁴ Ο π, σελ 84-93

Την 1^η Ιανουαρίου του 1876, παρά τις μεγάλες δυσκολίες και καθυστερήσεις, οι νέοι οίκοι ανοχής τέθηκαν σε λειτουργία και πήραν την ονομασία «Βούρλα».³⁵ Τα Βούρλα αποτέλεσαν χώρο στον οποίο μάζευε η Αστυνομία τις πόρνες του δρόμου ή ακόμα και τις γυναίκες οι οποίες χαρακτηρίζονταν ως ανήθικες και οι οποίες δεν είχαν καμία σχέση με το χώρο της πορνείας. Αυτές οδηγούνταν στο Διευθυντή της Αστυνομίας, ο οποίος χωρίς να ερευνά εξονυχιστικά, αποφάσιζε τον εγκλεισμό τους σε κάποιο οίκο ανοχής. Παρά τις ικεσίες, τις ακραίες αντιδράσεις φόβου των γυναικών, οι αποφάσεις εκτελούνταν ανεξαιρέτως. Μάλιστα, τις νεότερες και τις ομορφότερες τις μετέφεραν στα «Βούρλα» του Πειραιά, όπου κυρίαρχο χαρακτηριστικό τους ήταν η ηθική αθλιότητα. Στόχος αυτής της διαδικασίας, δηλαδή η αποστολή αυτών των γυναικών στα Βούρλα, ήταν ο τιμωρητικός σωφρονισμός τους.

Κυρίαρχο χαρακτηριστικού του τρόπου λειτουργίας των «Βούρλων», ήταν ότι τα κορίτσια ηλικίας 14 έως 18 ετών τοποθετούνταν στο δεξί κτίριο, οι γυναίκες 18 έως 40 ετών στο μεσαίο και οι ηλικιωμένες στο αριστερό κτίριο, οι οποίες ήταν και οι φθηνότερες. Αυτή η «ταξινόμηση» σε κατηγορίες, επιδίωκε την παντελή έλλειψη επικοινωνίας των διαφόρων κατηγοριών γυναικών, το να μην μπερδεύονται οι διάφορες ηλικιακές ομάδες των γυναικών και οι ταξικές ομάδες των πελατών, και κατ' επέκταση να έχουν τον καλύτερο δυνατό έλεγχο των γυναικών και γενικά του χώρου.³⁶

Η συντριπτική πλειοψηφία της πελατείας των «Βούρλων» ήταν άνδρες (κυρίως εργάτες) που εργάζονταν πάρα πολλές ώρες την ημέρα και μόνο τις αργίες και τις Κυριακές είχαν τη δυνατότητα να εκτονωθούν σεξουαλικά και μάλιστα με εξαιρετικά χαμηλό χρηματικό αντίτιμο.³⁷

Πενήντα χρόνια έπειτα, μέχρι και αρχές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τα «Βούρλα» εξακολουθούσαν να είναι χώροι προώθησης γυναικών στην πορνεία. Μάλιστα, πλέον οι αλλοδαπές γυναίκες προωθούνταν κυρίως σε Βούρλα κάποιου ιδιώτη.³⁸

Ωστόσο, εκτός από τα Βούρλα υπήρχε και η Τρούμπα, μία επίσης κακόφημη περιοχή στον Πειραιά.³⁹

³⁵ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 93. «Βούρλα» λεγόταν η περιοχή Βόρεια της οδού Αγίου Διονυσίου, όπου βρισκόταν η συντριπτική πλειοψηφία των οίκων ανοχής πριν μεταφερθούν. Αυτή η περιοχή αρχικά ονομάστηκε «Βούρλα», λόγω των βούρλων που φύτρωναν, αλλά έπειτα ταυτίστηκε με τους οίκους ανοχής, γι' αυτό και μετά τη μεταφορά τους εξακολούθησαν να έχουν αυτή την ονομασία.

³⁶ Ο π. σελ 95-97

³⁷ Ο π. σελ 97. Εικοσιπεντάριχο ανά επίσκεψη. Ενώ για τις ηλικιωμένες ή τις άσχημες το αντίτιμο ήταν ένα δεκάριχο. Το 1930 ήταν μόλις ένα εκατοστάριχο.

³⁸ Ο. π. σελ 99

³⁹ Ο.π, σελ 99. Η ονομασία της προήλθε από ένα κατάλοιπο παλαιάς ονομασίας από την Τουρκοκρατία. Σ' αυτό το μέρος είχαν δημιουργήσει μια τρόμπα για να παίρνουν νερό, για να ποτίζουν τα αμπέλια και έπειτα και για να προμηθεύονται τα πλοία / βάρκες νερό.

Η Τρούμπα υπήρξε το «στέκι» των κακοποιών, των γυναικών που εκδίδονταν, των προστατών, των ανθρώπων με πάθη, των κακόφημων μαγαζιών και της εμπορίας γυναικών.

Η Τρούμπα δημιουργήθηκε από σωματέμπορους, οι οποίοι εκμεταλλεύθηκαν τις γυναίκες – πρόσφυγες μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, προς αύξηση του αριθμού των γυναικών που εκμεταλλεύονταν και κατ' επέκταση των οικονομικών τους κερδών.

Η Τρούμπα ήταν μια περιοχή, η οποία λειτουργούσε με «νόμους» που επέβαλλαν οι σωματέμποροι και ως επί το πλείστον προσέλκυε πελατεία ανδρών οι οποίοι σχετίζονταν με την ναυτιλία ή που έρχονταν από κάποια άλλη χώρα.⁴⁰ Όλα λοιπόν, γυναίκες, τιμές καθορίζονταν από τους σωματέμπορους, οι οποίοι είχαν κάτω από τον έλεγχό τους δύο ή τρεις γυναίκες.

Όπως αναφέρθηκε ήδη, η ηλικία των εκδιδόμενων γυναικών ποίκιλλε. Μάλιστα, η πορνολόγηση νέων γυναικών, ακόμα και ανηλίκων εξασφάλιζε τόσο την αύξηση των γυναικών στους οίκους ανοχής, όσο και την αύξηση των κερδών των σωματεμπόρων, καθώς τις «πωλούσαν» ακριβότερα στους πελάτες.

Παράλληλα, στη δεκαετία του 1920, με το αυξημένο ποσοστό νέων γυναικών στην πορνεία, παρατηρείται και αυξημένο ποσοστό εκδιδόμενων γυναικών από κατώτερα στρώματα ως προς το κοινωνικό – εκπαιδευτικό τους επίπεδο, κυρίως εξαιτίας της φτώχειας και της ανεργίας.

Ωστόσο, το 1922 οι εκδιδόμενες γυναίκες, ανεξαρτήτως ηλικίας και κοινωνικού – εκπαιδευτικού επιπέδου, υποχρεώνονταν να υποβάλλονται δύο φορές τη βδομάδα σε υγειονομικό έλεγχο. Όμως, αυτός ο έλεγχος περιέκλειε σοβαρό κίνδυνο μετάδοσης διαφόρων ειδών νοσημάτων, καθώς, σύμφωνα με τον Α. Κουτσουμάρη, εξετάζονταν 400 γυναίκες μέσα σε τρεις με τέσσερις ώρες, γεγονός που δεν άφηνε περιθώρια για καλή αποστείρωση των ιατρικών εργαλείων και αξιόπιστη εξέταση. Το 1920 – 1930, παρά τον υποχρεωτικό χαρακτήρα που είχε ο υγειονομικός έλεγχος για τις εκδιδόμενες, μόλις το 30% των ιερόδουλων πήγαινε να υποβληθεί σ' αυτό τον έλεγχο.

Όλες αυτές οι προαναφερθείσες άθλιες συνθήκες διαβίωσης των εκδιδόμενων γυναικών (κακές συνθήκες επιβίωσης – υγειονομικού ελέγχου κ.λπ.) της περιόδου 1836 – 1980, οδήγησε τις περισσότερες από αυτές σε άκρως απογοητευτική και απάνθρωπη κατάληξη.

Σύμφωνα με το Ν. Δρακουλίδη, ένα πάρα πολύ μικρό ποσοστό εκδιδόμενων γυναικών παντρεύτηκε. Άλλες στράφηκαν προς τη ζητιανιά ή πωλούσαν λουλούδια ή ακόμα

⁴⁰ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 100-101

πουλήθηκαν σε κάποιο άλλο προαγωγό. Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών πέθαναν πολύ νέες, ως επί το πλείστον από φυματίωση, τοξικομανία ή από αφροδίσια νοσήματα.⁴¹

Κατά τη διάρκεια του 1970 η δικτατορία έλαβε μια σειρά αυστηρών μέτρων, τα οποία μπορεί να μείωσαν το ποσοστό ένταξης νέων γυναικών στο χώρο της πορνείας, όμως αποδείχθηκαν ανίκανα να μειώσουν τον αριθμό των ήδη εκδιδόμενων γυναικών και των σωματεμπόρων.

Αντίθετα, το 1974 και έπειτα, δηλαδή κατά τη μεταπολίτευση, παρατηρείται στο χώρο της πορνείας σταδιακή μείωση της πελατείας, αλλά και του αριθμού ένταξης των γυναικών - προσφύγων. Αυτή η μείωση ήταν αποτέλεσμα του γενικότερου κλίματος ανακούφισης, ελπίδας και ριζοσπαστισμού, που χαρακτήριζε τους πολίτες, παρ' ότι η αστυνομία εξακολουθούσε να ασκεί τα σκληρά μέτρα για την πορνεία, που είχε λάβει κατά τη δικτατορική περίοδο. Ωστόσο, αυτή η κατάσταση ήταν ιδιαίτερα δυσχερής για τους προαγωγούς, για τους ιδιοκτήτες κακόφημων μαγαζιών και ξενοδοχείων, γι' αυτό και έστρεψαν το ενδιαφέρον τους και τις προσπάθειές τους στην εύρεση λύσεων, προκειμένου να αυξήσουν το ποσοστό της πελατείας και των εκδιδόμενων γυναικών. Συγκεκριμένα, επιδίωξαν να εκπορνεύσουν Ελληνίδες, να μεταφέρουν γυναίκες από άλλα κράτη, με σκοπό να τις εκπορνεύσουν ή ακόμα και να εκσυγχρονίσουν τους χώρους και τις «υπηρεσίες» των γυναικών που ήδη εκδίδονταν. Ωστόσο, κάθε προσπάθεια των προαγωγών αποδείχθηκε ανεπιτυχής, καθώς οι γυναίκες από το εξωτερικό, οι οποίες προορίζονταν προς πώληση σε Έλληνες προαγωγούς, είχαν εξαιρετικά υψηλές τιμές, αλλά και η διεθνής εξαναγκαστική πορνεία βρισκόταν ακόμη σε πολύ αρχικό στάδιο ανάπτυξης.⁴²

Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1980, ΣΤΑΘΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΟΡΝΕΙΑΣ

Στην Ελλάδα, ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, παρατηρούνται οργανωμένα δίκτυα, τα οποία στοχεύουν στη σεξουαλική και οικονομική εκμετάλλευση αλλοδαπών γυναικών με τη χρήση ή μη βίας ή και άλλης μορφής εξαπάτησης. Ουσιαστικά, το 1980 είναι η μεταβατική περίοδος από την «παλαιά» στη «νέα» πορνεία. Ωστόσο, την περίοδο 1980 – 1990 η «νέα» πορνεία είναι ισχυρή, αλλά περιφερειακή, εν αντιθέσει με την περίοδο 1990 – 2000, όπου παρατηρείται να είναι ευρύτατα διαδεδομένη. Παράλληλα, η πορνεία από το 1980 χαρακτηρίζεται από πολυποίκιλες εσωτερικές αλλαγές.

⁴¹ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 85-89

⁴² Ο π, σελ 104-105

Οι εσωτερικές αλλαγές που τελούνται στην πορνεία προήλθαν κυρίως από τις νέες απαιτήσεις των πορνοπελατών. Καταρχήν, οι πελάτες από το 1980 εμφανίζουν μια σαφή προτίμηση στις εκδιδόμενες οι οποίες δε χαρακτηρίζονταν από το ελληνικό – μεσογειακό τύπο ομορφιάς. Επίσης, απαιτούσαν να τους προσφέρονται πορνικές υπηρεσίες, οι οποίες θα ξέφευγαν από τον ήδη υπάρχοντα επαγγελματικό κώδικα αξιοπρέπειας των εκδιδομένων γυναικών.

Επιπλέον, οι πορνοπελάτες επιθυμούσαν οι πορνικές υπηρεσίες να τους παρέχονται σε εκσυγχρονισμένα περιβάλλοντα, σαφώς διαφοροποιημένα από τους παραδοσιακούς οίκους ανοχής.

Όλοι οι εμπλεκόμενοι στο χώρο της πορνείας σαφέστατα έσπευσαν στη λήψη μέτρων, βασιζόμενοι στο ήδη υπάρχοντα πορνικό πληθυσμό, προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις των πελατών, με σκοπό την αύξηση των οικονομικών τους κερδών. Ωστόσο, κάθε προσπάθειά τους δεν αποδείχθηκε ιδιαίτερα επιτυχής. Καταρχήν, οι περισσότερες Ελληνίδες εκδιδόμενες εξέφρασαν δυσαρέσκεια προς τις νέες υπηρεσίες που καλούνταν να προσφέρουν.⁴³

Δεύτερον, όπως προαναφέρθηκε, η πελατεία από το 1980 εξέφρασε την επιθυμία για πορνικές υπηρεσίες προερχόμενες από αλλοδαπές γυναίκες. Κατόπιν, οι εκδιδόμενες γυναίκες φάνηκαν ιδιαίτερα αντίθετες στο να εμπορευματοποιήσουν μεγαλύτερο μέρος του εαυτού τους – της ψυχής τους. Επίσης, οι ήδη υπάρχοντες οίκοι ανοχής αποδείχθηκαν αδύναμοι να ικανοποιήσουν τις νέες απαιτήσεις του πελάτη.

Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί, πως οι προσπάθειες για κάλυψη των νέων απαιτήσεων και κατ' επέκταση για απόκτηση οικονομικών κερδών μέσω των ήδη υπάρχουσών εκδιδομένων γυναικών, μεσοπρόθεσμα απέδωσαν οικονομικά οφέλη, καθώς διατηρήθηκε ένα μικρό μέρος των «παλαιών» πορνοπελατών και προστέθηκε ένας μικρός αριθμός νέων. Μακροπρόθεσμα, όμως, οι προσπάθειες των μαστροπών και των δικτύων σωματεμπορίας δεν αποδείχθηκαν εξίσου επιτυχείς.

Η αποτυχία αυτών των προσπαθειών, είχε ως αποτέλεσμα να στρέψουν το ενδιαφέρον τους στην εισαγωγή αλλοδαπών γυναικών ακόμα και με τη χρήση βίας.

Ο αριθμός των γυναικών που εισαγόntonταν από τα δίκτυα της Ευρώπης, αλλά και της Ελλάδας, καθοριζόταν με βάση τον τύπο της πορνείας που υπήρχε στην κάθε χώρα, το νομικό της πλαίσιο, το μέγεθος του πληθυσμού που μπορούσε να ενταχθεί εξαναγκαστικά

⁴³ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 110-119

στην τοπική πορνεία, τις γενικότερες συνθήκες και μορφές μετακίνησης – εγκατάστασης – εκπόρνευσης και εκμετάλλευσης, την επίδραση που θα είχε στην κάθε χώρα, τη φάση που βρισκόταν η κοινωνία και το γυναικείο ζήτημα και τις προτεραιότητες του κράτους.

Το 1981 στην Ελλάδα σημειώθηκε μια θεαματική άνοδος του αριθμού των εισαγόμενων γυναικών που προορίζονταν για σεξουαλική εκμετάλλευση. Μάλιστα τα δίκτυα μαστροπείας, τα οποία από το 1983 άρχισαν να διαμορφώνονται σε πιο δομημένες οργανώσεις, κατέφευγαν σε διάφορους τρόπους εισαγωγής των αλλοδαπών γυναικών. Για παράδειγμα μέσω παράνομης εισόδου των γυναικών, εικονικών γάμων, ψεύτικα δικαιολογητικά.

Στην Ελλάδα αρχικά η πρώτη η ομάδα αλλοδαπών γυναικών που προωθήθηκε στην πορνεία, μέσω ποικίλων εξαναγκασμών, ήταν οι Φιλιππινέζες και οι Πολωνές γυναίκες που εργάζονταν στην Ελλάδα. Σ' άλλη περίπτωση, εισάγουν αλλοδαπές στο ελληνικό κράτος μέσω γραφείων ευρέσεως εργασίας, υποτίθεται για να τους βρουν νόμιμη δουλειά. Οι μαστροποί, ωστόσο, επιδίωκαν να τους μεταβάλλουν τη θέληση χωρίς τη χρήση βίας (σε αντίθεση με τα δίκτυα διεθνών σωματεμπόρων), επικαλούμενοι τα μεγαλύτερα οικονομικά οφέλη και τις καλύτερες συνθήκες εργασίας που θα αποκόμιζαν μέσω της εκπόρνευσής τους σε σχέση με μια νόμιμη εργασία. Ωστόσο, από το 1984 τα τοπικά δίκτυα μαστροπείας, εμφανίζονται να εισαγάγουν γυναίκες ως εργαζόμενες, που όμως προορίζονταν για την πορνεία.⁴⁴

Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση (οι Πολωνές και οι Φιλιππινέζες), είτε εκπορνεύονταν συνειδητά, είτε μέσω πειθούς, σημειώνεται μία πρωτοφανής καταπάτηση, τόσο των δικαιωμάτων της εκδιδόμενης, όσο και της ανθρωπίνης ύπαρξης γενικότερα, αφού υφίσταντο υπερβολική πίεση, κυρίως ψυχολογική, προκειμένου να εξυπηρετούν περισσότερους πελάτες, να εργάζονται περισσότερες ώρες και να μη λαμβάνουν μέτρα προφύλαξης⁴⁵.

Η δεκαετία του 1980, εκτός από τη δεκαετία των οργανωμένων δικτύων μαστροπείας, είναι και η δεκαετία εμφάνισης της οργάνωσης και της δράσης δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας, τα οποία προωθούσαν στο χώρο της πορνείας γυναίκες, τις οποίες εισήγαν κυρίως από χώρες της Ασίας, της Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής και Ανατολικής – Κεντρικής Ευρώπης.

Τα δίκτυα της πορνείας στην Ελλάδα, αρχικά συνάψανε σχέσεις συνεργασίας με οργανωμένα δίκτυα πορνείας, τα οποία μπορούσαν να τους εξασφαλίζουν μεγάλο αριθμό γυναικών κυρίως από τον Άγιο Δομίνικο της Καραϊβικής. Οι γυναίκες αυτές ήταν στην

⁴⁴ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 119-130

⁴⁵ Ο π, σελ 141

πλειοψηφία τους ενήλικες, ήδη εκδιδόμενες και προσήλθαν στην Ελλάδα με σκοπό να συνεχίσουν να προσφέρουν πορνικές υπηρεσίες, κυρίως για οικονομικούς λόγους. Οι γυναίκες από τον Άγιο Δομίνικο λάμβαναν το 25% – 50% των εισπράξεών τους.⁴⁶ Ωστόσο, οι διεθνείς σωματέμποροι κατάφεραν να εξαπατούν τις εκδιδόμενες ως προς το μέγεθος των συνολικών τους εισπράξεων. Επίσης, τις υποχρέωναν να εκδίδονται οποιαδήποτε ώρα της ημέρας, να ικανοποιούν οποιαδήποτε επιθυμία του πελάτη, να ζουν κάτω από απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης. Επιπλέον, σε αρκετές περιπτώσεις δεν είχαν το δικαίωμα να βγουν έξω από το φρουρούμενο δωμάτιο που ζούσαν στιβαγμένες. Παρ' όλα αυτά, το εγχείρημα των δικτύων σωματεμπορίας αποδείχθηκε αναποτελεσματικό, καθώς τα οικονομικά τους έσοδα, μέσω της εκπόρνευσης γυναικών του Αγίου Δομίνικου, ήταν ιδιαίτερω περιορισμένα.

Στη συνέχεια, τα δίκτυα έστρεψαν το ενδιαφέρον τους στην Ταϊλάνδη. Οι σχετικές ενέργειες τελέστηκαν από δίκτυα της Ελλάδας, τα οποία αποσκοπούσαν στην εύρεση πειθαρχημένου γυναικείου δυναμικού από αυτές τις χώρες. Ωστόσο, αντιμετώπισαν διάφορων ειδών προβλήματα.

Καταρχήν, τα δίκτυα θα έπρεπε να εισάγουν και να πορνολογήσουν αλλοδαπές, των οποίων η εξωτερική τους εμφάνιση θα κάλυπτε τις επιθυμίες των πορνοπελατών.

Δεύτερον, τα διεθνή δίκτυα σωματεμπορίας έπρεπε να αντιμετωπίσουν το ελεύθερο ωράριο και την έλλειψη πειθαρχίας των ήδη εκδιδομένων Φιλιππινέζων.

Το τρίτο και τελευταίο ζήτημα που επιδίωξαν να αντιμετωπίσουν τα διεθνή δίκτυα, ήταν οι υψηλές αμοιβές που απαιτούσαν οι αλλοδαπές, οι οποίες εμπόδιζαν την υψηλή κερδοφορία τους.⁴⁷

Τα διεθνή δίκτυα σωματεμπορίας προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν τα παραπάνω προβλήματα κάνοντας συνεχείς αυξομειώσεις των τιμών, πιέζοντας και υποχρεώνοντας τις εκδιδόμενες να βρίσκονται κάτω από καθεστώς εξαναγκασμού.

Την ίδια χρονική περίοδο, το 1983, τα δίκτυα σωματεμπορίας στράφηκαν και στην Πολωνία. Όμως, οι Έλληνες διεθνοσωματέμποροι αναγκάστηκαν μόνοι τους να προσεγγίσουν και να πείσουν τις Πολωνές ότι θα τους εξασφαλίσουν, υποτίθεται, μια νόμιμη εργασία στο ελληνικό κράτος, καθ' ότι στις αρχές της δεκαετίας του 1980 δεν υπήρχαν οργανωμένα δίκτυα μαστροπείας στην Πολωνία, με τα οποία θα μπορούσαν να συνεργαστούν οι Έλληνες.

⁴⁶ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 143 Το ποσοστό που λάμβανε η εκδιδόμενη από το σύνολο των κερδών, θα απουσιάζει την επόμενη δεκαετία.

⁴⁷ Ο π, σελ 143-146

Τα διεθνή δίκτυα σωματεμπορίας ασκούσαν πρωτοφανή βία (σωματική και ψυχική) στις αλλοδαπές και εξίσου πρωτοφανή καταπάτηση κάθε πτυχής της ελεύθερης βούλησης και κάθε δικαιώματος (ακόμα και την ικανοποίηση των φυσικών τους αναγκών). Η τακτική αυτή υιοθετήθηκε προκειμένου να αντισταθμίσουν την τεχνοκρατική τους έλλειψη και για να τους επιβάλλουν εργασιακό ωράριο, το οποίο είναι πέρα από κάθε ανθρώπινη αντοχή, αλλά πολύ επικερδές για τα δίκτυα.⁴⁸

Ωστόσο, η «εξαναγκαστική» πορνεία στην Ελλάδα εξελίχθηκε με αργούς ρυθμούς, εξαιτίας πρακτικών προβλημάτων. Συγκεκριμένα, τα νέα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας, με τα οποία συνεργάζονταν τα τοπικά δίκτυα μαστροπείας, είχαν περιορισμένους οικονομικούς πόρους. Αυτό λειτούργησε, όπως προαναφέρθηκε, ως εμπόδιο για την ανάπτυξη της «εξαναγκαστικής» πορνείας, αλλά και ως βάση της άκρως επιθετικής συμπεριφοράς των διεθνών δικτύων προς όλες τις κατευθύνσεις, προκειμένου να επικρατήσουν.⁴⁹ Παρατηρείται, λοιπόν, πως τόσο τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας, όσο και τα δίκτυα τοπικής μαστροπείας, διαδραμάτισαν πρωταγωνιστικό ρόλο στην εμφάνιση της «εξαναγκαστικής» πορνείας στην Ελλάδα.

Από όλα τα παραπάνω συμπεραίνουμε, ότι τη δεκαετία του 1980 συνυπάρχουν στην Ελλάδα δύο είδη δικτύων, τα οποία ήταν εξαιρετικά ανταγωνιστικά μεταξύ τους. Από τη μια πλευρά κυριαρχούν τα δίκτυα μαστροπών που δε χρησιμοποιούν βία / εξαναγκασμό (τουλάχιστον μέχρι τη δεκαετία του 1980), αλλά πειθώ, καθ' ότι με τη χρήση βίας δε θα ήταν εφικτό να εντάξουν τις αλλοδαπές που δεν επιθυμούσαν την εκπόρνευσή τους στον ίδιο χώρο με αυτές που εκπορνεύονταν με τη θέλησή τους. Από την άλλη πλευρά, τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας, τα οποία ακόμα βρίσκονταν σε αρχικό στάδιο, εισήγαγαν και εξέδιδαν αλλοδαπές με τη χρήση βίας ή άλλης μορφής εξαναγκασμού.

Παρ' όλα αυτά, κοινό χαρακτηριστικό τους παρατηρείται να είναι η σεξουαλική – οικονομική εκμετάλλευση των αλλοδαπών, η εισαγωγή γυναικείου πληθυσμού που προοριζόταν για το χώρο της πορνείας από ξένα κράτη, η αντιμετώπισή τους ως μη ανθρώπινες υπάρξεις, αλλά ως μηχανές χρήματος και η καταπάτηση βασικών τους δικαιωμάτων.

⁴⁸ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 150-151

⁴⁹ Ο πτ, σελ 204

Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1990 ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ «ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ» ΠΟΡΝΕΙΑΣ

Η δεκαετία του 1990 χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη της «εξανασταστικής» πορνείας, εξαιτίας της διεθνούς και τοπικής συγκυρίας της πορνείας, η οποία είχε κάνει την εμφάνισή της τη δεκαετία του 1980. Αυτού του είδους η πορνεία είχε δύο διαστάσεις. Την ευρεία, που περιλαμβάνει και την πορνική πελατεία και την στενή διάσταση, η οποία περικλείει μόνο τις νέες μορφές πορνικών υπηρεσιών και την αποστασιοποίηση από τις ελληνίδες ιερόδουλες.

a) Η θέση της Ελληνίδας και αλλοδαπής εξανασταστικά εκδιδομένης κατά τη δεκαετία του 1990

Την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα στην Ελλάδα, εξαιτίας της διεθνούς και τοπικής συγκυρίας της πορνείας, η συντριπτική πλειοψηφία των αλλοδαπών εκδιδομένων υφίσταντο κάθε μορφή βίας και εξαπάτησης με εξαίρεση τις Ευρωπαϊκές και Αμερικανίδες εκδιδόμενες.

Παράλληλα, τόσο οι περισσότερες χαρακτηρισμένες όσο και οι μη χαρακτηρισμένες Ελληνίδες εκδιδόμενες δε βρέθηκαν κάτω από το καθεστώς της εξανασταστικής πορνείας αλλά διατήρησαν και ως κάποιο βαθμό την ανεξαρτησία τους.

b) Οι κύριες εξελίξεις στην πορνεία τη δεκαετία του 1990

Τη δεκαετία αυτή, κυρίαρχο πρότυπο γυναίκας εκδιδόμενης ήταν αυτό της Ρωσίδας και της Ουκρανής. Ουσιαστικά, το γεγονός αυτό αποτελεί την επικράτηση της εξανασταστικής πορνείας. Παρ' όλα αυτά, ισχυρή ήταν και η παρουσία στο χώρο της πορνείας των Αλβανών – Βουλγάρων – Μολδαβών γυναικών έστω και αν δεν ανταποκρίνονταν στα πρότυπα της πορνικής πελατείας.

Κατά τη δεκαετία του 1990, η πορνεία της Ελλάδας γενικότερα, εκτός της ανάπτυξης της εξανασταστικής πορνείας, σημείωσε μεγάλες και σημαντικές εξελίξεις.

Πιο συγκεκριμένα, τη χρονιά 1990 ο αριθμός των εκδιδομένων υπολογίζεται περίπου στα 5.500 άτομα.

Τρία χρόνια αργότερα, ο αριθμός αυτός διπλασιάστηκε και μάλιστα αφομοιώθηκε από την πορνική αγορά.⁵⁰

⁵⁰ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 204-212

Το έτος αυτό παρατηρήθηκε ότι μια στις 452 γυναίκες ήταν εκδιδόμενη και ότι αντιστοιχούσε μια εκδιδόμενη σε 440 άνδρες.

Το 1997, ο αριθμός των εκδιδομένων ξεπέρασε τα 25.000 άτομα. Οι συνέπειες αυτής της θεαματικής αύξησης αποτέλεσε σημαντικότατο παράγοντα για τις εξελίξεις στο χώρο της τοπικής και διεθνούς πορνείας όσο και της κοινωνίας, του κράτους και του πληθυσμού.

Τα έτη 1998 – 2000 σημειώθηκε μια μικρή πτώση του αριθμού των εκδιδομένων σε σχέση με το 1997. Αυτή η πτώση, ουσιαστικά, εκφράζει «ένα εσωτερικό εξορθολογισμό της εξαναγκαστικής πορνείας και του μέρους της πορνικής αγοράς που υπηρετεί. Γενικότερα, τη δεκαετία του 1990, ο πληθυσμός εκδιδομένων (εξαναγκασμένων και μη) ξεπέρασε τις 85.000 γυναίκες.

Θα άξιζε να αναφερθεί, ότι η τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα παρέδωσε στον 21^ο αιώνα, 4.3 φορές περισσότερα άτομα σε σχέση με τον αριθμό των εκδιδομένων ατόμων του 1990. Παράλληλα, εκτιμάται πως την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, εξαναγκαζόμενες αλλοδαπές γυναίκες έφταναν τις 77.000 ενώ οι μη εξαναγκαζόμενες Ελληνίδες και αλλοδαπές τις 7.500.

Συνοψίζοντας, τα έτη 1990 – 1992 θα μπορούσαν να ορίσουν ως φάση «εγκατάστασης» καθώς τα διεθνή δίκτυα σωματεμπορίας εισήγαγαν στο χώρο της πορνείας 700 νέες γυναίκες. Επίσης, σ' αυτά τα έτη παρατηρείται πως η εισαγωγή Πολωνών – Φιλιππινέζων – Ταϊλανδών γυναικών και γυναικών από τη Σοβιετική Ένωση, κατά τη δεκαετία του 1980 γνώρισε μεγάλη επιτυχία.

Το διάστημα 1993 – 1996 αποτελεί τη φάση «απογείωσης». Το 1993 υπολογίζεται πως το ποσοστό των εξαναγκαζόμενων αλλοδαπών αυξήθηκε πάνω από 85% και ξεπέρασε τον αριθμό των εκδιδομένων Ελληνίδων.

Το 1994, εντάχθηκαν εξαναγκαστικά στην πορνεία 3.150, το 1995, 4.950 και το 1996, 3.650 νέες αλλοδαπές.

Αυτή τη χρονική περίοδο, η εισαγωγή γυναικών γινόταν κυρίως από τη Ρωσία, την Ουκρανία, την Αλβανία, τη Βουλγαρία, τη Λευκορωσία εξαιτίας του χαμηλού κόστους τους και της αυξημένης τους αποδοχής από την πορνική πελατεία.

Σ' αυτή τη χρονική φάση, τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας είχαν εξασφαλίσει τόσο πείρα (γεγονός που τους διευκόλυνε στις επιλογές τους) όσο χρήμα (το οποίο τους εξασφάλιζε τη δυνατότητα επέκτασης της πορνικής αγοράς και της εξαγοράς σημαντικών προσώπων / κρατικών υπαλλήλων) όσο και την ανοχή του κρατικού μηχανισμού και των πολιτών.

Η τελευταία τετραετία της δεκαετίας του 1990 χαρακτηρίζεται ως φάση «παγίωσης» της εξαναγκαστικής πορνείας καθώς ήταν ορατή σ' όλα τα επίπεδα της κοινωνίας.

Καθοριστικοί παράγοντες της παγίωσής της ήταν η παθητικότητα της κοινωνίας και η αδράνεια του κράτους.⁵¹

Παράλληλα, τα έτη 1997 – 2000 ορίζονται και ως περίοδος «ωρίμανσης» της εξαναγκαστικής πορνείας. Καταρχήν, διατελέστηκαν σημαντικές βελτιώσεις ως προς το χώρο και το είδος των πορνικών υπηρεσιών. Επίσης, σημειώθηκε πτώση του αριθμού των εξαναγκαστικά εκδιδόμενων αλλοδαπών, καθώς σημαντικό μέρος των αλλοδαπών δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις ακραίες απαιτήσεις των πελατών. Ακόμα, σ' αυτή την τετραετία παρατηρήθηκε πως οι αλλοδαπές εκδιδόμενες απέκτησαν το δικαίωμα να λαμβάνουν κάποιο μικρό ποσοστό των εσόδων από τις πορνικές υπηρεσίες που προσέφεραν.

Από την άλλη πλευρά, η «παλαιά» πορνεία στην Ελλάδα δεν ακολουθεί τις εξελίξεις της «εξαναγκαστικής» πορνείας. Καταρχήν, κυρίως εξαιτίας του ελέγχου της από το κράτος μέσω του νέο – διακανονιστικού συστήματος ως προς τον αριθμό των εκδιδόμενων και ως προς το είδος των πορνικών υπηρεσιών.

Παρ' όλα αυτά, η «παλαιά» πορνεία την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, γνώρισε σημαντικότερη κρίση, η οποία ονομάζεται «εξαναγκαστικοποίηση» και η οποία οδήγησε στην πλήρη αποδυνάμωση της παλαιάς πορνείας. Η κρίση αυτή προήλθε κυρίως από το γεγονός ότι μεγάλο μέρος των Ελληνίδων που προτίθονταν να εκπορνευτούν, επέλεξαν να στραφούν σε πορνικές μισθώσεις, που εισήχθησαν και εδραιώθηκαν από την εξαναγκαστική πορνεία.

Παράλληλα, πολλές Ελληνίδες εκδιδόμενες επιθυμούσαν την κατάργηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου (Ν. 1193 του 1981 και Ν. 2734 του 1999), όμως σταδιακά πολλές από αυτές ερχόμενες αντιμέτωπες με τα νέα δεδομένα στο χώρο της πορνείας άρχισαν να το στηρίζουν με την προοπτική να γίνουν τροποποιήσεις, μέσω των οποίων θα διασφαλιζόνταν η θέση τους στην πορνική αγορά.

Επιπλέον, σημαντικό μέρος των Ελληνίδων εκδιδομένων που κατείχαν άδεια λειτουργίας νομίμου οίκου ανοχής, εξελίχθηκαν σε «υπαλλήλους» των διεθνοσωματεμπόρων καθώς εκπόρνευαν αναγκαστικά και εκμεταλλευόντουσαν οικονομικά και σεξουαλικά αλλοδαπές γυναίκες.

Συμπερασματικά, τόσο οι προαναφερθείσες εξελίξεις στο χώρο της εξαναγκαστικής πορνείας, όσο και η κρίση και αποδιοργάνωση της «παλαιάς» πορνείας, επέδρασαν στον

⁵¹ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 212-227

πολιτισμό και γενικότερα στην κοινωνία και συντέλεσαν στο να απορριφθεί η πορνεία ως κοινωνικό λειτούργημα.⁵²

c) Ο ρόλος των βασικών δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας στη δημιουργία του πληθυσμού των εξαναγκαστικά εκδιδομένων αλλοδαπών

Στις αρχές του 1990, τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας του στρατολογούσαν γυναίκες στην εξαναγκαστική πορνεία στην Ελλάδα από την Ταϊλάνδη και των Πολωνία, αποδυναμώθηκαν τελείως εξαιτίας του διεθνούς ανταγωνισμού.

Παράλληλα, τη χρονική αυτή περίοδο, έρχεται στο προσκήνιο της εξαναγκαστικής πορνείας στην Ελλάδα το ρωσικό δίκτυο, το οποίο είχε την έδρα του στην Αθήνα και τη Μόσχα. Αυτό το δίκτυο, χρησιμοποίησε τόσο νόμιμες όσο και παράνομες «οδούς» προκειμένου να εισάγει γυναίκες στην Ελλάδα.

Οι διεθνοσωματέμποροι του ρωσικού δικτύου εισάγανε στην εξαναγκαστική πορνεία γυναίκες κυρίως από τη Ρωσία αλλά και από την Εσθονία, τη Λιθουανία, τη Λευκορωσία και την Λετονία.

Λίγους μήνες αργότερα από την εμφάνιση του ρωσικού δικτύου, κάνει την είσοδό του στο χώρο της εξαναγκαστικής πορνείας, το δίκτυο της Ουκρανίας. Το δίκτυο της Ουκρανίας εδραζόταν στην Αθήνα και στο Κίεβο. Όπως το ρωσικό, έτσι και το Ουκρανικό δίκτυο εκμεταλλευόταν κάθε παραδεκτό αλλά και μη – παραδεκτό τρόπο με σκοπό τη μεταφορά γυναικών.

Τα μέλη του Ουκρανικού δικτύου προώθησαν στην πορνεία κυρίως Ουκρανές και μια μικρή μειονότητα γυναικών από τη Μολδαβία.

Την ίδια χρονική περίοδο εμφανίζεται ένα τρίτο δίκτυο, το Βαλκανικό το οποίο αρχικά βρισκόταν στη Φιλιππούπολη και τη Σόφια αλλά αργότερα μεταφέρθηκε σε πόλεις της νότιας Βουλγαρίας. Οι διεθνοσωματέμποροι προωθούσαν στην Ελλάδα κυρίως γυναίκες από τη Βουλγαρία και στην Ιταλία ως επί το πλείστον από τη Ρουμανία και τη Σλοβενία.

Το 1991, παρουσιάστηκε ένα ακόμα δίκτυο, το Αλβανικό, το οποίο στην Αθήνα και στα Τίρανα – Αυλώνα. Το δίκτυο αυτό, σε πρώτο στάδιο έστρεψε το ενδιαφέρον του σε γυναίκες και κορίτσια της Αλβανίας. Από το 1995 όμως, στράφηκαν και σε περιοχές της Νότιας Γιουγκοσλαβίας, γεγονός που ενέτεινε το trafficking.

Τα τέσσερα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας, εκτός του Πολωνικού, πορνολόγησαν γυναίκες στην Ελλάδα από διάφορες χώρες και εθνικότητες. Συγκεκριμένα, από την Αλβανία, Αζερμπαϊτζάν, Βουλγαρία, Γεωργία, Γιουγκοσλαβία, Εσθονία, Καζακστάν,

⁵² Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 227-231

Κιργισία, Λετονία, Λευκορωσία, Λιθουανία, Μακεδονία, Μολδαβία, Ουκρανία, Πολωνία, Ρωσία, Ρουμανία, Σλοβενία, Ουζμπεκιστάν.

Σε πρώτη φάση, το ρωσικό, το ουκρανικό, το βαλκανικό και το αλβανικό δίκτυο χαρακτηρίζονταν από μια όχι και τόσο δομημένη, ενιαία και οργανωμένη δραστηριότητα των διαφόρων ομάδων ως προς τις διαδικασίες παραγγελίας, πορνολόγησης, εκπόρνευσης και εγκατάστασης γυναικών στην πορνεία. Αργότερα, όμως, παρατηρείται πως οι παραπάνω διαδικασίες λάμβαναν χώρα παράλληλα και πιο οργανωμένα.⁵³ Επίσης, οι σχετικές ενέργειες των δικτύων τελούνταν με πρωτοφανή ευκολία καθώς μεγάλο μέρος των κρατικών υπαλλήλων χρηματίζονταν προκειμένου να τους παρέχουν διαφόρων ειδών διευκολύνσεις.

Ωστόσο, τα δίκτυα παρά την όποια τους ταύτιση ως προς τις διαδικασίες που πραγματοποιούνταν μέχρι και την εκπόρνευση των γυναικών, παρατηρείται να διαφοροποιούνται ως προς την συνεισφορά τους στην εξαναγκαστική πορνεία της Ελλάδας.

Το ρωσικό και το ουκρανικό δίκτυο χαρακτηρίζονται ως τα κυρίαρχα ως προς την προσφορά γυναικών στη διεθνή σωματεμπορία. Ωστόσο, το 1996 και το 1997, το ρωσικό και ουκρανικό δίκτυο αντιστοίχως, παρατηρείται να έχουν σημαντική κάμψη του πορνικού δυναμικού που παρείχαν στην πορνική αγορά της Ελλάδας. Όσο αφορά το ρωσικό δίκτυο, η αποδυνάμωση που σημείωσε οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι διεθνοσωματέμποροι έδωσαν προτεραιότητα στην πορνολόγηση γυναικών σε άλλες ευρωπαϊκές, αμερικάνικες και ασιατικές χώρες.

Συγχρόνως, αυτή την πτώση του πορνικού δυναμικού του ρώσικου δικτύου την εκμεταλλεύτηκε το βαλκανικό δίκτυο, το οποίο τροφοδότησε την εξαναγκαστική πορνεία της Ελλάδας με μεγάλη ποικιλία πορνικών υπηρεσιών.

Το τελευταίο δίκτυο, το αλβανικό αποτέλεσε την Τρίτη κυρίαρχη δύναμη στην εξαναγκαστική πορνεία της Ελλάδας και ταυτόχρονα την πλέον άθλια μορφή της εξαναγκαστικής πορνείας στην Ελλάδα.

Συνοπτικά, την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, το ρωσικό δίκτυο έλεγχε το 39%, το ουκρανικό το 33%, το αλβανικό το 18% και το βαλκανικό δίκτυο τον αριθμό των αλλοδαπών γυναικών που υποχρεώθηκαν να προσφέρουν πορνικές υπηρεσίες στην Ελλάδα.

⁵³ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνή σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 231-245

Χαρακτηριστικό των δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας, κατά τη δεκαετία του 1990 ήταν το γεγονός το δεν πορνολογούσαν γυναίκες στην Ελλάδα από τις ίδιες χώρες. Αντιθέτως, το κάθε δίκτυο είχε τις «δικές» του χώρες εισαγωγής γυναικών. Η κατάσταση αυτή, σαφώς εξυπηρετούσε όλα τα δίκτυα. Καθώς, από τη μια πλευρά, οι διαδικασίες πορνολόγησης και αποστολής γυναικών διεξάγονταν με ταχύτατους ρυθμούς χωρίς κωλυσιεργίες και από την άλλη πλευρά, το κάθε δίκτυο είχε αναπτύξει σχέσεις με χρηματιζόμενους γραφειοκράτες, πληθυσμό γυναικών, περιβάλλοντα διαφορετικών χωρών.

Ταυτόχρονα, την περίοδο αυτή, τα δίκτυα της διεθνικής σωματεμπορίας, πορνολογούσαν εξαναγκαστικά γυναίκες διαφόρων ηλικιών (από 8 έως 41 ετών).⁵⁴ Ωστόσο, οι σωματέμποροι επέλεγαν συνήθως γυναίκες από 21 έως 30 χρονών, ενώ γυναίκες 18 έως 20 ετών αποτελούσαν μικρότερο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού των εξαναγκαστικά εκδιδομένων γυναικών και ακόμα πιο μικρό ποσοστό αποτελούσαν γυναίκες άνω των 30 ετών.⁵⁵

Ωστόσο, την περίοδο 1990 – 2000, παρατηρείται μια σημαντικότερη αύξηση του αριθμού των ανήλικων γυναικών στο χώρο της εξαναγκαστικής πορνείας, εφόσον για τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας, οι ανήλικες αποτελούσαν πληθυσμό, τον οποίο πιο εύκολα μπορούσαν να προωθήσουν στην πορνεία και να τον εκμεταλλευτούν σεξουαλικά και οικονομικά.

Κατά τη φάση της πρώτης εγκατάστασης (1900 – 1992), η πορνική αγορά αποτελείτο από 150, τη φάση της απογείωσης σχεδόν από 930 και τη φάση της παγίωσης περίπου 1640 ανήλικες εκδιδόμενες.

Γενικά, την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, στην Ελλάδα το ποσοστό των ανήλικων εκδιδομένων ξεπερνούσε το 3% του πορνικού πληθυσμού και το 7% του πληθυσμού των εξαναγκαστικά εκδιδομένων.

Πιο συγκεκριμένα, το ρωσικό και το ουκρανικό δίκτυο, στις αρχές του 1990, πορνολογούσαν κυρίως γυναίκες 22 και 25 ετών. Εφτά χρόνια αργότερα, σημειώθηκε μια διαφοροποίηση ως προς τις ηλικιακές ομάδες γυναικών που επέλεγαν να προωθήσουν στην πορνεία. Μεγάλο ποσοστό παρατηρείται να αντιπροσωπεύουν οι γυναίκες άνω των 25 ετών, γυναίκες κάτω των 22 ετών και ανήλικες. Ωστόσο, το 2000, παρουσιάζεται μια καθοδική πορεία του ποσοστού των ανήλικων που εκδίδονται εξαναγκαστικά στην Ελλάδα.

⁵⁴ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 238-248

⁵⁵ Ο π, σελ 251

Το βαλκανικό δίκτυο, εξαιτίας του ότι πορνολογούσε γυναίκες κυρίως από μικρές πόλεις και χωριά, σημείωνε μεγαλύτερα ποσοστά πορνολόγησης ανήλικων γυναικών σε σχέση με το ρωσικό και ουκρανικό δίκτυο.⁵⁶

Το αλβανικό δίκτυο, προώθησε το μεγαλύτερο αριθμό ανήλικων γυναικών στην εξαναγκαστική πορνεία. Μοναδικό κριτήριο επιλογής αποτελούσε το να είναι σωματικά σχηματισμένες, ανεξάρτητα της ηλικίας του.

Συμπερασματικά, παρατηρείται πως τα βασικά δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας συνέβαλλαν αποφασιστικά το σχηματισμό του πληθυσμού των εξαναγκαστικά εκδιδομένων αλλοδαπών.

d) Τα οικονομικά έσοδα των δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας

Εξετάζοντας τη δράση των δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας στην Ελλάδα, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μελετηθεί και στο επίπεδο των οικονομικών εσόδων του κάθε δικτύου την περίοδο 1990 – 2000.

Την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, το ρωσικό δίκτυο χαρακτηρίζεται ως το κυρίαρχο καθώς κατάφερε να συγκεντρώσει το μεγαλύτερο ποσοστό οικονομικών εσόδων που επέφερε η εξαναγκαστική και μη – εξαναγκαστική πορνεία. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των εσόδων υπολογίζεται ότι ανέρχεται περίπου στο 35% των συνολικών κερδών. Το ρωσικό δίκτυο κατάφερε να συγκεντρώσει το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών εσόδων εξαιτίας των επιτυχημένων του χειρισμών.

Καταρχήν, το πλήθος των γυναικών που προώθησε στην πορνεία, σε εξαιρετικά υψηλές τιμές (36% του συνολικού πληθυσμού των εκδιδομένων και το 39% του συνολικού πληθυσμού των εξαναγκαστικά εκδιδομένων αλλοδαπών γυναικών) σημείωσε μια σχεδόν καθολική αποδοχή εκ μέρους των πορνοπελατών. Δεύτερον, οι πορνικές μισθώσεις των εκδιδομένων γυναικών ήταν εξαιρετικά χαμηλές σε σχέση με τα έσοδα του ρωσικού δικτύου. Επίσης, το ρωσικό δίκτυο, χρησιμοποίησε αναλογικά λιγότερες εκδιδόμενες οι οποίες έφεραν εις πέρας λιγότερες μισθώσεις. Επιπλέον, αυτό το δίκτυο ήδη από το 1992, είχε καταφέρει να δημιουργήσει τις βάσεις για μια δυναμική και οργανωμένη προώθηση γυναικών στην πορνεία στην Ελλάδα.⁵⁷

Το ρωσικό δίκτυο, δημιούργησε τις κατάλληλες προϋποθέσεις προκειμένου να προωθήσει γυναίκες σε θέσεις του πορνικού χώρου, που θα απέφεραν μεγαλύτερα πορνικά μισθώματα.

⁵⁶ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 249-253

⁵⁷ Ο π, σελ 144-146

Όλες αυτές οι παραπάνω ενέργειες του ρώσικου δικτύου στέφθηκαν με ιδιαίτερη επιτυχία, πράγμα το οποίο όπως προαναφέρθηκε, τους καθιστά κυρίαρχους των συνολικών οικονομικών εσόδων της περιόδου 1990 – 2000.

Όσο αφορά το ουκρανικό δίκτυο, κατάφερα να συγκεντρώσει ικανοποιητικό ποσοστό των οικονομικών εσόδων. Ειδικότερα, το δίκτυο αυτό κατάφερε να αποκτήσει το 31% των συνολικών εσόδων της πορνείας στην Ελλάδα και το 37% των οικονομικών εσόδων από την εξαναγκαστική πορνεία.⁵⁸

Το κυρίαρχο αίτιο της εισπρακτικής επιτυχίας του ουκρανικού δικτύου(όπως και του ρωσικού) ήταν το γεγονός ότι χρησιμοποίησε λιγότερες εκδιδόμενες και λιγότερες μισθώσεις, πράγμα που του επέφερε μεγαλύτερα έσοδα. Επίσης, και οι εκδιδόμενες γυναίκες από το ουκρανικό δίκτυο κατάφεραν να έλξουν μεγάλο μέρος της πορνικής αγοράς της Ελλάδας. Τέλος, η Ουκρανία καθώς βρίσκεται κοντά στην Ελλάδα, γεγονός το οποίο τους έδινε τη δυνατότητα να διακινούν και να πορνολογούν γυναίκες στην Ελλάδα με σχετική ευκολία.

Σταδιακά, όλες οι παραπάνω ενέργειες, εξασφάλισε στους Ουκρανούς σωματέμπορους υψηλά οικονομικά οφέλη αλλά σταδιακά και την πρώτη θέση ως προς την ποιότητα «του εμπορεύματος» που προωθούσαν, καθώς το πρότυπο της «Ουκρανέζας» άρχισε να κυριαρχεί στην πορνική πελατεία.

Το τρίτο σε σειρά δίκτυο, ως προς τα οικονομικά έσοδα από την πορνεία, είναι το αλβανικό. Τα έσοδα του αλβανικού δικτύου είναι της τάξης μόλις του 12,5% των συνολικών εσόδων της πορνείας στην Ελλάδα.

Τα έσοδα του αλβανικού δικτύου, τη δεκαετία του 1990, ήταν περιορισμένα (ειδικά μέχρι το 1995) εξαιτίας κυρίως της ανεπαρκούς του τεχνογνωσίας. Επιπλέον, οι Αλβανοί διεθνοσωματέμποροι αντιμετώπιζαν δυσκολίες στο να αναγνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πορνικής αγοράς της κάθε χώρας. Επίσης, σημαντικός παράγοντας των χαμηλών εσόδων του δικτύου από την πορνική αγορά της Ελλάδας, ήταν ότι το Αλβανικό δίκτυο έδωσε μεγαλύτερη βαρύτητα στην προώθηση γυναικών στην Ιταλία.⁵⁹

Ωστόσο, το αλβανικό δίκτυο, μετά το 1995, παρατηρείται να σημειώνει σημαντικότερη αύξηση των οικονομικών του κερδών, καθώς προχώρησε σε ριζικές αλλαγές. Κυρίαρχος λόγος της αύξησης των εσόδων, θεωρείται η άνοδος των τιμών των πορνικών μισθωμάτων ειδικά στον τομέα της κατ' οίκον πορνείας.⁶⁰

⁵⁸ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 151

⁵⁹ Ο π, σελ 156-161

⁶⁰ Ο π, σελ 141

Το βαλκανικό δίκτυο, κατά την περίοδο 1990 –2000, βρίσκεται σε αισθητά κατώτερη θέση έναντι κυρίως του ρωσικού, του ουκρανικού, αλλά και του αλβανικού ως προς τον αριθμό των γυναικών που προώθησε στην πορνεία στην Ελλάδα, τις πορνικές μισθώσεις των γυναικών που έλεγχαν αλλά και ως προς το ποσοστό των οικονομικών του εσόδων το οποίο έφτασε μόλις το 8,5%.

Σημαντικότερη αιτία αυτών των αδυναμιών του ήταν η ύπαρξη των δύο άλλων ισχυρότερων δικτύων (του ρωσικού και του ουκρανικού), γεγονός που δημιουργούσε σημαντικά εμπόδια στο να κατακτήσει μια ισχυρή θέση στην πορνική αγορά.⁶¹

Ωστόσο, οι διεθνοσωματέμποροι του βαλκανικού δικτύου, πολλές φορές αναλάμβαναν να διακινούν γυναίκες από τις χώρες τους για λογαριασμό του ρωσικού ή ουκρανικού δικτύου, πράγμα το οποίο καθυστερούσε την διεύρυνση του βαλκανικού δικτύου.⁶²

Τέλος, το πολωνικό δίκτυο, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι το ποσοστό των εσόδων του ήταν αμελητέο, καθώς αντιστοιχεί στο ένα ή δύο χιλιοστά των συνολικών εσόδων της πορνείας και στα δύο χιλιοστά των συνολικών εσόδων της εξαναγκαστικής πορνείας.⁶³

Από αυτά που παρατέθηκαν, φαίνεται ότι το κάθε δίκτυο ανάλογα με τις δυνατότητές του, το δυναμικό του, τους πόρους, την ποσότητα και ποιότητα του «εμπορεύματος», την

Έτη	Εκδιδόμενα άτομα	Μισθώσεις σε εκατ.	Έσοδα (σε εκατ €)	Πελατεία (σε χιλιάδες)
1990	2.100	1,3	38	82.000
1993	8.400	7,4	245	460.000
1997	21.750	22,7	956	920.000
2000	19.400	19,8	935	980.000
2002	17.200	18,5	921	900.000

πρόσβαση στην αγορά και το ιστορικό του, αποκόμισε διαφορετικά οικονομικά οφέλη από την πορνική αγορά της Ελλάδας την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΟΡΝΕΙΑΣ ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Μέχρι το 1990, η πορνεία κυριαρχούσε στα αστικά κέντρα εξαιτίας του προσανατολισμού της.

Καταρχήν, κυρίως σχετιζόταν με την εκτόνωση των ανδρικών ορμών, προκειμένου να μην προκαλούνται προβλήματα εντός της κοινωνίας (π.χ. βιασμοί). Επίσης, η πορνεία μέχρι το 1990, στόχευε στην εξυπηρέτηση των σεξουαλικών αναγκών ανδρών που προέρχονταν

⁶¹ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 165

⁶² Ο π, σελ 172

⁶³ Ο π, σελ 270

από κατώτερα κοινωνικά στρώματα και ναύτες – φαντάρους – μετανάστες. Επιπλέον, μέσω της πορνείας πολλοί νεαροί επιδίωκαν τον εξανδρισμό τους. Ακόμα, η πορνεία γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη στα αστικά κέντρα και όχι στην περιφέρεια διότι στις «μικρές» κοινωνίες τα εκδιδόμενα άτομα αλλά και η πελατεία δέχονταν έντονη κριτική και κοινωνικό αποκλεισμό.

Ωστόσο, ιδιαίτερα από το 1990 – 1992, παρατηρείται αύξηση των εκδιδόμενων γυναικών τόσο στην πόλη όσο και στην περιφέρεια προκειμένου να καλυφθεί η μεγάλη ζήτηση πορνικών υπηρεσιών στην περιφέρεια.

Την επόμενη χρονιά, σημειώνεται μια ακόμα αύξηση του πληθυσμού των εκδιδόμενων γυναικών στην πόλη και στην περιφέρεια, της τάξης του 33% και 38% αντίστοιχα.

Το 1995 και μετά, ο πληθυσμός των εκδιδόμενων γυναικών στην περιφέρεια αυξάνεται κατά 73% σε σχέση με τον πληθυσμό του 1993.

Παράλληλα, την περίοδο αυτή εμφανίζονται και τα πρώτα σημάδια αποδυνάμωσης της πορνείας των αστικών κέντρων ως προς τη δυνατότητα απορρόφησης νέων εκδιδόμενων γυναικών, καθώς η μεγάλη εισαγωγή αλλοδαπών γυναικών οδήγησε υπερπληθυσμό στη μεγάλη πόλη.

Επίσης, εμφανίζεται εντονότερος ανταγωνισμός για πτώση των τιμών και για πτώση του αριθμού των πορνικών μισθώσεων.

Κατόπιν, στην περιφέρεια υπήρχε μεγάλη έλλειψη πορνικού δυναμικού, η οποία θα έδινε τη δυνατότητα στα δίκτυα να αποκομίσουν σημαντικά οικονομικά κέρδη, μέσω της εκπόρνευσης αλλοδαπών γυναικών.⁶⁴

Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την οργανωμένη δράση των δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας προκάλεσε την αύξηση του ποσοστού των εκδιδομένων γυναικών και των εξαναγκαστικά εκδιδομένων αλλοδαπών στην περιφέρεια.

Συγκεκριμένα, οι εξαναγκαστικά εκδιδόμενες της πόλης υπολογίζονται περίπου στο 86%, ενώ της περιφέρειας στο 14% του συνόλου των εξαναγκαζόμενων εκδιδόμενων γυναικών στην Ελλάδα.

Το 1996, παρατηρείται μια θεαματική αλλαγή ως προς το ποσοστό των εξαναγκαστικά εκδιδόμενων γυναικών της πόλης και της περιφέρειας. Στην περιφέρεια αποτέλεσαν το 31% του συνόλου των εξαναγκαστικά εκδιδομένων.

Τη διετία 1998 – 2000, τα διεθνή δίκτυα σωματεμπορίας, κατάφεραν να αναπτύξουν περισσότερο την πορνεία στην περιφέρεια, εκμεταλλευόμενοι σεξουαλικά – οικονομικά

⁶⁴ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 271-277

κυρίως αλλοδαπές, που έφτασαν να αντιπροσωπεύουν το 35% του συνόλου των εξαναγκαστικά εκδιδόμενων γυναικών.

Τη δεκαετία του 1990 στην περιφέρεια δεν συντελείται αύξηση μόνο στον αριθμό των εκδιδόμενων γυναικών αλλά και στις μισθώσεις τους. Η εκδιδόμενη της περιφέρειας πραγματοποιούσε περίπου 1200 μισθώσεις το χρόνο, ενώ η εκδιδόμενη της μεγάλης πόλης περίπου 1060 μισθώσεις το χρόνο.⁶⁵

Συγχρόνως, η εξαναγκαστικά εκδιδόμενη της περιφέρειας πραγματοποιούσε σχεδόν 1050 μισθώσεις το χρόνο ενώ της μεγάλης πόλης σχεδόν 880 μισθώσεις το χρόνο.

Εικόνα ανόδου παρατηρείται και τα πορνικά έσοδα της περιφέρειας. Τη δεκαετία του 1990, στις μεγάλες πόλεις, τα πορνικά έσοδα ήταν περίπου 4,7 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ 3,8 δισεκατομμύρια ευρώ αποτέλεσαν τα έσοδα της εξαναγκαστικής πορνείας των μεγάλων αστικών κέντρων.⁶⁶ Την περίοδο αυτή, η πορνεία στην περιφέρεια κερδίζει 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ από τα οποία τα 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ προέρχονταν από την πορνεία που ελεγχόταν και οργανωνόταν από δίκτυα διεθνoσωματεμπορίας.

Από τα παραπάνω, γίνεται φανερό ότι η εξαναγκαστική πορνεία κατείχε κυρίαρχο ρόλο στην πόλη και ήταν το μοναδικό είδος πορνείας στην περιφέρεια.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα, ο πελάτης είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που ρυθμίζουν την ελεύθερη αγορά της πορνείας. Ωστόσο, η πελατεία της πόλης διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από αυτή της περιφέρειας, κυρίως ως προς το πώς αντιλαμβάνεται την πορνεία. Συγκεκριμένα, για την πελατεία της περιφέρειας η πορνεία «αποτελεί κύριο ή και μοναδικό πεδίο έκφρασης, κοινωνικής εκδήλωσης του σεξουαλικού τους δυναμικού».⁶⁷

Το 1996 ως το 2000 σημειώνεται μεγάλης κλίμακας αποκέντρωση της πορνείας στην Ελλάδα. Κύριος υπεύθυνος αυτής της αλλαγής ήταν τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας, τα οποία πρόσφεραν πορνικό δυναμικό στον ανδρικό πληθυσμό των μεσαίων – μικρών πόλεων και του χωριού, σχετικά καλής ποιότητας και προσιτής τιμής και το οποίο έγινε αποδεκτό από τον ανδρικό πληθυσμό με μεγάλο μάλιστα ενθουσιασμό. Όλα αυτά, που προαναφέρθηκαν, συνετέλεσαν στο να γνωρίσει θεαματική ανάπτυξη η πορνεία στην περιφέρεια και αποδυνάμωση στην πόλη.

⁶⁵ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 279-282

⁶⁶ Ο π, σελ 286

⁶⁷ Ο π, σελ 291-293

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΟΡΝΕΙΑ

Μελετώντας το φαινόμενο της πορνείας, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινιστεί και ο όρος “Ολυμπιακή πορνεία”. Ολυμπιακή πορνεία ονομάζεται «η νομιμοποίηση άσκησης της πορνείας σε οίκους ανοχής, σε ξενοδοχεία και σε “ανάλογους χώρους” κατά την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων» , προκειμένου να καλυφτεί η ζήτηση από αθλητές, συνοδούς και επισκέπτες.

Η νομιμοποίηση της Ολυμπιακής πορνείας προβλέπεται από τον νόμο του 1999 (Ν.2734) και στηρίζεται σε αποφάσεις του δήμου Αθηνών και άλλων δήμων.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι αυτού του είδους η πορνεία δεν είναι φαινόμενο το οποίο πρωτοεμφανίστηκε στην Ελλάδα. Αντιθέτως, αποτελεί φαινόμενο που λαμβάνει χώρα σε κάθε Ολυμπιάδα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Ολυμπιάδα του Σίδεϋ, στην οποία η Ολυμπιακή πορνεία σημείωσε θεαματική ανάπτυξη, έχοντας ως αποτέλεσμα τη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών για την προσφορά πορνικών υπηρεσιών.

Όσο αφορά την Ολυμπιακή πορνεία διατυπώθηκαν ποικίλες απόψεις, πολλές από τις οποίες καταδίκασαν το φαινόμενο αυτό (κυρίως από τον αριστερό χώρο). Αυτές οι αντιδράσεις δεν αποτελούσαν ηθική, αλλά πολιτική αντίδραση, καθώς η εμπορία ανθρώπων (εξαναγκαστική ή μη) αποτελεί την πλέον σκληρή εκμετάλλευση των ανθρώπων και ιδιαίτερα των μεταναστών (πχ. οι απάνθρωπες συνθήκες εργασίας, τα εξαντλητικά ωράρια), αλλά παράλληλα συνιστά παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι αντιδρώντες υποστήριξαν πως η πορνεία σε οποιαδήποτε μορφή της είναι άσκηση εξουσίας και βίας κατά των γυναικών, χειραγώγηση και αγοροπωλησία του γυναικείου σώματος προς όφελος των ανδρών – προστατών που τις εκμεταλλεύονται.

Αντίθετα, μερίδα των πολιτών που τάχθηκαν υπέρ της Ολυμπιακής πορνείας προέβαλλε το επιχείρημα, ότι οι γυναίκες επιλέγουν ελεύθερα να προσφέρουν πορνικές υπηρεσίες. Στο επιχείρημα αυτό, δηλαδή της ελεύθερης επιλογής από την πλευρά των γυναικών, ήλθε ως αντίλογος μία σειρά απόψεων που αποδεικνύουν την άσκηση έμμεσου εξαναγκασμού σε αυτές: Πρώτον στην σημερινή εποχή προβάλλονται και προωθούνται πρότυπα γυναικών με ιδανικές αναλογίες, οι οποίες έχουν ως κύριο μέλημα την ικανοποίηση του ανδρικού φύλου. Δεύτερον, οι γυναίκες αποτελούν μία από τις πρώτες κοινωνικές ομάδες, οι οποίες πλήττονται από την ολοένα και αυξανόμενη ανεργία. Τρίτον, οι τεράστιες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μετανάστριες τις καθιστούν εύκολα θύματα των δικτύων σωματεμπορίας.

Συμπερασματικά παρατηρούμε, ότι είναι υποκριτικό να μιλάμε περί ελεύθερης επιλογής, άποψη που υιοθετείται από πολλούς δικαστές, αστυνομικούς, αλλά και από τους σωματέμπορους. Η εξάλειψη ή η μείωση του φαινομένου της Ολυμπιακής πορνείας, αλλά και γενικότερα της πορνείας, θα επιτευχθεί με την οργάνωση μιας πολιτικής, η οποία θα εξαλείψει τις κοινωνικές ανισότητες και την πατριαρχία.⁶⁸

ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ

Στη σημερινή εποχή η πορνογραφία αποτελεί μία από τις χειρότερες μορφές σεξουαλικής – οικονομικής εκμετάλλευσης, κυρίως των γυναικών και παιδιών.

Με τον όρο “πορνογραφία” ονομάζουμε την απεικόνιση και περιγραφή σεξουαλικών σχέσεων κατά τις οποίες ο ένας ερωτικός σύντροφος υποτάσσει, εξευτελίζει ή κακοποιεί τον άλλο.⁶⁹

Σχετικά με το ζήτημα της πορνογραφία το φεμινιστικό κίνημα χωρίστηκε σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα διατύπωσε την άποψη ότι η πορνογραφία επιφέρει σοβαρότατες επιπτώσεις στον πολιτισμό και στην ποιότητα ζωής των ατόμων μίας κοινωνίας. Παράλληλα, υποστήριξε πως η πορνογραφία προωθεί τον υποβιβασμό του γυναικείου φύλου και γι’ αυτό θα πρέπει να απαγορευθεί. Αντιθέτως, η δεύτερη ομάδα του φεμινιστικού κινήματος τάχθηκε κατά της απαγόρευσης της πορνογραφίας, καθώς θεώρησε ότι η πορνογραφία δεν είναι η αιτία της σεξουαλικής απόκλισης, αλλά υποκατάστατό της. Γι’ αυτόν ακριβώς το λόγο υποστήριξε ότι η απαγόρευσή της πιθανότατα να οδηγήσει στο αντίθετο αποτέλεσμα από το επιθυμητό (δηλαδή στην αύξησή της).

Στην εποχή μας, η φεμινιστική άποψη που κυριαρχεί είναι ότι η πορνογραφία ουσιαστικά ενισχύει την αντρική σεξουαλική βία και ταυτόχρονα παράγει μοντέλα συμπεριφοράς, τα οποία στρέφονται κατά του γυναικείου φύλου, καθώς κυριαρχούν ο εικόνες σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης γυναικών.⁷⁰

Ωστόσο, στις μέρες μας η πορνογραφία έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις και ουσιαστικά αποτελεί μία πολύ κερδοφόρα «επιχείρηση», η οποία καλύπτει κάθε σεξουαλική διαστροφή.

Η πορνογραφία ως μέσο σεξουαλικής – οικονομικής εκμετάλλευσης ανθρώπων εμφανίστηκε αρχικά μέσω της τυπογραφίας, η οποία ουσιαστικά εκδημοκράτησε το

⁶⁸ www.epohi.gr/giannakoroulou_trafficking_issues_1172004.htm, Γιαννακοπούλου Ελένη, *Το πρόβλημα της πορνείας και οι όροι συζήτησής του*

⁶⁹ Τσιγκρής, Άγγελος, (2000), *Η σεξουαλική βία κατά γυναικών και παιδιών*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα, σελ 41

⁷⁰ Τσιγκρής, Άγγελος, (2000), *Τα σεξουαλικά εγκλήματα*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα, σελ 185-186

πορνογραφικό περιεχόμενο και έπειτα μέσω της φωτογραφίας, η οποία το έκανε πιο αναπαραστατικό και ρεαλιστικό. Ακολούθησε ο κινηματογράφος, που μετέτρεψε τις σεξουαλικές απεικονίσεις σ' ένα θέαμα το οποίο απευθυνόταν στο ευρύ κοινό, ενώ το βίντεο κατέστησε την πορνογραφία πιο προσωπική. Τέλος το Internet λειτούργησε καθοριστικά στο να λάβει ακόμα πιο μεγάλες διαστάσεις το φαινόμενο της πορνογραφίας.⁷¹

Χαρακτηριστικό είναι ότι τα λεγόμενα πορνοπεριοδικά έχουν κατηγοριοποιηθεί σε τέσσερις κατηγορίες ανάλογα το περιεχόμενό τους.

Καταρχάς τα “κρυφοπορνό”, τα οποία παρουσιάζουν ημίγυμνα ορμιά (κυρίως γυναικών). Δεύτερον τα “ελαφρύ πορνό”, όπου το πορνογραφικό τους περιεχόμενο δεν είναι ιδιαίτερος σκληρό. Τρίτον το “πορνό”, των οποίων το περιεχόμενό καταπατά και προσβάλλει κάθε πτυχή της γυναικείας αξιοπρέπειας. Τέταρτον το “σκληρό πορνό”, των οποίων το περιεχόμενο προβάλλει ερωτικές σκηνές μεταξύ δύο ή περισσότερων ομόφυλων ή ετερόφυλων ατόμων.⁷²

Έχει αποδειχθεί με έρευνες, ότι το αγοραστικό κοινό αυτών των περιοδικών είναι εξαιρετικά μεγάλο, γι' αυτό και υπάρχει εξαιρετικά μεγάλος αριθμός περιοδικών αυτού του περιεχομένου (προσφορά – ζήτηση). Πιο συγκεκριμένα, ο βαθμός διακίνησης των πορνοπεριοδικών ποικίλλει, καθώς επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες. Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες είναι το κατά πόσο συντηρητικά είναι τα άτομα μίας κοινωνίας προς τη ζωή. Δεύτερον, από το επίπεδο αστυνόμευσης μίας κοινότητας. Επίσης, από τον αριθμό των ατόμων που κατοικούν ή επισκέπτονται μία περιοχή, αλλά και από το είδος των σχέσεων που έχουν αναπτύξει τα άτομα μίας περιοχής. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός, ότι στις περιοχές που κυριαρχούν χαλαρές ή ανύπαρκτες σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων το επίπεδο διακίνησης πορνοπεριοδικών είναι υψηλό.⁷³

Όσο αφορά την πορνογραφία στο Internet, έχει υποστηριχθεί ότι αποτελεί την εκδημοκράτηση της εκμετάλλευσης, εφόσον εκμεταλλεύεται απροκάλυπτα κάθε τύπο ανθρώπου.⁷⁴ Το πορνογραφικό περιεχόμενο του Internet καλύπτει κάθε είδους σεξουαλική προτίμηση και διαστροφή και απευθύνεται τόσο σε ενήλικα, όσο και σε ανήλικα άτομα, γεγονός ιδιαίτερα ανησυχητικό.

⁷¹ Tang, Isabel, (2001), Πορνογραφία: η κρυφή ιστορία του πολιτισμού, Αθήνα, Οξύ Α.Ε, μεταφρ. Καραγιάννη Κατερίνα, σελ 141

⁷² Τσιγκρής, Άγγελος, (2000), *Η σεξουαλική βία κατά γυναικών και παιδιών*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα, σελ 44

⁷³ Ο π, σελ 269

⁷⁴ Tang, Isabel, (2001), Πορνογραφία: η κρυφή ιστορία του πολιτισμού, Αθήνα, Οξύ Α.Ε, μεταφρ. Καραγιάννη Κατερίνα, σελ 141

Η είσοδος της πορνογραφίας στον κυβερνοχώρο ουσιαστικά νομιμοποίησε την πορνογραφία, διότι το πορνικό υλικό όχι μόνο έπαψε να “στεγάζεται” σε περιθωριοποιημένους τόπους (πχ στα πίσω ράφια των video-clubs), αλλά εισέβαλλε στα σπίτια ανθρώπων κάθε κοινωνικο – οικονομικό – μορφωτικού επιπέδου.

Η πορνογραφία στο Internet ουσιαστικά ευνοεί τόσο την ηδονοβλεψία και άλλες σεξουαλικές διαστροφές, όσο και την εμπορευματοποίηση του σεξ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτέλεσε το παιχνίδι “Soft Porn Adventure”, το οποίο προκαλούσε τους παίκτες να κοιμηθούν με όσο περισσότερες γυναίκες μπορούν!

Η απήχηση των sites με πορνικό περιεχόμενο είναι ιδιαίτερα μεγάλη, γεγονός που επιβεβαιώνεται από το ότι η πιο συνηθισμένη λέξη που εισάγεται σε κάποια μηχανή αναζήτησης είναι αυτή του σεξ. Σε μεγάλα sites, πάνω από ένα εκατομμύριο επισκέψεις σημειώνονται την ημέρα, οι οποίες αποφέρουν κέρδη της τάξης περίπου του ενός δισεκατομμυρίου το χρόνο. Στα sites μεσαίου μεγέθους, οι επισκέψεις ανά ημέρα φτάνουν και τον αριθμό των 50.000, από τις οποίες αποκομίζονται περίπου 20.000 δολάρια το μήνα. Στα μικρά sites, οι επισκέψεις φτάνουν τον αριθμό των 10.000 ανά ημέρα, οι οποίες αποφέρουν 3.000 δολάρια το μήνα.⁷⁵

Γενικά η ύπαρξη και η εξάπλωση της πορνογραφίας ουσιαστικά αντικατοπτρίζει την ύπαρξη και την αύξηση του εγωκεντρισμού και του ατομικισμού, που είναι κυρίαρχα χαρακτηριστικά του σύγχρονου ανθρώπου στις περισσότερες φάσεις στη ζωή του (στο φαγητό, στη δουλειά, το σεξ, κλπ).

Από τα παραπάνω φαίνεται, ότι η πορνογραφία (ιδιαίτερα μέσω του διαδικτύου) έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Παράλληλα, γίνεται φανερό ότι τεράστιες είναι οι επιπτώσεις και στους χρήστες των σχετικών sites. Οι επιπτώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα δυσμενείς, τόσο σε ψυχολογικό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο, με δεδομένο ότι προβάλλονται παθολογικές – σεξουαλικές συμπεριφορές (πχ ζωοφιλία, παιδεραστία κ.α) με τον ίδιο τρόπο που προβάλλονται οι φυσιολογικές – σεξουαλικές συμπεριφορές.

Χαρακτηριστικά, έχει υποστηριχθεί ότι η πορνογραφία δημιουργεί λανθασμένες αντιλήψεις για τις ανθρώπινες σχέσεις και τη σεξουαλικότητα. Πιο συγκεκριμένα, οι ειδικοί παρατηρούν ότι οι άνδρες που παρακολουθούν συχνά ταινίες με πορνογραφικό περιεχόμενο αναπτύσσουν συμπεριφορές και προσδοκίες, όσο αφορά το γυναικείο φύλο, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Παράλληλα, υποστηρίζουν ότι η ομάδα αυτών των ανδρών τις περισσότερες φορές αντιμετωπίζει τη γυναίκα ως κατώτερο ον.

⁷⁵ Tang, Isabel, (2001), Πορνογραφία: η κρυφή ιστορία του πολιτισμού, Αθήνα, Οξύ Α.Ε, μεταφρ. Καραγιάννη Κατερίνα, σελ 143-146

Επίσης, οι μελέτες σχετικά με το θέμα έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα, ότι μεγάλο μέρος χρηστών των πορνογραφικών sites αναπτύσσουν σεξουαλικές – καταναγκαστικές συμπεριφορές καθώς εθίζονται στη χρήση sites τέτοιου περιεχομένου, γεγονός που επιφέρει σοβαρότατες συνέπειες σε όλους τους τομείς της ζωής τους.

Η πορνογραφία, ωστόσο, επιφέρει σοβαρότατες συνέπειες και στη σχέση των ζευγαριών. Συχνά οι γυναίκες ανακαλύπτουν ότι ο σύντροφός τους είναι χρήστης τέτοιων sites. Αυτό αφενός κλονίζει την εμπιστοσύνη της γυναίκας προς τον άνδρα, αφετέρου η γυναίκα αισθάνεται μειονεκτικά, καθώς θεωρεί ότι δεν ικανοποιεί το σύντροφό της πλήρως. Παράλληλα, η πορνογραφία συνήθως καλλιεργεί φαντασιώσεις, οι οποίες τις περισσότερες φορές δεν είναι αποδεκτές από τη σύντροφο, με αποτέλεσμα να επέρχεται ρήξη στη σχέση τους.

Ιδιαίτερως ανησυχητικές είναι οι επιδράσεις της πορνογραφίας στα παιδιά και στους εφήβους. Σήμερα τα ανήλικα άτομα συχνά αποκτούν μια διαστρεβλωμένη άποψη για τα σεξουαλικά θέματα, καθώς κύρια πηγή πληροφόρησής τους σχετικά με το θέμα είναι το Internet και όχι οι γονείς, το σχολείο και η πολιτεία.

Έρευνες έδειξαν ότι το 70% των εφήβων έγιναν χρήστες (έστω και περιστασιακά) πορνογραφικών sites, πολλοί εκ των οποίων ανέπτυξαν τάση να μιμούνται το πορνογραφικό περιεχόμενο και παρουσίασαν αυξημένη τάση επιθετικότητας. Γενικότερα, βασισμένοι στις έρευνες οι ειδικοί υποστήριξαν, ότι η πορνογραφία ενθαρρύνει το πρόωρο σεξ και το σεξ χωρίς τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης στα άτομα αυτών των ηλικιών.⁷⁶

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι η πορνογραφία παίρνει ανεξέλεγκτες διαστάσεις, απευθύνεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες και επιφέρει σοβαρότατες βλάβες στον ψυχισμό των ατόμων. Απαραίτητο, λοιπόν, είναι να ληφθούν μέτρα, τα οποία θα αντιμετωπίσουν το φαινόμενο της πορνογραφίας. Βασικότατο μέτρο αντιμετώπισης είναι η συνεχής ενημέρωση και εκπαίδευση των ατόμων κάθε ηλικίας για θέματα σεξουαλικής αγωγής από τους αρμόδιους φορείς, προκειμένου να αναπτύξουν μία υγιή αντίληψη και συμπεριφορά για το σεξ και γενικότερα για τις ανθρώπινες σχέσεις.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

Η εμπορία των ανθρώπων για σκοπούς καταναγκαστικής εκπόρνευσης αυξάνεται με αφάνταστα γρήγορους ρυθμούς τα τελευταία χρόνια. Κάθε χρόνο τα δίκτυα σωματεμπορίας εξαπατούν και αναγκάζουν να εργαστούν στην πορνεία όχι μόνο εκατοντάδες χιλιάδες γυναίκες, αλλά και παιδιά κυρίως από φτωχές χώρες.

⁷⁶ www.medlook.net/article.asp?item_id=1212, Πορνογραφία, ανθρώπινες σχέσεις και τα παιδιά

Τα παιδιά που πέφτουν θύματα των σωματεμπόρων δουλεύουν και αντιμετωπίζονται σαν “κερδοφόρες μηχανές”, σαν σκλάβοι, ενώ κάθε ανθρώπινο δικαίωμα και κάθε πτυχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειάς τους καταπατάται. Κάθε χρόνο σχεδόν 1.000.000 παιδιά προωθούνται στην πορνεία με εξαναγκασμό ή εξαπάτηση, κυρίως από την Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη.⁷⁷

Κατά την περίοδο 1990 – 2000 περίπου 500 παιδιά προωθήθηκαν στην πορνεία μέσω της Ελλάδας σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, και η Ελλάδα συχνά αποτελεί τόπο εκπόρνευσης.⁷⁸ Τόσο στη Θεσσαλονίκη, όσο και στην Ομόνοια, υπάρχει ένας τεράστιος αριθμός παιδιών, τα οποία εκπορνεύονται για να καταφέρουν να ζήσουν, αλλά και παιδιά τα οποία ωθούνται με εξαναγκασμό στην πορνεία. Συγκεκριμένα στην Ομόνοια, τα ανήλικα αγόρια και κορίτσια συνήθως κάθονται μόνα τους ή με μικρές παρέες σε κάποιο μπαρ, μέχρι να βρεθεί κάποιος πελάτης να τα κεράσει. Στη συνέχεια του κρατούν συντροφιά και αφού συμφωνήσουν την τιμή, η οποία κυμαίνεται από 5.000 έως 10.000 δραχ, πηγαίνουν στο σπίτι του πελάτη ή σε κάποιο ξενοδοχείο.⁷⁹ Ωστόσο, το πορνικό μίσθωμα των παιδιών δεν είναι σταθερό. Χαρακτηριστικά μπορεί να κυμαίνεται από 50 έως 300 χιλιάδες δραχ⁸⁰ και εξαρτάται από την ηλικία. Όσο μικρότερο είναι το παιδί, τόσο πιο ακριβά πωλείται στον πελάτη!

Όσο αφορά την καταγωγή τους, τα παιδιά που πέφτουν θύματα σεξουαλικής και οικονομικής εκμετάλλευσης συνήθως ζουν σε ορφανοτροφεία ή σε διαλυμένες οικογένειες. Τα παιδιά αυτά πωλούνται σε σωματέμπορους και σε “καθηγητές χορού”, οι οποίοι τα προωθούν στην υπόλοιπη Ευρώπη. Αρχικά δουλεύουν για κάποιο κύκλωμα παιδεραστών και έπειτα, αν είναι τυχερά, πωλούνται σε κάποιο προαγωγό, ο οποίος συναλλάσσεται με πελάτες που προτιμούν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Ωστόσο, πολλές φορές τα παιδιά – θύματα δεν φτάνουν στην ενηλικίωση, καθώς κάποιος προαγωγός ή πελάτης αναλαμβάνει να τα σκοτώσει, διότι σαν ενήλικα άτομα δεν έχουν μεγάλη ζήτηση από τους πορνοπελάτες. Συχνά, όμως, τα ίδια τα παιδιά είναι αυτά που δίνουν τέλος στη ζωή τους (πέφτοντας από μπαλκόνια, κ.α), καθώς δεν αντέχουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ζουν (ξυλοδαρμοί, βιασμοί, έλλειψη τροφής, κ.α).⁸¹

⁷⁷ www.archdiocese.gr/Keso/hmerida_2003_1.html, Η παράνομη διακίνηση και εμπορία γυναικών και παιδιών και η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην αρωγή των θυμάτων

⁷⁸ www.ert.gr/afieromatal/women/interview.asp, Η βία προτιμά τις γυναίκες

⁷⁹ tovima.dolnet.gr/print_article.php?e=B&F=12507&m=co8&aa=1, Γαλάνης Δ. – Καραγιάννης Ν, Η πορνεία των απαλών ονύχων

⁸⁰ www.ert.gr/afieromatal/women/interview.asp, Η βία προτιμά τις γυναίκες

⁸¹ tovima.dolnet.gr/print_article.php?e=B&F=12507&m=co8&aa=1, Γαλάνης Δ. – Καραγιάννης Ν, Η πορνεία των απαλών ονύχων

Στις μέρες μας πολλά παιδιά πέφτουν θύματα κυκλωμάτων σωματεμπορίας μέσω των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σ' αυτές τις περιπτώσεις συνήθως τα παιδιά ζουν με τις οικογένειές τους, αλλά δεν έχουν την απαραίτητη προσοχή από τους γονείς τους. Τα παιδιά αυτά χαρακτηρίζονται από χαμηλές σχολικές επιδόσεις και έλλειψη ισχυρών ηθικών αξιών, ενώ οι συνήθειες ηλικίας αυτών είναι μεταξύ 8 – 16 ετών.⁸²

Ο παιδεραστής ή σωματέμπορος αρχικά έρχεται σε επαφή με το παιδί μέσω του δικτύου και προσπαθεί να αποκτήσει, μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων, την εμπιστοσύνη του παιδιού. Στη συνέχεια επιχειρεί τη δημιουργία ισχυρού συναισθηματικού δεσμού με τον ανήλικο, εκμεταλλευόμενος τις αδυναμίες και τις συναισθηματικές ανάγκες του, με απώτερο σκοπό να τον αποπλανήσει. Ο παιδεραστής ή ο προαγωγός έχει φροντίσει να προβάλλει στο παιδί πορνογραφικό υλικό κατά τη διάρκεια της επικοινωνίας τους, προκειμένου να το εθίσει σε διάφορες διαστροφές και να το κάνει να δεχθεί τη διαστροφή σαν κάτι φυσιολογικό, εφόσον το παιδί δεν έχει εμπειρία προκειμένου να κρίνει το φυσιολογικό από το μη φυσιολογικό.⁸³ Η παραπάνω τακτική είναι η συνηθέστερη των κυκλωμάτων που προωθούν ανήλικα παιδιά στην πορνεία μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Σε κάθε περίπτωση τα παιδιά που πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης υφίστανται βαρύτερες συνέπειες τόσο σε οργανικό, όσο και σε ψυχολογικό επίπεδο.

Καταρχάς τα ανήλικα θύματα των σωματεμπόρων εξαναγκάζονται να προσφέρουν πορνικές υπηρεσίες χωρίς να παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης, καθώς το σεξ χωρίς προφυλακτικό αποφέρει περισσότερα κέρδη στους προαγωγούς. Αυτό έχει ως συνέπεια το AIDS, η ηπατίτιδα και η φυματίωση να πλήττει την πλειοψηφία των παιδιών (όπως και των ενηλίκων) που εκπορνεύονται. Παράλληλα, τα ανήλικα θύματα αντιμετωπίζουν σοβαρότατα οργανικά προβλήματα εξαιτίας της κακής διατροφής, του εξαντλητικού ωραρίου, των άθλιων συνθηκών που επικρατούν στους χώρους όπου στεγάζονται και εξαιτίας των ξυλοδαρμών, των αμβλώσεων και των βιασμών που υφίστανται.⁸⁴

Όσο αφορά τις ψυχολογικές επιπτώσεις είναι εξίσου σημαντικές. Η συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών που αποτέλεσαν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης – κακοποίησης κατά την ενήλικη ζωή τους παρουσιάζουν ψυχικές παθήσεις και εθισμό στα ναρκωτικά και στο αλκοόλ. Σύμφωνα με έρευνες για τα άτομα που υπέστησαν σεξουαλική

⁸² www.hyper.gr/makthes/950929/50929eoo.html, Βελλίδης Ι, *Παιδερασσία ΟΝ ΛΑ*

⁸³ www.cisc.gc.ca/annyal_zeports/annual_report2003/exploit_2003_F.htm, *Exploitation sexuelle des engants*

⁸⁴ tovima.dolnet.gr/print_article.php?e=B&F=12507&m=co8&aa=1, Γαλάνης Δ. – Καραγιάννης Ν, *Η πορνεία των απαλών ονύχων*

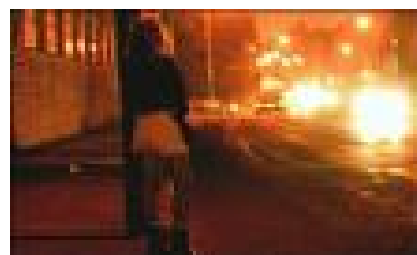
κακοποίηση – εκμετάλλευση στην παιδική τους ηλικία, η πιθανότητα αυτοκτονίας είναι διπλάσια σε σχέση με αυτά που δε βίωσαν κάτι παρόμοιο. Παράλληλα, αυτά τα άτομα έχουν 40% περισσότερες πιθανότητες να παντρευτούν άτομο το οποίο είναι αλκοολικό.⁸⁵

Συμπερασματικά, η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα που τραυματίζει τα θύματα για όλη τους τη ζωή. Αυτό το πρόβλημα πλήττει όλα τα κοινωνικά στρώματα, όλες τις χώρες και οι συνέπειες είναι βαρύτατες. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο όλα τα κράτη θα πρέπει να λάβουν μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου, αλλά ταυτόχρονα θα πρέπει να παρασχεθεί βοήθεια στα θύματα, προκειμένου να καταφέρουν να επουλώσουν τα ψυχικά και οργανικά τους τραύματα. Για την επίτευξη όλων αυτών, απαραίτητη είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών, η καταπολέμηση της φτώχειας και της ανεργίας, η εκδημοκράτηση των κοινωνιών, η ενημέρωση των παιδιών και των ενηλίκων για σεξουαλικά θέματα και η δημιουργία ενός κώδικα ηθικής, αλλά και η θέσπιση και εφαρμογή αυστηρών νόμων όσο αφορά τη σεξουαλική εκμετάλλευση ανθρώπων.

ΤΡΑΝΣΞΕΟΥΑΛ ΚΑΙ ΠΟΡΝΕΙΑ

Εξετάζοντας το φαινόμενο της πορνείας, παρατηρούμε ότι είναι ένα ιδιαίτως σύνθετο ζήτημα, στο οποίο οι άμεσα εμπλεκόμενοι είναι τόσο γυναίκες και παιδιά, όσο και άνδρες (κυρίως τρανσέξουαλ, με τους οποίους θα ασχοληθούμε στην παρούσα ενότητα). Παρακάτω θα παρατηρήσουμε, ότι η εκπόρνευση των τρανσέξουαλ τις περισσότερες φορές δεν στηρίζεται στον εξαναγκασμό από δίκτυα σωματεμπορίας (όπως συμβαίνει στις γυναίκες και κυρίως στα παιδιά), αλλά προέρχεται από τη στάση που έχει η πλειοψηφία των ατόμων στην κοινωνία απέναντί τους.

Πριν προβούμε, όμως, σε οποιαδήποτε ανάλυση του θέματος, δηλαδή της εκπόρνευσης των τρανσέξουαλ, είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί ο όρος “τρανσέξουαλ”. “Τρανσέξουαλ” ονομάζεται ο άνδρας, ο οποίος ζει ως γυναίκα, συμπεριφέρεται ως γυναίκα, χωρίς κατ' ανάγκη να έχει προβεί σε αλλαγή φύλου. Άλλωστε, η λέξη τρανσέξουαλ σημαίνει φύλλο προς μετάβαση⁸⁶. Η επιλογή των ατόμων αυτών να ζουν, να συμπεριφέρονται και να ντύνονται ως γυναίκες είναι κοινωνική επιλογή και όχι βιολογική. Αυτή τους η επιλογή τους φέρνει

⁸⁵ www.medlook.net/article.asp?item_d=1666, Η σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών: μακροχρόνιες επιπλοκές

⁸⁶ www.dream.net.gr/modules.php?name=News&file=article&sid=335, Γαλανού Μαρίνα, Τραβεσί Τρανσέξουαλ: Μύθοι και πραγματικότητες, 2004

αντιμέτωπους καθημερινά με ποικίλα και σύνθετα προβλήματα και διακρίσεις, τόσο από την πλευρά των πολιτών, όσο και από την πλευρά του επίσημου κράτους, εξαιτίας των οποίων ωθούνται στο περιθώριο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα διακρίσεων και προκατάληψης απέναντι στους τρανσέξουαλ, από την πλευρά της πολιτείας, αποτελεί η σχετική νομοθεσία για την ανδρική ομοφυλοφιλία. Στη χώρα μας η ποινική δίωξη της ομοφυλοφιλίας έπαψε να ισχύει στον ποινικό κώδικα το 1950, όχι λόγω φιλελευθερισμού, αλλά λόγω του ότι θεωρήθηκε ασθένεια, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διώκεται ποινικά. Πλέον, ο νόμος για τους ομοφυλόφιλους άνδρες προβλέπει διαφορετικό όριο συναίνεσης για την ηλικία αποπλάνησης ανηλίκων, σε σχέση με τους υπόλοιπους ανθρώπους [17 αντί για 15 έτη (ποινικός κώδικας, άρθρο 347)]. Επίσης, το άρθρο 347 του ποινικού κώδικα, απαγορεύει την “παρά φύσιν ασέλγεια μεταξύ αρρένων με σκοπό το κέρδος” και την ασέλγεια “που τελείται με κατάχρηση μίας σχέσης εξάρτησης που στηρίζεται σε οποιαδήποτε υπηρεσία”.

Επίσης, μέχρι στιγμής το ελληνικό κράτος δεν αποδέχεται το γάμο μεταξύ δύο ατόμων του ίδιου φύλου (αντιθέτως στις ΗΠΑ ο γάμος μεταξύ ομοφυλόφιλων είναι αποδεκτός). Παράλληλα, δεν προβλέπεται καμία θετική πρόνοια για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια⁸⁷.

Είναι χαρακτηριστικό, πως από το 1950 έχουν πραγματοποιηθεί μόνο δύο νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες καταργούν τις διακρίσεις όσο αφορά τις σεξουαλικές “μειονότητες”. Η πρώτη, ορίζει πως αν ένα άτομο προβεί σε αλλαγή φύλου με εγχείρηση, αποκτά αυτόματα το δικαίωμα να αλλάξει και το φύλο του στην ταυτότητα. Επίσης, ο νόμος για την πορνεία αναφέρεται πλέον σε “πρόσωπα” και όχι μόνο σε γυναίκες (όπως συνέβαινε μέχρι πριν λίγα χρόνια), γεγονός που καθιστά την ανδρική πορνεία νόμιμη. Ωστόσο, ο νόμος εξακολουθεί να ποινικοποιεί τον πρωκτικό έρωτα μεταξύ ανδρών.

Στην ελληνική νομοθεσία ωστόσο, υπάρχουν και άλλες σοβαρές διακρίσεις, όπως οι λεκτικές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η χυδαία αναφορά στον πρωκτικό έρωτα. Επίσης, στη νομοθεσία μας ο όρος “sexual” έχει μεταφραστεί ως “γενετήσιος”, αντί “σεξουαλικός” ή “ερωτικός”. Με τον όρο “γενετήσιος” απορρίπτεται η σεξουαλική επιθυμία και απόλαυση. Με άλλα λόγια, ο όρος αυτός εστιάζει αποκλειστικά στην αναπαραγωγική διαδικασία και κατ’ επέκταση παραγκωνίζει τους ομοφυλόφιλους, καθώς μία σεξουαλική επαφή μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου δεν μπορεί να δώσει απογόνους⁸⁸.

⁸⁷ www.10percent.gr/issues/200404/15.html, Τσαμπρούνης Δημήτρης, *Νομοθεσία και ομοφυλοφιλία στην Ελλάδα*, 2004

⁸⁸ athens.indymedia.org/old/front.php3?lang=el&article_id=219563, Τσαμπρούνης Δημήτρης, *Νομοθεσία και ομοφυλοφιλία στην Ελλάδα*, 2004

Παράλληλα, αυτή η υποκριτική στάση του κράτους απέναντι στους ομοφυλόφιλους υιοθετείται από μεγάλη μερίδα των πολιτών και των φορέων στο όνομα της ηθικής και επιφέρει σοβαρότατες συνέπειες στη ζωή των ομοφυλόφιλων ατόμων. Συχνά οι διακρίσεις και οι δυσκολίες τους ξεκινούν μέσα από την οικογένειά τους. Τα ομοφυλόφιλα άτομα πολύ συχνά δεν γίνονται αποδεκτά από την οικογένειά τους και αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την οικογενειακή εστία. Συχνά αντιμετωπίζονται και αποκλείονται τόσο από την οικογένεια, όσο και από τη γειτονιά, ως άρρωστα άτομα και κίνδυνος για την ηθική τάξη. Το γεγονός αυτό ωθεί τους περισσότερους ομοφυλόφιλους να εισχωρήσουν σε περιθωριακές ομάδες, από τις οποίες γίνονται αποδεκτοί.

Ιδιαίτερως μεγάλες δυσκολίες αντιμετωπίζουν ακόμη και στην ικανοποίηση των καθημερινών τους αναγκών (π.χ. στο να νοικιάσουν ένα σπίτι, στο να βρουν ταξί, κλπ)⁸⁹, με αποτέλεσμα να μην τους δίνεται η δυνατότητα να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο.

Τις ίδιες και ίσως σοβαρότερες διακρίσεις υφίστανται σε εκπαιδευτικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, μεγάλος αριθμός ομοφυλόφιλων αναγκάζεται να εγκαταλείψει το σχολείο/ πανεπιστήμιο, καθώς βιώνει καθημερινά έντονους χλευασμούς, προκαταλήψεις και γενικότερα ακραίες αντιδράσεις, τόσο από τους συμμαθητές, όσο και από τους καθηγητές και τους γονείς. Αυτή η απαράδεκτη και απάνθρωπη συμπεριφορά είναι αποτέλεσμα άγνοιας και ελλιπούς ενημέρωσης/ κατάρτισης πάνω σε θέματα σεξουαλικής αγωγής και γενικότερα της ανθρώπινης ελευθερίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα κοινωνικού ρατσισμού, σε σχολικό επίπεδο, είναι η πρόσφατη περίπτωση απόρριψης κάποιων τρανσέξουαλ, οι οποίοι επιθυμούσαν να γραφτούν σε νυχτερινό σχολείο, προκειμένου να ολοκληρώσουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευσή τους. Ο διευθυντής του σχολείου αρνήθηκε την εγγραφή τους στο σχολείο, καταπατώντας αποκάλυπτα το στοιχειώδες δικαίωμα του κάθε πολίτη στην εκπαίδευση. Η έλλειψη ακαδημαϊκών γνώσεων, λοιπόν, ωθεί τις περισσότερες φορές τους ομοφυλόφιλους στην πορνεία, προκειμένου να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες, καθώς η έλλειψη στοιχειώδους κατάρτισης δημιουργεί ανυπέρβλητα εμπόδια στην εύρεση μιας νόμιμης και αξιοπρεπούς εργασίας.

Ωστόσο, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι τρανσέξουαλ στην εύρεση εργασίας δεν προέρχονται αποκλειστικά από την απουσία επαγγελματικής κατάρτισης. Αντιθέτως, κύρια αιτία του αποκλεισμού τους στον εργασιακό χώρο είναι ο κοινωνικός ρατσισμός, που διέπει μεγάλο μέρος των πολιτών και των εργοδοτών για τους τρανσέξουαλ.

⁸⁹ www.Karamanou.gr/gr/uploads/Documents/%CE, Καραμάνου, *Εκπαιδευτικά προβλήματα ομοφυλόφιλων*, 2004

Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, η εύρεση εργασίας από τους τρανσέξουαλ είναι αδύνατη και η πορνεία αποτελεί μοναδική λύση γι' αυτούς. Ο κοινωνικός αποκλεισμός και η κοινωνική προκατάληψη φαίνεται και από τη συμπεριφορά μεγάλης μερίδας των σωμάτων ασφαλείας προς τους τρανσέξουαλ. Τόσο το κράτος, όσο και οι φορείς του, αγνοώντας και αδιαφορώντας για το ότι οι τρανσέξουαλ αναγκάζονται να εκπορνευτούν εξαιτίας του κοινωνικού αποκλεισμού και της αδιαφορίας του κράτους, συχνά υιοθετούν πρακτικές βίας και ξυλοδαρμών απέναντί τους, φέρνοντας ως επιχείρημα ότι μεριμνούν για την επαναφορά και τη διατήρηση της κρατικής τάξης⁹⁰.

Την ίδια τακτική υιοθετούν πολλά από τα άτομα που εργάζονται σε Κρατικές και Δημόσιες υπηρεσίες. Δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο οι εργαζόμενοι να εξευτελίζουν και να χλευάζουν άτομα τα οποία είναι τρανσέξουαλ.

Όλα αυτά που προαναφέρθηκαν οδηγούν τους τρανσέξουαλ να ενσωματώνονται σε περιθωριακές ομάδες, να εκπορνεύονται, να εξευτελίζονται, να πέφτουν θύματα προαγωγών και διεφθαρμένων αστυνομικών, εξαιτίας του καθολικού κοινωνικού αποκλεισμού τους και της κρατικής αδιαφορίας. Είναι φανερό, ότι αυτή η άθλια, απaráδεκτη και απάνθρωπη κατάσταση δεν αρμόζει σ' ένα κράτος της Ευρώπης και του 21^{ου} αιώνα. Γι' αυτό το λόγο, τόσο το κράτος, όσο και οι πολίτες, θα πρέπει να κινητοποιηθούν, να λάβουν και να εφαρμόσουν μία σειρά από μέτρα, προκειμένου να ενταχθούν οι τρανσέξουαλ στην κοινωνία και να αποκτήσουν ίσα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες.

Συγκεκριμένα, το κράτος θα πρέπει να εισάγει μάθημα στα σχολεία σχετικά με τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, προκειμένου να πάψουν να υπάρχουν προκαταλήψεις βασιζόμενες στις σεξουαλικές επιλογές των ανθρώπων και γενικότερα διακρίσεις εις βάρος του "διαφορετικού".

Η πολιτεία είναι υποχρεωμένη να δώσει το δικαίωμα της σεξουαλικής ελευθερίας σε καθηγητές/ υπαλλήλους του δημοσίου, οι οποίοι δεν αποκαλύπτουν τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις, καθώς ζουν κάτω από συνθήκες τρόμου. Πολλές φορές απειλούνται ότι θα διωχθούν από την εργασία τους και θα τους διασύρουν, αν διανοηθούν να αποκαλύψουν ότι είναι ομοφυλόφιλοι.

Η εκάστοτε κυβέρνηση και το υπουργείο παιδείας θα πρέπει να λάβει μία σειρά μέτρων, τα οποία θα προστατεύουν και θα προσφέρουν ίσες ευκαιρίες στους τρανσέξουαλ μέσα στο σχολικό χώρο και στη σχολική διαδικασία. Όπως προαναφέρθηκε, δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις που διευθυντές και σύλλογοι γονέων απομακρύνουν ή αποκλείουν

⁹⁰ www.dream.net.gr/modules.php?name=News&file=article&sid=335, Γαλανού Μαρίνα, *Τραβεστί Τρανσέξουαλ: Μύθοι και πραγματικότητες*, 2004

τρανσέξουαλ μαθητές από τα σχολικά δρώμενα, υποστηρίζοντας ότι αποτελούν απειλή για τη σχολική κοινότητα στην οποία ανήκουν. Ταυτόχρονα, συχνά δεν τους παρέχεται το δικαίωμα να φοιτήσουν ούτε σε ιδιωτική σχολή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση των τρανσεξουαλ, οι οποίοι επιχειρήσαν να γραφτούν σε ιδιωτική σχολή κομμωτικής, προκειμένου να καταφέρουν να εγκαταλείψουν την πορνεία. Ωστόσο η προσπάθειά τους απέτυχε, αφού η σχολή αρνήθηκε να τους εγγράψει.

Επομένως, κεντρικό στοιχείο για την ένταξη των τρανσέξουαλ στην κοινωνία και για την απομάκρυνσή τους από το περιθώριο είναι η καταπολέμηση των ανισοτήτων και των οπισθοδρομικών αντιλήψεων, το οποίο μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με την εκπαίδευση των νέων.

Σημαντική παράμετρος για να αντιμετωπιστεί η περιθωριοποίηση των τρανσέξουαλ είναι η ένταξη αυτών, καθώς και άλλων ομάδων ανθρώπων που υφίστανται αποκλεισμούς, στις ειδικές ομάδες του ΟΑΕΔ⁹¹. Με αυτόν τον τρόπο θα τους δίνεται η ευκαιρία να ζήσουν μία φυσιολογική ζωή, χωρίς να χρειάζεται να παρανομούν, να πουλάνε και να εξευτελίζουν την ψυχή και το σώμα τους προκειμένου να επιβιώσουν.

Αξίζει να λεχθεί, ότι για την Ελλάδα, όπως και για κάθε χώρα, θα ήταν εξαιρετικά απαραίτητο να ψηφισθεί το νομοσχέδιο προστασίας λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού που θα αφορά τις διακρίσεις στον εργασιακό χώρο⁹². Σύμφωνα με αυτό το νομοσχέδιο, αν κάποιος εργαζόμενος απολυθεί λόγω του σεξουαλικού του προσανατολισμού και το καταγγείλει, ο εργοδότης θα πρέπει να πείσει το δικαστήριο ότι δεν τον απέλυσε για το λόγο αυτό.

Τελειώνοντας αυτή την ενότητα, συμπεραίνουμε ότι οι διακρίσεις και ο κοινωνικός αποκλεισμός των τρανσέξουαλ (όπως και άλλων “μειονοτήτων”) έχουν τεράστιες συνέπειες τόσο για τους ίδιους, όσο και για την κοινωνία γενικότερα. Θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα σε όλους όσους επιθυμούν να εργαστούν και να προσφέρουν στην κοινωνία. Και φυσικά τα άτομα μιας κοινωνίας θα πρέπει να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες. Είναι πέρα για πέρα υποκριτικό από τη μία οι εργοδότες, κρατικοί άρχοντες, δημόσιοι υπάλληλοι, κλπ να χλευάζουν τους τρανσέξουαλ και από την άλλη ορισμένοι από αυτούς να πηγαίνουν στους χώρους που συχνάζουν ή εκπορνεύονται οι τρανσέξουαλ για να τους συναντήσουν και να συναναστραφούν μαζί τους. Κάθε άνθρωπος και κάθε κοινωνία πρέπει να μάθει να αποδέχεται τη διαφορετικότητα και να σέβεται τις επιλογές των συνανθρώπων του αν

⁹¹ www.Karamanou.gr/gr/uploads/Documents/%CE, Καραμάνου, *Εκπαιδευτικά προβλήματα ομοφυλόφιλων*, 2004

⁹² www.10percent.gr/issues/200404/15.html, Τσαμπρούνης Δημήτρης, *Νομοθεσία και ομοφυλοφιλία στην Ελλάδα*, 2004

θέλουμε να ζούμε σε μία δημοκρατική κοινωνία, η οποία θα διέπεται από ισότητα, δικαιοσύνη, ανεξαρτησία και φιλελεύθερο πνεύμα.

ΟΙ ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Οι εκδιδόμενες της «παλαιάς» πορνείας συνήθιζαν να εκδίδονται σε μεγάλο βαθμό στο πεζοδρόμιο. Ωστόσο, από το 1997 και μετά, που η αστυνομία κατέβαλλε προσπάθειες να περιοριστεί η πορνεία του πεζοδρομίου, έγιναν προσπάθειες να δημιουργηθούν νέοι χώροι έκδοσης αλλοδαπών γυναικών.

Ουσιαστικά, οι νέοι πορνικοί χώροι δημιουργήθηκαν από τις αλλοδαπές εκδιδόμενες, οι οποίες δημιούργησαν κατάλληλη υποδομή στην πόλη και την περιφέρεια για την υποδοχή άλλων ος τάχθηκε αλλοδαπών γυναικών που προορίζονταν για εκπόρνευση. Οι νέοι χώροι διαμορφώθηκαν με βάση του τι προορίζονταν να προσφέρουν.

Ένας από τους πορνικούς χώρους που αποτέλεσε το επίκεντρο που λαμβάνει χώρα το φαινόμενο της εξαναγκαστικής πορνείας, ήταν αυτός των μπαρς. Αυτός ο χώρος παρείχε ευκαιρία πρόσβασης σε κάθε επίδοξο πορνοπελάτη.

Επίσης, στα μπαρς όπου υπήρχαν εκδιδόμενες γυναίκες, οι πορνικές υπηρεσίες που προσφέρονταν ήταν πολύ διευρυμένες.

Επίσης, η σεξουαλική – οικονομική εκμετάλλευση γυναικών σε bars πραγματοποιείτο συνήθως σε νόμιμο νυχτερινό κέντρο, γεγονός που διευκόλυνε τις παράνομες δραστηριότητες των σωματεμπόρων. Συνήθως, κάθε μπαρ στέγαζε από τρεις έως οχτώ γυναίκες που εκδίδονταν αλλά και γυναίκες που εργάζονταν και δεν πρόσφεραν πορνικές υπηρεσίες.

Συνολικά, τα έτη 1997 – 2000 λειτουργούσαν 4.500 τέτοια μπαρς, γεγονός που έδινε τη δυνατότητα συνεργασίας στα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας.

Ωστόσο, παρά την παράνομη σεξουαλική – οικονομική εκμετάλλευση των αλλοδαπών γυναικών, σπάνια υποβάλλονταν καταγγελίες στα συγκεκριμένα μπαρς, καθώς η λειτουργία αυτών εξαρτιόταν, σε μεγάλο βαθμό, από τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας.⁹³

Ουσιαστικά, η εξαναγκαστική πορνεία των μπαρς της Ελλάδας είχε δύο κύρια χαρακτηριστικά.

Καταρχήν, οι πορνοπελάτες έδιναν μεγαλύτερη βαρύτητα στα εξωτερικά χαρακτηριστικά της εκδιδόμενης παρά στην ποιότητα των πορνικών υπηρεσιών.

⁹³ Λάζος, Γρ.,(2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 258-260

Δεύτερον, για τον πορνοπελάτη κεντρικό στοιχείο ευχαρίστησης ήταν τόσο οι πορνικές υπηρεσίες που του προσφέρονταν όσο και ο τρόπος προσφοράς αυτών των υπηρεσιών.

Τη δεκαετία 1990 –2000 εμφανίζονται οίκοι μασάζ. Όμως, αυτός ο πορνικός τομέας της εξαναγκαστικής πορνείας δε σημείωσε ανοδική πορεία. Καταρχήν, προωθήθηκαν λίγες γυναίκες από τα δίκτυα διεθνοσωματεμπόρων. Επίσης, ο πορνοπελάτης έδινε βαρύτητα στα φυσικά χαρακτηριστικά της αλλοδαπής, ενώ οι οίκοι μασάζ αποτελούσαν πορνικό χώρο, στον οποίο έδιναν βαρύτητα στην τεχνική της εκδιδόμενης αλλοδαπής. Κατόπιν, υπήρχαν μεγάλες διαφορές στις τιμές των μισθωμάτων.

Αρχικά, οι αλλοδαπές εκπορνεύονταν σε νόμιμα ινστιτούτα αισθητικής, τα οποία ανέπτυσαν παράλληλα και άλλη δραστηριότητα. Ωστόσο, αργότερα, τα δίκτυα επέλεγαν κάποια ινστιτούτα και τα μετέτρεπαν σε πορνικούς χώρους, στους οποίους προσφέρονταν μόνο πορνικές υπηρεσίες.

Όμως, σε κάθε περίπτωση, οι εκδιδόμενες των ινστιτούτων αισθητικής, προωθούνταν σε χώρους που επιθυμούσε ο πελάτης. Αυτό εξασφάλιζε αφενός μεγάλα χρηματικά κέρδη, αφετέρου μεγαλύτερη απασχόληση των γυναικών σε σχέση με αυτή που θα είχαν αν περιορίζονταν οι υπηρεσίες τους στα ινστιτούτα αισθητικής.

Το πεζοδρόμιο αποτελεί έναν πορνικό τομέα τόσο της παλαιάς όσο και της νέας πορνείας. Η προώθηση αλλοδαπών γυναικών από την Ανατολική Ευρώπη και τη Βαλκανική από τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας, αποτέλεσε τη βάση για την ανάπτυξη αυτού του πορνικού τομέα.⁹⁴

Η ανάπτυξη της πορνείας του πεζοδρομίου φέρνει στην επιφάνεια δύο καίρια ζητήματα.

- ❖ Πρώτον, την αδυναμία του κρατικού μηχανισμού καταστολής να εξαλείψει αυτού του είδους την πορνεία στην Ελλάδα.
- ❖ Αλλά, και την ανεπάρκεια της Αστυνομίας και του κράτους να αντιμετωπίσει ένα πρόβλημα σε όρους διεθνικής σωματεμπορίας και εξαναγκαστικής πορνείας.⁹⁵

Από το 19^ο αιώνα, οι οίκοι ανοχής αποτέλεσαν κύριους χώρους παροχής πορνικών υπηρεσιών.

Την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, αξίζει να αναφερθεί ότι οι οίκοι ανοχής αποτέλεσαν χώροι της πιο βάνουσης και απάνθρωπης σεξουαλικής – οικονομικής εκμετάλλευσης αλλοδαπών γυναικών.⁹⁶ Μάλιστα, από το 1990, ο οίκος ανοχής δεν αποτελούσε πλαίσιο μόνο της παλαιάς πορνείας αλλά και της εξαναγκαστικής πορνείας.⁹⁷

⁹⁴ Λάζος, Γρ.,(2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 263-266

⁹⁵ Ο π, σελ 271

⁹⁶ Ο π, σελ 275

⁹⁷ Ο π, σελ 277

Ήδη από το 1990, εμφανίζεται ένας ακόμη πορνικός τομέας, αυτός της κατ' οίκον πορνείας, ο οποίος γνωρίζει σημαντικότερη ανάπτυξη. Η ανάπτυξη αυτή βασίζεται τόσο στα δίκτυα διεθνοσωματεμπορίας όσο και στη μαζική εξαναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών.⁹⁸ Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί ότι η κατ' οίκον πορνεία δημιούργησε βλέψεις για υψηλά οικονομικά κέρδη και προσέλκυσε μεγάλο αριθμό γυναικών.⁹⁹ Συνολικά, η κατ' οίκον πορνεία διευρύνθηκε τόσο από τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας που διοχέτευαν αλλοδαπές σ' αυτόν τον πορνικό χώρο, όσο και από τις Ελληνίδες εκδιδόμενες.

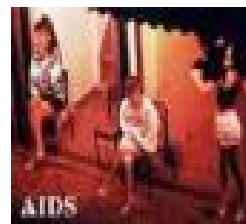
Από τα προαναφερθέντα, φαίνεται ότι στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα, αναπτύχθηκαν πολλοί νέοι πορνικοί χώροι, καθένας από τους οποίους είχε το δικό του προσανατολισμό και το δικό του βαθμό κυριαρχίας στο χώρο της πορνείας.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΟΜΕΝΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα παλαιότερα ονομάζονταν “αφροδίσια νοσήματα” από το όνομα της θεάς Αφροδίτης (της θεάς του έρωτα)¹⁰⁰.

Τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα αποτελούσαν και αποτελούν έναν από τους σοβαρότερους κινδύνους για τον πληθυσμό, αλλά κυρίως για τα άτομα που παρέχουν ή δέχονται πορνικές υπηρεσίες. Αυτού του είδους τα νοσήματα δεν γνωρίζουν σύνορα, φυλές και φύλο και εμφανίζονται συχνότερα στις νεαρές ηλικίες.

Στην εποχή μας εμφανίζονται ποικίλα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (όπως το AIDS, τα κονδυλώματα οι ηπατίτιδες ο έρπητας, η βλεννόρροια, κα), εξαιτίας μίας σειράς αιτιολογικών παραγόντων. Οι αιτιολογικοί παράγοντες των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων περιλαμβάνουν τα βακτήρια, τους ιούς, τα πρωτόζωα, τα παράσιτα και τους μύκητες¹⁰¹.

Τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα επιφέρουν σοβαρότατες συνέπειες για τη σωματική και ψυχική υγεία. Καταρχάς, στο γυναικείο πληθυσμό συνήθως προκαλούν φλεγμονώδεις παθήσεις της πυέλου, ωθηκικό απόστημα, έκτοπη κύηση, στειρότητα,

⁹⁸ Λάζος, Γρ.,(2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Η εκδιδόμενη, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 278

⁹⁹ Ο π, σελ 286

¹⁰⁰ Κρεατσάς, Γεώργιος, (2003), Σεξουαλική αγωγή και οι σχέσεις των δύο φύλων, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σελ 175

¹⁰¹ www.socped.gr/program/sexualikosmetadidomena.htm, Βογιατζάκης Ευάγγελος, Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα σε εφήβους

καρκίνο των γεννητικών οργάνων, AIDS και βλάβες στο έμβρυο. Στον ανδρικό πληθυσμό ουρηθρίτιδα, επιδιδυμίτιδα, προστατίτιδα, καρκίνο της ορθοπρωκτικής περιοχής και AIDS. Τα άτομα που πάσχουν από σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα εκτός από τις σοβαρές και μακροχρόνιες επιπτώσεις που έχουν σε βιολογικό επίπεδο, εκδηλώνουν συχνά και συμπτώματα ψυχικών νόσων, όπως παρατεταμένη μελαγχολία, θλίψη, άγχος, ντροπή, ενοχές, καθώς σε πολλές περιοχές τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα εξακολουθούν να θεωρούνται ταμπού.

Τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, αλλά και στις υπόλοιπες χώρες, παρατηρείται αύξηση των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, καθώς οι παράγοντες κινδύνου αυτών γνωρίζουν θεαματική έξαρση. Χαρακτηριστικά η αυξημένη χρήση ναρκωτικών ουσιών - αλκοόλ., η μη λήψη αντισυλληπτικών μέτρων, η συχνή αλλαγή σεξουαλικών συντρόφων, οι σύγχρονες σεξουαλικές πρακτικές, η κακή υγιεινή, η εξάπλωση της πορνείας και η έλλειψη πληροφόρησης ευνοούν τη μετάδοση των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων¹⁰².

Σύμφωνα με μία έρευνα του τμήματος του οικογενειακού προγραμματισμού της ΄Β Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο "Αρεταίειο" νοσοκομείο, διαπιστώθηκε ότι μόνο το 42,6% των νέων της επαρχίας και το 43,3% των νέων της Αθήνας γνώριζαν για τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (ποσοστά ιδιαίτερος ανησυχητικά!)¹⁰³.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η έξαρση της βιομηχανίας του σεξ και ειδικότερα της εξαναγκαστικής πορνείας αποτελεί έναν από τους κυριότερους παράγοντες εξάπλωσης των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, εξαιτίας μίας σειράς παραγόντων.

Καταρχάς η τήρηση των κανόνων προστασίας από τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα είναι ελάχιστη, έως και ανύπαρκτη, από τις εκδιδόμενες για ποικίλους λόγους. Συγκεκριμένα η μη χρήση προφυλακτικού τις κάνει πιο ελκυστικές στους πελάτες και γι' αυτό συχνά εξαναγκάζονται δια της βίας να προσφέρουν πορνικές υπηρεσίες χωρίς μέτρα προφύλαξης. Κάποιες άλλες ελέγχονται από προαγωγούς, οι οποίοι απαιτούν να τους αποδοθεί ένα εξαιρετικά υψηλό ποσοστό καθημερινά, με αποτέλεσμα οι εκδιδόμενες να μην προβάλλουν κανενός είδους άρνηση στους πελάτες, καθώς πρέπει να εξασφαλίσουν μεγάλο αριθμό πελατών προκειμένου να ικανοποιήσουν τις υψηλές χρηματικές απαιτήσεις των προαγωγών και τις βασικές τους ανάγκες. Οι ηλικιωμένες εκδιδόμενες συχνά αναγκάζονται να μη φέρουν καμία αντίσταση στην απαίτηση του πελάτη για μη χρήση

¹⁰² www.socped.gr/program/sexualikosmetadidomena.htm, Βογιατζάκης Ευάγγελος, Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα σε εφήβους

¹⁰³ Κρεατσάς, Γεώργιος, (2003), Σεξουαλική αγωγή και οι σχέσεις των δύο φύλων, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σελ 175-176

προφυλακτικού, καθώς προσπαθούν να καλύπτουν την ανεπάρκεια των φυσικών τους χαρακτηριστικών με την παροχή “βελτιωμένων” υπηρεσιών για τον πελάτη¹⁰⁴.

Οι αδήλωτες εκδιδόμενες αποτελούν σημαντικό κίνδυνο για τη μετάδοση σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, καθώς εμφανίζουν μεγάλη κινητικότητα τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Επίσης, οι άθλιες συνθήκες κάτω από τις οποίες ζουν εμπεριέχουν υψηλούς κινδύνους όσο αφορά τη μετάδοση νόσων.

Παράλληλα, οι αδήλωτες γυναίκες, ζώντας κάτω από ένα καθεστώς διπλής παρανομίας (παράνομη παραμονή στη χώρα και παράνομη άσκηση του επαγγέλματος), φοβούνται να απευθυνθούν σε υπηρεσίες και οργανισμούς υγείας.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι οι εκδιδόμενες γυναίκες, και ιδιαίτερα οι εξαναγκαστικά εκδιδόμενες, αποτελούν σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία και δικαιολογείται το υψηλό ποσοστό των εκδιδόμενων γυναικών που πάσχουν από σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Χαρακτηριστικά, σύμφωνα με έρευνα του Αντιαφροδισιακού ιατρείου, η συχνότητα κρουσμάτων σύφιλης και ηπατίτιδας Β είναι υψηλότερη στις εκδιδόμενες γυναίκες σε σχέση με το γενικό πληθυσμό¹⁰⁵. Επίσης, εξαιτίας της εξάπλωσης της βιομηχανίας του σεξ, τα κρούσματα σύφιλης, βλεννόρροιας, οξυτενών κονδυλωμάτων και του έρπητα των γεννητικών οργάνων τετραπλασιάστηκαν μέσα σε μία δεκαετία¹⁰⁶. Σημαντική άνοδο παρουσιάζει και το ποσοστό των εκδιδόμενων γυναικών, και ιδιαίτερα των αλλοδαπών – εκδιδόμενων, που είναι φορείς του AIDS.

Συμπερασματικά, για τη βέλτιστη αντιμετώπιση της ανεξέλεγκτης μετάδοσης σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, κρίνεται απαραίτητη η παροχή συστηματικών υγειονομικών ελέγχων των ιερόδουλων και η παροχή κοινωνικής προστασίας, εφόσον το φαινόμενο της πορνείας είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο. Παράλληλα, η πολιτεία θα πρέπει να λάβει μία σειρά μέτρων για τη σεξουαλική κοινωνικοποίηση των ατόμων, καθώς αυτή καθορίζει τη σεξουαλική συμπεριφορά. Έτσι, η οποιαδήποτε παρέμβαση (ιατρική ή κοινωνική) πρέπει να γίνεται στο στάδιο της ανάπτυξης της συμπεριφοράς και όχι στο στάδιο θεραπείας ενός ήδη υπάρχοντος νοσήματος. Τέλος, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να συνεργαστούν προκειμένου να καταπολεμήσουν το φαινόμενο της σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανθρώπων, η οποία έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις με σοβαρότατες συνέπειες στην παγκόσμια υγεία.

¹⁰⁴ www.disabled.gr/atf/?=999, *πόρνες ομορφότερες, μορφωμένες και με AIDS, 2006*

¹⁰⁵ www.kethi.gr/greek/meletes/somateboria-Ginekon/porneia_PDF.pdf, Κέντρο ερευνών για θέματα ισότητας, *Σωματεμπορία γυναικών, πορνεία, σεξουαλική εκμετάλλευση, 2001*

¹⁰⁶ www.prin.gr/prin/623/623-18-19.htm, Κοσμά Ειρήνη, *Σε πορνείο μετατρέπεται η Αθήνα, 2006*

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η καθημερινή ζωή των εκδιδόμενων γυναικών αντανακλά την καταπάτηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων τους. Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζωή των γυναικών αυτών ποικίλουν και σχετίζονται με την κατάσταση των ίδιων, τον τόπο που προσφέρουν τις πορνικές τους υπηρεσίες, την τύχη, την εξωτερική τους εμφάνιση, αλλά και με το είδος της πορνικής πελατείας.¹⁰⁷

Στους οίκους ανοχής, παρά τις απαγορεύσεις της αστυνομίας, οι ιερόδουλες συχνά είναι αναγκασμένες να μοιράζονται τα λιγοστά κρεβάτια. Παράλληλα, πολλές φορές εκτός από τα κρεβάτια υποχρεώνονται να μοιράζονται ακόμα και τους πελάτες.

Οι συνθήκες υγιεινής είναι από ελάχιστες έως ανύπαρκτες, και για το λόγο αυτό οι εκδιδόμενες συχνά προσβάλλονται από διάφορα νοσήματα. Κυρίαρχη εικόνα των οίκων ανοχής είναι η βρωμιά, η μυρωδιά του αλκοόλ και των τσιγάρων, καθώς και μυρωδιές άλλων υπολειμμάτων.

Σύμφωνα με τον Laure, στη Γαλλία οι γυναίκες του πορνείου είναι υποχρεωμένες να ξυπνούν γύρω στις 10 με 11 το πρωί, προκειμένου να προετοιμαστούν για να υποδεχθούν τη νέα πορνική πελατεία.¹⁰⁸ Ωστόσο, οι γυναίκες που δουλεύουν σε οίκους ανοχής, οι οποίοι βρίσκονται κοντά σε στρατιωτικές υπηρεσίες ή λιμάνια, δεν έχουν το δικαίωμα να κοιμηθούν μέχρι να φύγει και ο τελευταίος πελάτης.

Οι γυναίκες που εκδίδονται με εξαναγκασμό, καθημερινά γίνονται θύματα ξυλοδαρμών, βιασμών και άλλων μορφών πίεσης, δηλαδή ζουν σε συνθήκες οι οποίες παραπέμπουν σε καθεστώς δουλείας.¹⁰⁹ Πολύ συχνά τις κρατούν κλειδωμένες σε διαμερίσματα, προκειμένου να μην αποδράσουν. Μάλιστα οι σωματέμποροι τις αφήνουν χωρίς τροφή και χωρίς ρούχα, για να μην μπορούν να τους φέρουν καμία αντίσταση και πολλές φορές δεν τους δίνουν ούτε νερό!¹¹⁰ Στους μεγάλους οίκους ανοχής, ωστόσο, παρέχεται πλούσιο και ποιοτικό φαγητό, διότι γνωρίζουν ότι η καλή κατάσταση των γυναικών του πορνείου εξασφαλίζει καλή και πολυάριθμη πελατεία.¹¹¹

¹⁰⁷ Adler, Laure, (2000), *Η καθημερινή ζωή στους οίκους ανοχής της Γαλλίας*, Αθήνα, Παπαδήμα, σελ 19

¹⁰⁸ Ο π, σελ 107-109

¹⁰⁹ Europa.eu.int/comm./justice-home/news/8mars-el.htm, *Η εμπορία ανθρώπων – Ένα αυξανόμενο πρόβλημα*

¹¹⁰ www.istoselides.gr/news/article.php?sid=993, Μπουφίδης Σταύρος, *Παράνομη διακίνηση γυναικών: καταναγκαστική ή θεληματική πορνεία*

¹¹¹ Adler, Laure, (2000), *Η καθημερινή ζωή στους οίκους ανοχής της Γαλλίας*, Αθήνα, Παπαδήμα, σελ 112

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, πως στην εξαναγκαστική πορνεία οι γυναίκες δεν λαμβάνουν κανένα χρηματικό ποσό για τις πορνικές υπηρεσίες που προσφέρουν. Όλα τα χρηματικά ποσά που καταβάλλουν οι πελάτες εισπράττονται από τους μαστροπούς. Αντίθετα, οι νόμιμα εκδιδόμενες σε οίκους ανοχής, λαμβάνουν κάποιο ποσοστό των χρημάτων και συχνά δέχονται διάφορα δώρα από τους πελάτες.

Οι εξαναγκαστικά εκδιδόμενες γυναίκες εξαναγκάζονται από τους σωματέμπορους να προσφέρουν πορνικές υπηρεσίες χωρίς να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης, με αποτέλεσμα να είναι εκτεθειμένες σε αφροδίσια νοσήματα και σε ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες.¹¹²

Στη θεληματική, αλλά κυρίως στην εξαναγκαστική πορνεία, συχνό είναι το φαινόμενο οι εκδιδόμενες να λαμβάνουν ναρκωτικές ουσίες ή / και αλκοόλ, ακόμα και καθημερινά. Οι εξαναγκαστικά εκδιδόμενες κάνουν χρήση ουσιών για δύο λόγους κυρίως: είτε για να μπορέσουν και να αντέξουν να προσφέρουν σεξουαλικές υπηρεσίες και να επιδίδονται σε σεξουαλικά όργια, είτε λόγω του ότι υποχρεώνονται να λαμβάνουν εθιστικές ουσίες, προκειμένου τα δίκτυα να τις καταστήσουν υποχείριά τους.

Γίνεται, επομένως, φανερό από τα παραπάνω, ότι όσο και αν άλλαξαν οι πορνικές δομές, το καθεστώς και η οικονομία της πορνείας, η φύση της παραμένει η ίδια. Οι εκδιδόμενες συνεχίζουν να ζουν σε σκανδαλώδεις και απάνθρωπες συνθήκες και να γίνονται θύματα βιασμών, βασανιστηρίων και άλλων απάνθρωπων συμπεριφορών. Ακόμα και σήμερα εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται και να μεταχειρίζονται ως όντα που δε φέρουν κανένα δικαίωμα.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της πορνείας τα κράτη και η νομοθεσία δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τις εκδιδόμενες ως εγκληματίες, καθώς αυτό λειτουργεί ανασταλτικά στο να καταγγείλουν τους σωματέμπορους, οι οποίοι τις αναγκάζουν να ζουν σε συνθήκες σύγχρονης δουλείας. Ταυτόχρονα, για τη βελτίωση των βιοτικών τους συνθηκών απαραίτητη είναι η δημιουργία δομών υποστήριξης, περίθαλψης και προστασίας των θυμάτων, προκειμένου να εξλειφθεί ο φόβος που είναι το κυρίαρχο συναίσθημα των εκδιδόμενων γυναικών, αλλά και ο κυριότερος ανασταλτικός παράγοντας στο να καταγγείλουν την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους.

ΠΕΛΑΤΕΣ:

A. Τα μεγέθη της πορνικής πελατείας την περίοδο 1990 –2000

Μελετώντας το φαινόμενο της πορνείας, θα αποτελούσε σημαντική παράλειψη εάν δεν εξεταζόταν ο ρόλος του πορνοπελάτη στην εξέλιξη της πορνείας στην Ελλάδα. Ο πελάτης

¹¹² www.istoselides.gr/news/article.php?sid=993, Μπουφίδης Σταύρος, *Παράνομη διακίνηση γυναικών: καταναγκαστική ή θεληματική πορνεία*

αποτελέσει κυρίαρχο παράγοντα της μετεξέλιξης της πορνείας από παραδοσιακή σε νέα (εξαναγκαστική).

Ουσιαστικά, ο πελάτης καθόρισε τις μορφές, τα μεγέθη και τους χώρους των πορνικών υπηρεσιών μέσω των χρημάτων που κατέβαλλε στους σωματέμπορους και τις εκδιδόμενες, προκειμένου να ικανοποιήσει τις εκάστοτε επιθυμίες του.

Εστιάζοντας στα μεγέθη της πορνικής πελατείας την περίοδο 1990 – 2000 παρατηρείται σημαντικότερη αύξηση της πορνικής πελατείας.

Συγκεκριμένα το 1990 οι πορνοπελάτες ήταν μόλις 535. Σε λιγότερο από ένα χρόνο, ο αριθμός τους έφτασε τα 615.000 άτομα. Το 1995, σημειώνεται μια θεαματική άνοδος του αριθμού των πορνοπελατών, φτάνοντας τα 1.125.000 άτομα.

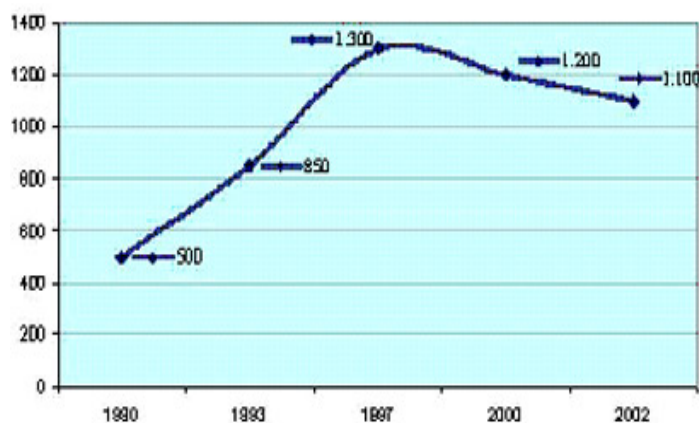
Ωστόσο, την πενταετία 1996 – 2000, τα μεγέθη των πελατών παρέμειναν σταθερά, εξαιτίας «της δημιουργίας άτυπων θεσμών, συμβατικής ορολογίας και βελτίωσης των επαφών στο επίπεδο του χώρο και του χρόνου».

Γενικότερα, τη δεκαετία 1990 – 2000 προσέφυγαν στην πορνική αγορά πάνω από 1.900.000 άτομα.

Πιο συγκεκριμένα, το 24% όλης της πελατείας επέλεξε μη – εξαναγκαζόμενες εκδιδόμενες.

Το 51% του συνόλου της πορνοπελατείας κατέφυγε σε εξαναγκαστικά εκδιδόμενες.

Ενώ το 25% της συνολικής πελατείας στράφηκε και στα δύο είδη πορνείας.¹¹³

B. Η ταξική σύνθεση των πελατών

Στην παλαιά πορνεία, από τη δεκαετία του 1970 μέχρι το 1990, παρατηρούνται μειωμένα ποσοστά ανδρών από δύο κοινωνικές κατηγορίες.

Πρώτον, είναι η κατηγορία των ανδρών από μεσαία και άνω μεσαία κοινωνικά στρώματα των μεγάλων πόλεων. Το μειωμένο ποσοστό προσφυγής στην πορνεία αυτής της κατηγορίας οφείλεται είτε γιατί φοβόντουσαν τον κοινωνικό στιγματισμό είτε γιατί αντιμετώπιζαν απαξιωτικά τις μορφές και τους χώρους των πορνικών υπηρεσιών.

¹¹³ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Ο πελάτης, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 198- 203

Δεύτερον, είναι η κατηγορία των ανδρών που διέμενα σε χωριό ή στην περιφέρεια κυρίως λόγω της απόστασης μεταξύ των χώρων που διέμεναν και των χώρων όπου προσφέρονταν πορνικές υπηρεσίες.

Ωστόσο, από το 1991, τα μεσαία και άνω μεσαία κοινωνικά στρώματα αποτέλεσαν καθοριστικό παράγοντα στην ανάπτυξη της εξαναγκαστικής πορνείας. Κύρια αιτία της προσφυγής αυτών των κατηγοριών στην πορνεία, αποτέλεσε η προώθηση αλλοδαπών γυναικών στην πορνική αγορά, οι οποίες μπόρεσαν να ικανοποιήσουν τις σεξουαλικές ανάγκες αυτών των ανδρών.

Η δεύτερη κοινωνική κατηγορία, αυτή των ανδρών του χωριού ή της περιφέρειας κάνει αισθητή την παρουσία της στο χώρο της πορνείας μετά το 1996. Αυτή η χρονική καθυστέρηση, οφείλεται στο γεγονός ότι η εξαναγκαστική πορνεία εμφανίστηκε στα χωριά και στην περιφέρεια αφού εμφανίστηκαν σημάδια κορεσμού στις πόλεις, οι οποίες αποτελούσαν πηγές πλούτου για τους διεθνοσωματεμπόρους.¹¹⁴

Από το 1999 και μετά, οι δύο κοινωνικές κατηγορίες μέσω των χρηματοδοτήσεών τους, διαδραμάτισαν πρωταγωνιστικό ρόλο στη διάγνωση της σεξουαλικής – οικονομικής εκμετάλλευσης αλλοδαπών γυναικών από δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας.

Ολοκληρώνοντας, την ενότητα που αναφέρεται στον πελάτη, η εξαναγκαστική πορνεία της περιόδου 1990 – 2000 αποτελείτο κυρίως από πελατεία των μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων της πόλης και της περιφέρειας. Ωστόσο, σημαντική θέση στην πορνική πελατεία κατείχε κάθε κοινωνική κατηγορία, καθώς τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας προσάρμοζαν το «εμπόρευμά» τους στις εκάστοτε πολιτιστικές κοινωνικές ιδιαιτερότητες, στις οικονομικές δυνατότητες και στις δυσκολίες μετακίνησης της πορνικής πελατείας. Από τα παραπάνω φαίνεται ότι η εξαναγκαστική πορνεία κατέστησε τις πορνικές υπηρεσίες προσβάσιμες σε όλες τις κοινωνικές κατηγορίες του ανδρικού πληθυσμού.¹¹⁵

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΡΟΦΕΣ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ

Στο χώρο της εξαναγκαστικής πορνείας συχνά οι εξαναγκαστικά εκδιδόμενες γυναίκες υποχρεώνονται να ικανοποιήσουν τις σεξουαλικές διαστροφές των πελατών. Το γεγονός αυτό αποτελεί μία από τις σοβαρότερες και αγριότερες μορφές καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

¹¹⁴ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Ο πελάτης, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 182-185

¹¹⁵ Ο π, σελ 196-197

Γενικά, σεξουαλική διαστροφή ονομάζεται «η ασυνήθης ή παράξενη ερωτική επιθυμία ή πράξη, απαραίτητη για τη σεξουαλική διέγερση, με τάση στην επανάληψη και με σχεδόν αποκλειστική εξάρτηση για την επίτευξη διέγερσης και ικανοποίησης».¹¹⁶

Από τα αρχαία χρόνια οι σεξουαλικές διαστροφές ήταν ευρέως διαδεδομένες και απεικονίζονται σε διάφορα καλλιτεχνικά έργα, όπως του ζωγράφου Βρύγου, ο οποίος ζωγράφισε γυναίκες πάνω σε κύλικα να συνουσιάζονται από τον πρωκτό και το στόμα. Κατά την αρχαιότητα ο μαζοχισμός και ο σαδισμός, η “μιξοσκοπία”, δηλαδή η ηδονοβλεψία, ο “επιδεικτισμός”, δηλαδή οι επιδείξεις και η νεκροφιλία δεν ήταν ευρέως γνωστά.¹¹⁷

Στα νεότερα χρόνια οι σεξουαλικές διαστροφές πήραν τεράστιες διαστάσεις και διακρίθηκαν από το Freud σε τρεις κατηγορίες:

- Καταρχάς, σε αυτές που επηρεάζουν το ποιόν της σεξουαλικής ενόρμησης. Σ’ αυτή την κατηγορία ανήκει ο σαδισμός, δηλαδή η τάση για πρόκληση πόνου στον ερωτικό σύντροφο, με σκοπό τη σεξουαλική ευχαρίστηση και ο μαζοχισμός, δηλαδή η απαίτηση από τον ένα ερωτικό σύντροφο επώδυνων πράξεων, με σκοπό τη σεξουαλική ηδονή.
- Δεύτερον, σ’ αυτές που επηρεάζουν το βαθμό της σεξουαλικής επιθυμίας. Τέτοιες είναι η σατυρίαση, δηλαδή η συνεχής επιθυμία για σεξουαλική ικανοποίηση στον άνδρα και η νυμφομανία, που είναι η ίδια διαταραχή, αλλά εμφανίζεται στη γυναίκα.
- Η τρίτη κατηγορία εμπεριέχει τις διαστροφές που έχουν σχέση με το “αντικείμενο” της σεξουαλικής επιθυμίας. Στην κατηγορία αυτή ανήκει η ομοφυλοφιλία, δηλαδή η τάση δημιουργίας ερωτικών σχέσεων με άτομα του ίδιου φύλου. Ο τρανσεξουαλισμός, όπου τα άτομα επιθυμούν να ανήκουν στο αντίθετο φύλο και οι ομαδικές σεξουαλικές διαστροφές, στις οποίες τα άτομα επιθυμούν να συνευρίσκονται σεξουαλικά με πολλά άτομα συγχρόνως. Στην παιδοφιλία, μια άλλη διαστροφή της ίδιας κατηγορίας, τα άτομα επιθυμούν τη σεξουαλική συνεύρεση με παιδιά, ενώ στη ζωοφιλία επιθυμούν να συνευρεθούν σεξουαλικά με ζώα. Τέλος στο φετιχισμό, τα άτομα έχουν την τάση να χρησιμοποιούν ένα άψυχο αντικείμενο για την επίτευξη της ερωτικής ηδονής.

Άλλες σεξουαλικές διαστροφές είναι αυτή της ηδονοβλεψίας (στην οποία το άτομο διεγείρεται όταν βλέπει σεξουαλικές σκηνές), της επιδειξιμανίας (στην οποία το άτομο διεγείρεται όταν δείχνει τα γεννητικά του όργανα), της αιμομιξίας (όταν το άτομο έχει

¹¹⁶ Ferre Mati, Lashevas Perez, Casas Hilari, *Σύγχρονη Ψυχολογία*, μεταφρ Οικονομοπούλου Νάγια, Ευρωεκδοτική, τόμος 4^{ος}, σελ 135

¹¹⁷ Παπανικολάου, Νίκος, (1999), *Όταν οι εταίρες...*, Αθήνα Σοφίας Μέλαθρον, σελ 86

σεξουαλικές επαφές με συγγενικό του πρόσωπο) και η νεκροφιλία (στην οποία τα άτομα διεγείρονται σεξουαλικά όταν αναπτύσσουν σεξουαλικές σχέσεις με νεκρούς).¹¹⁸

Έχει υποστηριχθεί ότι πιο διαδεδομένη σεξουαλική διαστροφή είναι η ομοφυλοφιλία. Ακολουθούν η επιδειξιμανία και ο σαδομαζοχισμός, ενώ ο φετιχισμός και τα άλλα είδη διαστροφών είναι σπανιότερα.¹¹⁹

Οι προαναφερθείσες σεξουαλικές διαστροφές είναι πλέον μία γνώριμη κατάσταση για τις εξαναγκαστικά εκδιδόμενες γυναίκες, οι οποίες αναγκάζονται από τους προαγωγούς με την επιβολή βίας, να ικανοποιούν πάσης φύσεως διαστροφές προκειμένου να αυξάνουν τα κέρδη τους, αλλά και τον αριθμό και τις κατηγορίες των πορνοπελατών.

Μάλιστα, δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο οι εκδιδόμενες γυναίκες να καταφεύγουν στη χρήση ναρκωτικών ουσιών, προκειμένου να αντέξουν τον ψυχολογικό και σωματικό εξευτελισμό, εφόσον αυτού του είδους ο εξαναγκασμός, πέρα από την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επιφέρει σοβαρότατες συνέπειες τόσο σε σωματικό, όσο και σε ψυχολογικό επίπεδο. Ωστόσο, σπάνια οι γυναίκες που εκδίδονται εισάγονται σε ψυχιατρικές ή παθολογικές πτέρυγες, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι σοβαρότατες βλάβες που έχουν υποστεί εξαιτίας της σεξουαλικής τους εκμετάλλευσης από άτομα τα οποία πάσχουν από σεξουαλικές διαστροφές. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτού του είδους η βάνουση εκμετάλλευση δεν στρέφεται μόνο προς ενήλικες γυναίκες, αλλά και προς ανήλικα άτομα, τα οποία δεν έχουν αναπτυχθεί πλήρως βιολογικά! Μάλιστα, ανήλικα άτομα υποχρεώνονται να συμμετέχουν σε σεξουαλικά όργια και να ικανοποιούν σεξουαλικές διαστροφές, με απώτερο σκοπό τη δημιουργία σεξουαλικού πορνογραφικού υλικού, το οποίο επιφέρει σοβαρότατους τραυματισμούς και διαταραχές στην μετέπειτα εξέλιξη τόσο των παιδιών που “πρωταγωνιστούν” σ’ αυτό, όσο και των παιδιών και των εφήβων που γίνονται θεατές αυτού του υλικού.

ΟΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΒΙΩΝΟΥΝ ΟΙ ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΦΥΛΟ

Σύμφωνα με μελέτες η σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών επιφέρει σοβαρότατες συνέπειες. Οι συνέπειες αυτές εμφανίζονται τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

¹¹⁸ Κρεατσάς, Γεώργιος, (2003) *Σεξουαλική αγωγή και οι σχέσεις των δύο φύλων*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σελ 229-230

¹¹⁹ Ασπιώτης, Α, (1969), *Η σεξουαλική σφαίρα και ο νέος άνθρωπος*, Αθήνα, Ψυχολογία και Ζωή, σελ 55

Γενικά, τα άτομα τα οποία βιώνουν σεξουαλική βία συνήθως υφίστανται σοβαρό ψυχολογικό τραυματισμό. Ο τραυματισμός αυτού του είδους μπορεί να περιέχει φοβίες, έμμονες ιδέες, συναισθήματα θυμού – αντεκδίκησης, κατάθλιψη, εφιάλτες και τάσεις αυτοκτονίας.

Όσο αφορά τις βραχυπρόθεσμες συνέπειες της σεξουαλικής βίας που εμφανίζονται στις εξαναγκαστικά εκδιδόμενες γυναίκες, αλλά και γενικότερα στο γυναικείο φύλο, έχει υποστηριχθεί ότι σε πρώτο στάδιο εμφανίζουν μούδιασμα ή αποπροσανατολισμό και ταυτόχρονα άρνηση, δυσπιστία, αισθήματα μοναξιάς, κατάθλιψη, ανικανότητα και ευπάθεια,

Στο επόμενο στάδιο τα θύματα ενδέχεται να χάσουν τον αυτοσεβασμό τους, καθώς επίσης να βιώσουν συναισθήματα ταπείνωσης και απόρριψης προς τους άλλους. Συχνά σ' αυτό το στάδιο, τα άτομα εμφανίζουν έντονη αϋπνία, ταραχή, ανησυχία, έναρξη χρήσης ή αύξηση της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, έμμονες ιδέες και μειωμένο ενδιαφέρον για τις ερωτικές και κοινωνικές τους σχέσεις.

Σύμφωνα με κάποιες έρευνες, τα άτομα που είναι θύματα σεξουαλικής βίας – εκμετάλλευσης εμφανίζουν δύο είδη συμπεριφορών.

- Καταρχάς το εκφραστικό στυλ, με το οποίο τα θύματα εκφράζουν τα συναισθήματά τους με συμπεριφορές όπως το κλάμα.
- Το ελεγχόμενο στυλ, που χρησιμοποιείται από τα θύματα προκειμένου να μην φανερώσουν τα συναισθήματά τους, γι' αυτό και εμφανίζουν μία προσποιητή ηρεμία.¹²⁰

Κυρίαρχο συναίσθημα που σχετίζεται με τις βραχυπρόθεσμες συνέπειες της σεξουαλικής βίας – εκμετάλλευσης έχει υποστηριχθεί ότι είναι ο φόβος. Επιπλέον, παρουσιάζονται συναισθήματα όπως αυτά της ταπείνωσης, του θυμού και της εκδίκησης.

Συχνά, ωστόσο, οι συνέπειες της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των γυναικών δεν εκδηλώνονται εγκαίρως, αλλά εμφανίζονται μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα, εκδηλώνονται ποικιλοτρόπως και επηρεάζουν τη ζωή τους. Πιο συγκεκριμένα, μακροπρόθεσμα, τα περισσότερα θύματα εμφανίζονται ιδιαίτερα δύσπιστα και επιφυλακτικά. Επιπλέον, παρουσιάζουν έντονη κινητικότητα και ταλαιπωρούνται από εφιάλτες. Κυρίαρχα συναισθήματα είναι η χαμηλή αυτοεκτίμηση, ο φόβος και ένα αίσθημα μειονεξίας.¹²¹

¹²⁰ Τσιγκρής, Άγγελος, (2000), *Τα σεξουαλικά εγκλήματα*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα, σελ 105-111

¹²¹ Οπ, σελ 114

Από τα παραπάνω παρατηρούμε, ότι η σεξουαλική εκμετάλλευση – βία επιφέρει μία σειρά από συνέπειες, οι οποίες είναι ικανές να δημιουργήσουν σημαντικά προβλήματα στην προσαρμοστικότητα του ατόμου και να οδηγήσουν ακόμα και στην αυτοκτονία. Θα πρέπει να διευκρινιστεί, ότι οι προαναφερθείσες συνέπειες αφορούν κυρίως τις γυναίκες που εκδίδονται με εξαναγκασμό και όχι αυτές που εκδίδονται οικειοθελώς.

Τα περισσότερα θύματα παρατηρείται να χρησιμοποιούν μία σειρά από τεχνικές, προκειμένου να απαλλαγούν από τις συνέπειες της σεξουαλικής εκμετάλλευσης τους. Τέτοιες τεχνικές μπορεί να είναι η αναζήτηση των αιτιών για τις οποίες έπεσαν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Επίσης, η προσπάθεια να μειώσουν την ένταση του γεγονότος, με το να πείσουν τον εαυτό τους ότι δεν συμβαίνει μόνο σ' αυτές και η άρνηση και η απώθηση των συναισθημάτων τους. Συχνά απομονώνονται και καταφεύγουν στη χρήση αλκοόλ ή ναρκωτικών ουσιών, ενώ πολύ σπάνια καταφεύγουν στο αστυνομικό τμήμα, με την ελπίδα ότι θα συλληφθούν οι δράστες και θα απαλλαγούν από το φόβο και την απέχθεια που αισθάνονται για τα κυκλώματα που τις εκμεταλλεύονται.¹²²

Ωστόσο, η σεξουαλική εκμετάλλευση δεν επιφέρει επιπτώσεις μόνο σε ψυχολογικό, αλλά και σε οικονομικό – κοινωνικό επίπεδο. Η εμπορία ανθρώπων επηρεάζει δυσμενώς τα οικονομικά συστήματα των κρατών και τη λειτουργία των επιχειρήσεων, καθώς το φαινόμενο αυτό ευνοεί τη διαφθορά και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος¹²³. Τόσο η διαφθορά, όσο και το παράνομο χρήμα αποτελούν φαινόμενα τα οποία πλήττουν σοβαρά την οικονομική ανάπτυξη των χωρών.

Επιπλέον, το φαινόμενο που μελετάμε υπονομεύει την γενικότερη ανάπτυξη των κρατών. Το εμπόριο ανθρώπων απορροφά τεράστια χρηματικά ποσά, τα οποία θα μπορούσαν να επενδυθούν στη βελτίωση των οικονομικών – κοινωνικών – εργασιακών – εκπαιδευτικών συνθηκών.

Ωστόσο, η σεξουαλική εκμετάλλευση δεν επιφέρει επιπτώσεις μόνο σε ψυχολογικό επίπεδο, αλλά και σε οικονομικό – κοινωνικό επίπεδο. Η εμπορία ανθρώπων επηρεάζει δυσμενώς τα οικονομικά συστήματα των κρατών και τη λειτουργία των επιχειρήσεων, καθώς το φαινόμενο αυτό ευνοεί τη διαφθορά και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Τόσο η διαφθορά, όσο και το παράνομο χρήμα, αποτελούν φαινόμενα, τα οποία πλήττουν σοβαρά την οικονομική ανάπτυξη των χωρών.

Επιπλέον, το φαινόμενο που μελετάμε υπονομεύει τη γενικότερη ανάπτυξη των κρατών. Το εμπόριο ανθρώπων απορροφά τεράστια χρηματικά ποσά, τα οποία θα

¹²² Τσιγκρής, Άγγελος, (2000), *Τα σεξουαλικά εγκλήματα*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα, σελ 124

¹²³ www.childfamily.gr/-gr/-content/more/details-ATHENS-ROUNOTABLE1.doc, Σταματήστε την εμπορία των ανθρώπων τώρα

μπορούσαν να επενδυθούν στη βελτίωση των οικονομικών – κοινωνικών – εργασιακών – εκπαιδευτικών συνθηκών¹²⁴.

Η εμπορία ανθρώπων έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια του ανθρώπινου κεφαλαίου, όσο και την ανακοπή της ανάπτυξης, καθώς οδηγεί στη μείωση των μισθών, στην αύξηση του ποσοστού των ηλικιωμένων, στην υποβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου των νέων και κατ' επέκταση στη μείωση της παραγωγικότητας και των εσόδων. Ταυτόχρονα, η εκμετάλλευση ανθρώπων, εφόσον δυσχεραίνει τη μόρφωση των νέων και ευνοεί την αύξηση της φτώχειας, έχει ως αποτέλεσμα να μην γίνονται βήματα ανάπτυξης σε όλους τους τομείς.

Η διακίνηση και η εκμετάλλευση ανθρώπων πλήττει και το κρατικό κύρος των χωρών, στις οποίες κυριαρχεί η σωματεμπορία. Σ' αυτές τις χώρες οι κυβερνήσεις δεν έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν νόμους, κοινωνική ασφάλεια, αξιοκρατία και δικαιοσύνη, καθώς η λειτουργία του κράτους ρυθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από τα δίκτυα σωματεμπορίας και γενικότερα από τα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος.

Η εμπορία ανθρώπων δεν περιορίζεται μόνο στην παράνομη διακίνηση και εκμετάλλευση ανθρώπων. Αντιθέτως, ευνοεί την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών, το ξέπλυμα χρήματος, την εμπορία όπλων και άλλες παράνομες δραστηριότητες.

Η εκμετάλλευση ανθρώπων επιφέρει βαρύτατες συνέπειες στη δημόσια υγεία. Οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης, η ψυχική και σωματική κακοποίηση, η έλλειψη υγιεινής και μέτρων προφύλαξης ευνοεί τη δημιουργία και τη μετάδοση ασθενειών.¹²⁵

Μελετώντας τις συνέπειες της εμπορίας ανθρώπων, συμπεραίνουμε ότι η σεξουαλική και οικονομική εκμετάλλευση καταπατά το πανανθρώπινο δικαίωμα στη ζωή, την πολιτική και προσωπική ελευθερία, το δικαίωμα στη σωματική και ψυχική υγεία, καθώς και κάθε ανθρώπινο δικαίωμα.

ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μελετώντας το φαινόμενο της πορνείας, είναι ιδιαίτερος σημαντικό να εστιαστεί η μελέτη στα συναισθήματα των εκδιδόμενων γυναικών, τόσο σε αυτά που τις ωθούν να εμπορευματοποιήσουν το σώμα τους όσο και σε αυτά που προκύπτουν από την εμπλοκή τους στην πορνεία.

Κατά τον Gibbens, οι γυναίκες που εκπορνεύονται επιθυμούν «να μετατρέψουν τους άνδρες σε χοίρους, για να τους εκδικηθούν για την τραυματική παιδική τους ηλικία».

¹²⁴ www.childfamily.gr/-gr/-content/more/details-ATHENS-ROUNOTABLE1.doc, Σταματήστε την εμπορία των ανθρώπων τώρα

¹²⁵ athens.usembassy.gov/trafficking/NTRO.Gv.pdf, Έκθεση για την παράνομη διακίνηση ανθρώπων, 2005

Σύμφωνα με αυτή την άποψη, μεγάλος αριθμός των εκδιδόμενων γυναικών εκπορνεύονται, ωθούμενες από συναισθήματα θυμού, έχθρας και εκδίκησης προς το αντρικό φύλο, το οποίο θεωρούν υπεύθυνο για τις πρώιμες τραυματικές τους εμπειρίες.

Μια άλλη άποψη είναι, πως οι γυναίκες – ιερόδουλες συνήθως νιώθουν την ανάγκη να τους αναγνωριστεί πως είναι κυρίαρχες πάνω στο ανδρικό φύλο.¹²⁶ Αυτή τους τη ανάγκη συχνά ικανοποιείται μέσω του οικονομικού αντιτίμου που καθορίζεται από την εκδιδόμενη και καλείται να πληρώσει ο πελάτης προκειμένου να το παρασχεθούν οι πορνικές της υπηρεσίες. Συνέπεια αυτής της συναλλαγής, είναι η γυναίκα – ιερόδουλη να αισθάνεται ότι ασκεί εξουσία πάνω στον άνδρα – πελάτη και κατ' επέκταση να ικανοποιείται η ανάγκη της για αναγνώριση της υπεροχής της πάνω στο ανδρικό φύλο.

Άλλοι υποστηρίζουν πως η γυναίκα που προσφέρει πορνικές υπηρεσίες νιώθει πως ικανοποιεί τα μητρικά της ένστικτα, καθώς αισθάνεται πως ο νεαρός πελάτης είναι ολοκληρωτικά υποταγμένος σ' αυτή.¹²⁷ Ωστόσο, μέσω της οικονομικής συναλλαγής, η ιερόδουλη επιτυγχάνει την άρνηση αυτών των συναισθημάτων προκειμένου να καταφέρει να λειτουργήσει με επαγγελματισμό, δηλαδή να προσφέρει τις καλύτερες δυνατές πορνικές υπηρεσίες στον πελάτη.

Συχνά, οι γυναίκες που εμπορευματοποιούν το σώμα τους, χαρακτηρίζονται από έλλειψη αυτοεκτίμησης. Η εκπόρνευσή τους, ουσιαστικά, στοχεύει στην αντικατάσταση αυτών των συναισθημάτων με άλλα πιο θετικά. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι ένας άνδρας πληρώνει για να του προσφερθούν οι πορνικές υπηρεσίες, λειτουργεί ως θετικός ενισχυτής της αυτοπεποίθησης και της αυτοεκτίμησής τους.¹²⁸

Έχει παρατηρηθεί επίσης, ότι μεγάλος αριθμός γυναικών που εκδίδονται, βίωσαν συναισθηματική στέρηση. Σ' αυτή την περίπτωση, εξαιτίας αυτών των συναισθημάτων, οδηγούνται στην πορνεία, την οποία αντιμετωπίζουν ως «σανίδα» σωτηρίας. Με άλλα λόγια, ζουν με την πεποίθηση ότι μέσω της εκπόρνευσής τους θα καταφέρουν να αγαπηθούν και να καλύψουν το συναισθηματικό τους κενό.

Πολλές έρευνες υποστηρίζουν, ότι ο συντριπτικός αριθμός των εκδιδόμενων γυναικών αποτέλεσαν θύματα αιμομιξίας.¹²⁹ Αυτή η τραυματική εμπειρία, τις περισσότερες φορές λειτουργεί καθοριστικά στην εξέλιξη της προσωπικότητά τους. Καταρχήν τους δημιουργείται η πεποίθηση ότι για τίποτα δεν είναι ικανές, παρά μόνο για να προσφέρουν σεξ. Επιπλέον, νιώθουν ότι η σεξουαλική συνεύρεση αποτελεί το μοναδικό τρόπο να προσελκύσουν το ενδιαφέρον και την προσοχή των άλλων ανθρώπων.

¹²⁶ Welldon, Estela, (1997), *Η σκοτεινή πλευρά της μητρότητας*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σελ 161-162

¹²⁷ Ο π, σελ 169

¹²⁸ Ο π, σελ 172

¹²⁹ Ο π, σελ 181

Μέσω, λοιπόν, της εκπόρνευσή τους, αυτές οι γυναίκες επιδιώκουν αφενός την εκδίκηση, αφετέρου την απαλλαγή από τον πόνο που τις βαραίνει εξαιτίας των τρομακτικών εμπειριών που βίωσαν στα πλαίσια της οικογένειάς τους.¹³⁰

Ωστόσο, αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί πως υπάρχουν περιπτώσεις γυναικών που επιλέγουν συνειδητά να προσφέρουν πορνικές υπηρεσίες, ωθούμενες κυρίως από τις υψηλές χρηματικές απολαβές που εξασφαλίζουν μέσω της πορνείας και κατ' επέκταση από την επιθυμία τους για μια πλουσιοπάροχη ζωή.

Ιδιαίτερος σημαντικό είναι να μελετηθούν όχι μόνο συναισθήματα που ωθούν στην πορνεία αλλά και τα συναισθήματα που συνήθως έπονται της εκπόρνευσης.

Η γυναίκα – πόρνη προκειμένου να ανταποκριθεί πλήρως στις απαιτήσεις του επαγγέλματος και του πελάτη, αναγκάζεται να παραμερίζει κάθε προσωπική της αξία και κάθε της συναίσθημα.¹³¹ Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αισθάνεται έντονη αποστροφή και παντελή έλλειψη σεβασμού για τον εαυτό της.

Επίσης, συχνά παρατηρείται να αισθάνονται περιφρόνηση και θυμό προς την κοινωνία.¹³² Τα συναισθήματα αυτά, όμως, ουσιαστικά αντανακλούν την περιφρόνηση και το μίσος που νιώθουν για τον ίδιο τους τον εαυτό. Ουσιαστικά, ο αρνητισμός προς τους άλλους λειτουργεί ως αμυντικός μηχανισμός προκειμένου να καταφέρουν να επιβιώσουν με τις αβάσταχτες ενοχές και την αβάσταχτη απελπισία τους.

Όπως είχε αναφερθεί, πολλές γυναίκες καταφεύγουν στην πορνεία προκειμένου να τονώσουν τη χαμηλή αυτοεκτίμησή τους. Ωστόσο, πολύ γρήγορα η επιβεβαίωση που εισπράττουν μέσω της εκπόρνευσής τους αντικαθίσταται από έντονα και διαρκή συναισθήματα απελπισίας, αναξιότητας και μοναξιάς.¹³³

Το συναίσθημα που συχνά κυριαρχεί στις ιερόδουλες είναι αυτό της ενοχής.¹³⁴ Οι ενοχές είναι αποτέλεσμα της σύγκρουσης μεταξύ του εαυτού που την ωθεί στην πορνεία προκειμένου να νιώσει αποδεκτή και του εαυτού που την τιμωρεί επειδή καταπατά τις αξίες, την αξιοπρέπεια και τον αυτοσεβασμό της.

Παράλληλα, οι ιερόδουλες διακατέχονται από έντονα συναισθήματα αναξιότητας. Αισθάνονται πως δεν αξίζουν να βιώνουν καμία ευχαρίστηση ούτε καν αυτή της μητρότητας. Εξαιτίας αυτού, πολλές από τις εκδιδόμενες που γίνονται μητέρες ταυτίζονται με την «κακή και καταδιωκτική μητέρα»¹³⁵, γεγονός που επιδρά αρνητικότερα στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει και συμπεριφέρεται στο παιδί της.

¹³⁰ Welldon, Estela, (1997), *Η σκοτεινή πλευρά της μητρότητας*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σελ 188-189

¹³¹ Ο π, σελ 200

¹³² Ο π, σελ 171

¹³³ Ο π, σελ 182

¹³⁴ Ο π, σελ 185

¹³⁵ Ο π, σελ 200-201

Συνολικά, από όλα τα παραπάνω φαίνεται ότι ο συναισθηματικός κόσμος των εκδιδομένων γυναικών είναι εντονότατα διαταραγμένος. Συνοπτικά, θα μπορούσε να υποστηριχθεί πως το συναίσθημα που κυριαρχεί πριν αλλά και μετά την εμπλοκή των γυναικών στην πορνεία, είναι αυτό της χαμηλής αυτοεκτίμησης, το οποίο μεγεθύνεται συνεχώς με την συνεχή εμπορευματοποίηση του σώματός τους.

Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΠΟΡΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Κεντρικό θέμα στο υπό μελέτη φαινόμενο αποτελεί η στάση της κοινωνίας απέναντι στις εκδιδόμενες γυναίκες. Η πλειοψηφία της Ελληνικής κοινωνίας διέπεται στην συντριπτική της πλειοψηφία από άκρατο πουριτανισμό και υποκρισία. Μάλιστα, η υποκριτική στάση της κοινωνίας και του κράτους επιβεβαιώνεται ακόμα μια φορά από την πρόσφατη συμφωνία της Πολιτείας με την πρόταση του Δημοτικού Συμβουλίου του 2002 για τον εξορθολογισμό της άσκησης του επαγγέλματος από τους κατόχους των νόμιμων αδειών άσκησης τους επαγγέλματος και η απαράδεκτη ταύτιση των εργαζομένων αυτών με τις «σκλάβες» της καταναγκαστικής πορνείας.¹³⁶ Ουσιαστικά, αυτή η κρατική και πολιτική συναίνεση δεν έχει καμία σχέση με τη σύγχρονη αντιμετώπιση της πορνείας και του εκδιδόμενου προσώπου ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει τη συνέχιση της παράνομης καταναγκαστικής εκμετάλλευσης.

Η πλειονότητα των πολιτών και ιδιαίτερα οι κυρίαρχες τάξεις δεν ανέχονται μόνο, αλλά και συμμετέχουν ανοιχτά στην πορνεία, ενώ την καταδικάζουν μόνο στα λόγια¹³⁷ και κατηγορούν τους πάντες για τον διεθνή διασυρμό της χώρας μας εξαιτίας των διαστάσεων που έχει λάβει η πορνεία στη χώρα μας. Μάλιστα, η κοινωνία και ιδιαίτερα ο αντρικός πληθυσμός, εξοστρακίζει και στιγματίζει ιδιαίτερα τις γυναίκες που προσφέρουν πορνικές υπηρεσίες, προκειμένου να διακηρυχθεί ακόμα μια φορά η κυριαρχία του αντρικού φύλου πάνω στο γυναικείο.¹³⁸

Επίσης, ο έρωτας επί πληρωμή αντιμετωπίζεται από την κοινωνία ως ένδειξη γοήτρου για τους άντρες, ενώ για τις γυναίκες ως ένδειξη της ηθικής και σωματικής τους απαξίωσης. Με άλλα λόγια, η κοινωνία διαιωνίζει συνειδητά τη φυλετική ανισότητα ακόμα και μέσω του φαινομένου της πορνείας.

¹³⁶ Welldon, Estela, (1997), *Η σκοτεινή πλευρά της μητρότητας*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σελ 178

¹³⁷ Λάζος, Γρ, (2001), *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Ο πελάτης*, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 182

¹³⁸ Ο π, σελ 185

Ταυτόχρονα, η κυρίαρχη λογική για τις σχέσεις μεταξύ άνδρα – γυναίκας και τον έρωτα, οδηγεί στην καθολική αποδοχή της εμπορευματοποίησης των σεξουαλικών σχέσεων.¹³⁹

Η κοινωνία της Ελλάδας ουσιαστικά κλείνει τα μάτια και μένει απαθής απέναντι στο σοβαρότατο πρόβλημα της πορνείας, φέρνοντας ως επιχείρημα ότι η βία και η εκπόρνευση γυναικών αποτελεί ιδιωτικό και προσωπικό πρόβλημα, του οποίου η επίλυση επαφίεται στις ίδιες τις γυναίκες που γίνονται αντικείμενα προς πώληση.¹⁴⁰

Γενικά, αδράνεια απέναντι στο πρόβλημα της πορνείας παρατηρείται σ' όλα τα επίπεδα της ελληνικής κοινωνίας, από τους πολίτες μέχρι και τους δικαστές.

Μάλιστα, δεν είναι σπάνιο φαινόμενο, άτομα των Σωμάτων Ασφαλείας και της Δικαιοσύνης όχι μόνο να αδιαφορούν αλλά και να συμμετέχουν και να καλύπτουν με όποιο τρόπο μπορούν τα κυκλώματα σωματεμπορίας.

Κλείνοντας την ενότητα αυτή, αξίζει να τονιστεί πως το μεγαλύτερο μέρος των πολιτών της Ελληνικής Κοινωνίας αρνείται να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της πορνείας μόνο σε θεωρητικό και όχι σε πρακτικό επίπεδο.

Αυτή η συμπεριφορά των πολιτών σε συνδυασμό με την αδράνεια των οργάνων της τάξης, επιτρέπει στους διακινητές να θησαυρίζουν από τα έσοδα της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων¹⁴¹, αδιαφορώντας για τις μαρτυρικές στιγμές που βιώνουν οι εκδιδόμενες γυναίκες.

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΒΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ – ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Σύμφωνα με το Διεθνές νομοθετικό πλαίσιο, οι διάφορες πτυχές της παράνομης διακίνησης και εμπορίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παραβιάζουν μια σειρά ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Καταρχήν, το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου στο σεβασμό της ανθρωπίνης αξίας του. Σ' αυτό αντιτίθεται η χρησιμοποίησή του σαν εμπόρευμα.

Δεύτερον, το δικαίωμα στην ισότητα ως προς την απόλαυση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τρίτον, το δικαίωμα στην ελευθερία που περιλαμβάνει μια σειρά άλλων δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα, το δικαίωμα στον αυτοπροσδιορισμό και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας.

¹³⁹ Λάζος, Γρ, (2001), Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα-Ο πελάτης, Αθήνα, Καστανιώτη, σελ 200-201

¹⁴⁰ Ο Π, σελ 178

¹⁴¹ WWW.media.uoa.gr/emme/forum/viewtopic.php?id=6588page=1 Βατικιώτης Λεωνίδα – Ιωαννίδου Γιώτα, *Φάκελος σωματεμπορίας και η δίκη της νέας προοπτικής*

Το δικαίωμα της ελεύθερης διακίνησης και κυκλοφορίας και εκλογής του τόπου διαμονής (εφόσον βρίσκεται κανείς νόμιμα στο έδαφος της χώρας).

Το δικαίωμα επιλογής εργασίας και μη εκτέλεσης αναγκαστικής εργασίας.¹⁴²

Το δικαίωμα της γενετήσιας ελευθερίας¹⁴³ και αξιοπρέπειας.

Την απαγόρευση της δουλείας και των μορφών της.

Τέταρτον, το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να μην υφίσταται οποιαδήποτε απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση.

Τέλος, το σεβασμό των οικονομικών – κοινωνικών – πολιτισμικών δικαιωμάτων.¹⁴⁴

Από τα παραπάνω, φαίνεται ότι η σεξουαλική – οικονομική εκμετάλλευση ανθρώπων θίγει κάθε πτυχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και καταπατά κάθε δικαίωμα του ανθρώπου.

Όσο, λοιπόν, το εθνικό – νομοθετικό πλαίσιο παραμένει ανεπαρκές για την αντιμετώπιση της σημερινής εξέλιξης της πορνείας τόσο θα συντηρείται και θα διογκώνεται ο κύκλος της βάρβαρης εκμετάλλευσης και καταπάτησης των δικαιωμάτων γυναικών που εκδίδονται αναγκαστικά.

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Ένα από τα τρωτά σημεία του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου στην Ελλάδα για την παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων είναι το γεγονός ότι δεν περιλαμβάνει επαρκείς διατάξεις για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων.

Παράλληλα, το Ελληνικό Κράτος υστερεί ως προς τη λήψη κατάλληλων μέτρων και ενεργειών όσο αφορά την πρόληψη του υπό μελέτη κοινωνικού ζητήματος. Ωστόσο, και από την πλευρά των πολιτών απαιτούνται περισσότερες και πιο οργανωμένες προσπάθειες.

Το Κράτος πρέπει να εξουσιοδοτήσει κάποια όργανά του, με την αρμοδιότητα σχεδιασμού και εφαρμογής ενός ενημερωτικού προγράμματος. Συγκεκριμένα, αυτό το πρόγραμμα θα πρέπει να γνωστοποιεί στα θύματα της διακίνησης και εμπορίας ότι τα δικαιώματά τους προστατεύονται και ότι θα λάβουν τη συμπαράσταση του Ελληνικού Κράτους και των αρχών, αν καταγγείλουν την εκμετάλλευσή τους.¹⁴⁵

¹⁴² Ποινικός Κώδικας, Ν. 3064 *Περί Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων*

¹⁴³ Βλ. ό π Ορισμός γενετήσιας εκμετάλλευσης: Το νομοσχέδιο ορίζει τη γενετήσια εκμετάλλευση, όρο ευρύτερο της τέλεσης ασελγούς πράξης, έτσι ώστε να τιμωρούνται όχι μόνο εκείνοι που προάγουν τα θύματα διακίνησης σε πορνεία, αλλά και χρησιμοποιούν από κερδοσκοπία την εικόνα, το σώμα και τη φωνή ενός προσώπου για την πραγματική ή προσποιητή επιχείρηση ασελγών πράξεων ή την παροχή εργασίας ή υπηρεσιών με σκοπό τη σεξουαλική διέγερση.

¹⁴⁴ Βλ. ό π

¹⁴⁵ WWW.e-aris.gr/article/main.asp?NewsID=407&SelectionNum=3 Α.Κ, «Το εμπόριο ανθρώπων»

Επίσης, μέσω του προγράμματος πρόληψης θα πρέπει να ενημερώσουν τον ανδρικό πληθυσμό για τις συνθήκες στις οποίες ζουν οι γυναίκες που είναι θύματα των κυκλωμάτων σωματεμπορίας, ώστε να αντιληφθούν ότι με την προσφυγή τους σε υπηρεσίες εξαναγκαστικής πορνείας ουσιαστικά συντηρούν το φαινόμενο της βάρβαρης εκμετάλλευσης γυναικών.¹⁴⁶

Ακόμα, σε ότι αφορά τη νομοθεσία, θα πρέπει να ξεπεραστούν τα προβλήματα των νομικών μέτρων και της εφαρμογής των δικαστικών εντολών.¹⁴⁷

Επιπλέον, θα πρέπει να θεσπιστούν αυστηρότεροι νόμοι, οι οποίοι θα προβλέπουν αυστηρότατες ποινικές διώξεις στα άτομα που εκμεταλλεύονται σεξουαλικά – οικονομικά ανθρώπους.¹⁴⁸

Η πολιτεία θα πρέπει να στρέψει την προσοχή της στην αλλαγή των κοινωνικών στερεοτύπων.¹⁴⁹ Καθώς, γενεσιουργός δύναμη τέτοιων φαινομένων είναι η ανισορροπία στις σχέσεις των δύο φύλων.

Παράλληλα, οι πολίτες πρέπει να διεκδικήσουν τη διαμόρφωση ενός Κώδικα Δεοντολογίας για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έτσι ώστε να περιοριστούν τα φαινόμενα πορνογραφίας και των σεξικιστικών διαφημίσεων, τα οποία προάγουν την σεξουαλική και σωματική κακοποίηση και εκμετάλλευσή τους.¹⁵⁰

Σημαντικότερο για την πρόληψη της εκμετάλλευσης ανθρώπων, είναι η εφαρμογή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων πρόληψης του οργανωμένου εγκλήματος (π.χ. STOP II).¹⁵¹

Κατόπιν, το κράτος θα πρέπει να εισάγει στα σχολεία ειδικό μάθημα για την ισότητα των φύλων και τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και να προσφέρει επαρκή κατάρτιση στους εκπαιδευτικούς πάνω σ' αυτά τα θέματα.¹⁵²

Θα πρέπει να αναπτυχθούν οργανώσεις πολιτών οι οποίες θα δραστηριοποιούνται με σκοπό την ενημέρωση των συμπολιτών, να καταγγέλλουν παράνομα κυκλώματα, να ασκούν πίεση στην κρατική εξουσία για τη λήψη σοβαρών μέτρων αντιμετώπισης του προβλήματος και να διαμορφωθούν δομές συμπαράστασης των θυμάτων σεξουαλικής – οικονομικής εκμετάλλευσης.

¹⁴⁶ WWW.users.otenet.gr/~scoutari/keimena/via.html Σκουτάρη Ρούλα, Βία κατά των γυναικών: Το πρόβλημα – Η αντιμετώπιση – Οι διεκδικήσεις

¹⁴⁷ WWW.media.uoa.gr/emme/forum/viewtopic.php?id=6588page=1 Βατικιώτης Λεωνίδας – Ιωαννίδου Γιώτα, *Φάκελος σωματεμπορίας και η δίκη της νέας προοπτικής*

¹⁴⁸ Βλ. ό π

¹⁴⁹ WWW.e-aris.gr/article/main.asp?NewsID=407&SelectionNum=3 Α.Κ, «*Το εμπόριο ανθρώπων*»

¹⁵⁰ WWW.users.otenet.gr/~scoutari/keimena/via.html Σκουτάρη Ρούλα, Βία κατά των γυναικών: Το πρόβλημα – Η αντιμετώπιση – Οι διεκδικήσεις

¹⁵¹ WWW.e-aris.gr/article/main.asp?NewsID=407&SelectionNum=3 Α.Κ, «*Το εμπόριο ανθρώπων*»

¹⁵² WWW.users.otenet.gr/~scoutari/keimena/via.html Σκουτάρη Ρούλα, Βία κατά των γυναικών: Το πρόβλημα – Η αντιμετώπιση – Οι διεκδικήσεις

Εξίσου σημαντικό για την επίτευξη ενός αποτελεσματικού προγράμματος πρόληψης είναι η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των αστυνομικών και των δικαστών όσο αφορά την παράνομη διακίνηση και εκμετάλλευση γυναικών.¹⁵³

Η πολιτεία θα λάβει μια σειρά μέτρων για τη μείωση των λαθρομεταναστών, με σκοπό να μειωθεί το ποσοστό των ατόμων αυτής της κατηγορίας που ζουν κάτω από το επίπεδο της φτώχειας, γεγονός που οδηγεί πολλές φορές στο φαινόμενο της εξαναγκαστικής πορνείας.

Κρισιμότερο στοιχείο για την εφαρμογή ενός προγράμματος πρόληψης είναι η οργάνωση συστηματικής συνεργασίας της χώρας μας με τις αρμόδιες αρχές άλλων χωρών για να επιτευχθεί η αποτελεσματικότερη παρεμπόδιση των εκμεταλλευτών και της διακίνησης των υποψήφιων θυμάτων από άλλες χώρες προς την Ελλάδα.

Η ενίσχυση του ευρωπαϊκού φόρουμ πρόληψης του οργανωμένου εγκλήματος, το οποίο δίνει έμφαση στην εκμετάλλευση της εργασίας και στην σεξουαλική εκμετάλλευση, είναι απαραίτητο για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων. Στόχος αυτού του ευρωπαϊκού φόρουμ, είναι να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των υπεύθυνων για την επιβολή του νόμου, των αρμόδιων για τη μετανάστευση, των στελεχών των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των διεθνών οργανισμών, προκειμένου να αναπτυχθεί μία οργανωμένη και αποτελεσματική στρατηγική ενάντια της εμπορίας ανθρώπων.

Παράλληλα, η Ευρώπη, αλλά και κάθε κράτος ξεχωριστά, θα πρέπει να στηρίξουν οικονομικά τις μη κυβερνητικές οργανώσεις οι οποίες καταπολεμούν τη σεξουαλική εκμετάλλευση και γενικότερα την εκμετάλλευση ανθρώπων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η “La Strada”, μία μη κυβερνητική οργάνωση, η οποία προωθεί την πρόληψη της εμπορίας γυναικών στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και η οποία ιδρύθηκε το 1996, με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής ένωσης. Παράλληλα το 1999 χρηματοδοτήθηκε το “Anti-Slavery”, ένα πρόγραμμα το οποίο στοχεύει στον προσδιορισμό των τρόπων για την αποτελεσματικότερη ποινική δίωξη των σωματεμπόρων και την προστασία των θυμάτων¹⁵⁴.

Για τη δημιουργία και την εφαρμογή μέτρων πρόληψης, απαραίτητη είναι η πρόκληση αισθημάτων ντροπής και οργής της κοινής γνώμης εναντίων των εμπόρων, και αισθημάτων αλληλεγγύης υπέρ των θυμάτων, προκειμένου να καταστεί γενική απαίτηση η εφαρμογή των νόμων και η λήψη των νομικών – προληπτικών – παιδαγωγικών ψυχολογικών μέτρων.

¹⁵³ WWW.users.otenet.gr/~scoutari/keimena/via.html Σκουτάρη Ρούλα, Βία κατά των γυναικών: Το πρόβλημα – Η αντιμετώπιση – Οι διεκδικήσεις

¹⁵⁴ europa.eu.int/comm/fustice-home/news/8marw-el.htm, Η εμπορία ανθρώπων, ένα αυξανόμενο πρόβλημα

Ο εκδημοκρατισμός των κοινωνιών και η δημιουργία ενός κώδικα ηθικής είναι αναγκαία για την πρόληψη της εκμετάλλευσης ανθρώπων, διότι η εμπορευματοποίηση του σεξ και γενικότερα η εμπορία ανθρώπων είναι δημιούργημα των ίδιων των ανθρώπων¹⁵⁵.

Κλείνοντας, αξίζει να τονιστεί πως είναι επιτακτική η ανάγκη σχεδιασμού και εφαρμογής ενός προγράμματος πρόληψης που θα κατευθύνεται σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας, καθώς από τη μια η αδράνεια των πολιτών και από την άλλη του κρατικού μηχανισμού και των οργάνων της τάξης επιτρέπει στους διακινητές – εκμεταλλευτές να δρουν ανεμπόδιστα και να θησαυρίζουν «σκοτώνοντας» ανθρώπινες ψυχές και ανθρώπινα σώματα.

ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Η μέχρι τώρα δράση του Ελληνικού Κράτους για την καταστολή της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων κρίνεται και αποδεικνύεται εξαιρετικά ελλιπής και αναποτελεσματική.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της απουσίας οργανωμένης δράσης είναι η περίπτωση του νόμου 3064/2002 περί καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων, έγινε κυρίως λόγο της κατακραυγής για την τοποθέτηση της Ελλάδας στη χειρότερη κατηγορία των χωρών για τον τρόπο που αντιμετωπίζουν την παράνομη πορνεία.

Παράλληλα, οι μηχανισμοί βοήθειας και προστασίας των θυμάτων είναι ανύπαρκτοι και οι σχέσεις με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις χλωμές.

Το Κράτος προκειμένου να προασπίσει τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα, την προσωπική και γενετήσια ελευθερία τόσο των ανθρώπων όσο και των θυμάτων των κυκλωμάτων σωματεμπορίας, θα πρέπει να ευαισθητοποιηθεί και να λάβει μια σειρά σχετικών πρωτοβουλιών.

Καταρχήν, θα πρέπει να αυξήσει τα χρήματα που διατίθενται για προγράμματα μη κυβερνητικών οργανώσεων καθώς και τις προβλέψεις από τον προϋπολογισμό για την προστασία των θυμάτων.¹⁵⁶

Επίσης, θα πρέπει να εφαρμοστούν οι νομοθετικές προβλέψεις σχετικά με την τιμωρία των μαστροπών και με την ποινικοποίηση των πελατών. Παράλληλα, να θεσπιστεί μια

¹⁵⁵ www.kn-megalexandros.gr/3-anthv-dik.htm, Ναλμπάντης Κωνσταντίνος, *Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η εκμετάλλευση παιδιών*

¹⁵⁶ WWW.greekhelsinki.gr/bhr/greek/articles-2003/pr-03-07-03c.doc Βαλιανάτος Γρηγόρης, *Πορνεία και υποκρισία, στην Ελευθεροτυπία, 02/07/2003*

εκτενής νομοθεσία κατά της σωματεμπορίας και να αυξηθούν οι ποινικές διώξεις που προβλέπει ο ισχύον νόμος για την σωματεμπορία.¹⁵⁷

Σημαντικός παράγοντας για την καταστολή της σωματεμπορίας, είναι η εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας και υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων στέγης, ιατρικής – ψυχολογικής υποστήριξης για όλα τα θύματα σωματεμπορίας, τα οποία θα διευκόλυναν τη συμμετοχή των θυμάτων στις ποινικές διώξεις των σωματεμπόρων.

Ακόμα, θα πρέπει να πάψουν οι συνεχείς κρατήσεις κι απελάσεις των θυμάτων. Αντιθέτως, τα όργανα ασφαλείας θα πρέπει να εστιάσουν την προσοχή τους στους εμπόρους και στους πελάτες.¹⁵⁸

Το κράτος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις ειδικές διατάξεις για την πορνογραφία καθώς και για την ομαλή επανένταξη των εκδιδόμενων γυναικών στην κοινωνία.¹⁵⁹

Χρέος της πολιτείας είναι η ίδρυση ενός δικτύου «Δικηγόρων του Κόσμου» που ασχολείται με εγκλήματα όπως είναι σωματεμπορία.¹⁶⁰

Κρισιμότατο στοιχείο για την καταστολή της σωματεμπορίας είναι η εκκαθάριση των Σωμάτων Ασφαλείας από άτομα που συμμετέχουν ή καλύπτουν με όποιο τρόπο μπορούν τα κυκλώματα διακίνησης και σωματεμπορίας.

Επίσης, η πολιτεία θα πρέπει να μεριμνήσει για τον ασφαλή επαναπατρισμό του θύματος εφόσον το θύμα δηλώσει ότι το επιθυμεί. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το θύμα διακίνησης δεν έχει τη δυνατότητα να καλύψει τα έξοδα του επαναπατρισμού του, ενώ άλλες φορές τα ταξιδιωτικά του έγγραφα βρίσκονται στα χέρια των διακινητών.

Παράλληλα, το κράτος θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα παραμονής του θύματος στην Ελλάδα, εφόσον δεν επιθυμεί να επιστρέψει στη χώρα προέλευσής του για λόγους που αξιολογούνται βάσιμοι και σοβαροί.

Συγκεκριμένα, το θύμα μπορεί να μην επιθυμεί τον επαναπατρισμό του είτε γιατί θα είναι κοινωνικά στιγματισμένο ή ακόμα θα διωχθεί είτε γιατί κινδυνεύει να εντοπιστεί από τα κυκλώματα διακίνησης.¹⁶¹

Γενικότερα, θα πρέπει να αλλάξει ριζικά η μεταναστευτική πολιτική, καθώς η ισχύουσα αποτελεί πρόσφορο έδαφος για την εμπορία και εκμετάλλευση ανθρώπων.

¹⁵⁷ WWW.users.otenet.gr/~scoutari/keimena/via.html Σκουτάρη Ρούλα, Βία κατά των γυναικών: Το πρόβλημα – Η αντιμετώπιση – Οι διεκδικήσεις

¹⁵⁸ WWW.greekhelsinki.gr/bhr/greek/articles-2003/pr-03-07-03c.doc Βαλιανάτος Γρηγόρης, *Πορνεία και υποκρισία, στην Ελευθεροτυπία, 02/07/2003*

¹⁵⁹ WWW.e-aris.gr/article/main.asp?NewsID=407&SelectionNum=3 Α.Κ., «*Το εμπόριο ανθρώπων*»

¹⁶⁰ WWW.media.uoa.gr/emme/forum/viewtopic.php?id=6588page=1 Βατικιώτης Λεωνίδας – Ιωαννίδου

Γιώτα, *Φάκελος σωματεμπορίας και η δίκη της νέας προοπτικής*

¹⁶¹ WWW.nchv.gr/category.php?category-id=68 Εισηγήτρια: Γιωτοπούλου – Μαραγκοπούλου Α, *Κρίσεις για το σχέδιο νόμου για την «Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών», Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, 02/04/2005*

Πρέπει, σε συνεργασία με τις άλλες αντιρατσιστικές οργανώσεις, να συμβάλουμε στο άνοιγμα των συνόρων, στην κατάργηση της Ευρώπης – φρούριο¹⁶².

Κάθε κράτος θα πρέπει να αναπτύξει μία συλλογική στρατηγική για μία πολιτική ενάντια στο εμπόριο των ανθρώπων. Κάθε άτομο/ υπάλληλος και κάθε οργανισμός/ φορέας/ επιχείρηση θα πρέπει να λειτουργεί με κανόνες, οι οποίοι θα αποδυναμώνουν και θα καταστέλλουν το εμπόριο ανθρώπων. Για παράδειγμα, οι εταιρείες συγκοινωνιών θα ήταν εξαιρετικά ωφέλιμο να οργανώνουν μεγάλες διαφημιστικές εκστρατείες (μέσω διαφημίσεων, φυλλαδίων, κα). Ταυτόχρονα, οι υπάλληλοι αυτών των εταιρειών θα πρέπει να κάνουν εξονυχιστικούς ελέγχους και ιδιαίτερα να ελέγχουν την ταυτότητα των επιβατών. Οι ιδιοκτήτες και το προσωπικό των ξενοδοχείων και των χώρων διασκέδασης θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι και πληροφορημένοι όσο αφορά την εμπορία ανθρώπων, καθώς είναι σύνηθες το φαινόμενο της εκμετάλλευσης ανθρώπων μέσα σε τέτοιους χώρους. Ο τραπεζικός κόσμος, επίσης, μπορεί να βοηθήσει στην καταστολή του φαινομένου, ελέγχοντας και εντοπίζοντας τις χρηματικές συναλλαγές των σωματεμπόρων, μέσω των τραπεζικών συστημάτων¹⁶³.

Ένα από τα σημαντικότερα μέτρα για την καταστολή της εμπορίας ανθρώπων είναι η αντιμετώπιση της ανεργίας και της φτώχειας, οι οποίες αποτελούν αιτίες του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων. Είναι αναγκαίο να εξαλειφθούν οι μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, οι οποίες ωθούν μεγάλο αριθμό ανθρώπων να αποδεχτούν την πρώτη εργασία που τους προσφέρεται, με την ψευδή ελπίδα ότι θα αποκτήσουν ένα καλύτερο και ποιοτικότερο επίπεδο ζωής. Παράλληλα, οι κυβερνήσεις πρέπει να προωθούν και να ενισχύουν τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, με απώτερο σκοπό να εξαλειφθούν οι ανισότητες των δύο φύλων στον εργασιακό τομέα¹⁶⁴. Ωστόσο, για την καταπολέμηση της φτώχειας και της ανεργίας, απαραίτητη είναι η παροχή οικονομικοτεχνικής βοήθειας από τα ανεπτυγμένα κράτη και την Ευρώπη, προκειμένου οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες να μπορέσουν να δημιουργήσουν τις υποδομές και να αποκτήσουν τα εφόδια για την οικονομική – κοινωνική – εργασιακή – πολιτισμική τους ανάπτυξη.

Κλείνοντας την ενότητα για τα αναγκαία μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την καταστολή της παράνομης διακίνησης και εκμετάλλευσης ανθρώπων, αξίζει να τονιστεί πως για να γίνουν πράξη «εναπόκειται στα κινήματα, στα ευαισθητοποιημένα άτομα, σε

¹⁶² www.presscode.gr/html/trafficking04.htm, Τουλούμη Γιώτα, *Εισήγηση της Φεμινιστικής Πρωτοβουλίας ενάντια στην καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών του φεμινιστικού κέντρου Αθήνας*, 2004

¹⁶³ www.childfamily.gr/-gr/-content/more/detailw-ATHENS-ROUNOTABLE1.doc, *Σταματήστε την εμπορία των ανθρώπων τώρα*

¹⁶⁴ europa.eu.int/comm./justice-home/news/8marw-el.htm, Η εμπορία ανθρώπων, ένα αυξανόμενο πρόβλημα

όλους τελικά εμάς». ¹⁶⁵ Όλοι οι πολίτες λοιπόν, θα πρέπει να αρνηθούν την κυρίαρχη λογική που επιτάσσει την αποδοχή της εμπορευματοποίησης των σεξουαλικών σχέσεων ως αναγκαίου κακού.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ – ΨΥΧΙΚΗΣ – ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης γυναικών και παιδιών, δημιουργήθηκαν ειδικά προγράμματα και οργανώσεις, επιδιώκοντας την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων που θίγονται από το φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων.

Η εύρυθμη λειτουργία αυτών των προγραμμάτων και οργανώσεων εξασφαλίζεται μόνο με την κινητοποίηση και ευαισθητοποίηση των πολιτών, με την επαγρύπνηση των κυβερνήσεων και με τη διεθνή συνεργασία των κρατών σχετικά με την εμπορία ανθρώπων.

Όσο αφορά τα προγράμματα, καθένα εστιάζεται σε διαφορετικό / διαφορετικά θέματα σχετικά με την καταπολέμηση της σωματεμπορίας, με απώτερο σκοπό η όλη προσπάθεια να είναι καλύτερα οργανωμένη και συντονισμένη, καθώς και πιο αποτελεσματική.

Παρακάτω θα παρατεθούν κάποια αντιπροσωπευτικά προγράμματα για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, τα οποία σημειώνουν έντονη δραστηριότητα τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Καταρχάς το STOPNOW1 είναι ένα πρόγραμμα κατά της σωματεμπορίας. Το πρόγραμμα αυτό δημιουργήθηκε το 1996 και χρηματοδοτείται από την Υπηρεσία Διεθνούς Συνεργασίας του υπουργείου εξωτερικών¹⁶⁶. Παράλληλα, το 2001 χρηματοδοτήθηκε και το STOPNOW2.

Το STOPNOW απευθύνεται στους δικαστές, τους εισαγγελείς, τα αστυνομικά τμήματα, τους δημόσιους υπαλλήλους και τις δημόσιες υπηρεσίες που ασχολούνται με θέματα μετανάστευσης, με τον έλεγχο των συνόρων, με την υποστήριξη των θυμάτων και τη θεραπεία των δραστών. Επιπλέον, το πρόγραμμα stop σχετίζεται και χρηματοδοτεί φορείς – οργανισμούς που ασχολούνται με θέματα κατάρτισης, με την πληροφόρηση πάνω σε θέματα σχετικά με τη σωματεμπορία, με έρευνες και μελέτες σχετικά με την οικονομική –

¹⁶⁵ WWW.media.uoa.gr/emme/forum/viewtopic.php?id=6588page=1 Βατικιώτης Λεωνίδα – Ιωαννίδου Γιώτα, *Φάκελος σωματεμπορίας και η δίκη της νέας προοπτικής*

¹⁶⁶ www.stop-trafficking.org/FAQ_greek/, STOPNOW - Stop trafficking of people – συνηθισμένες ερωτήσεις

σεξουαλική εκμετάλλευση ατόμων και με άλλα συναφή θέματα, καθώς και με την οργάνωση σεμιναρίων και συζητήσεων.

Η σχέση του προγράμματος με τους παραπάνω οργανισμούς είναι απαραίτητη για την ικανοποίηση των στόχων του προγράμματος.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι σύνθετοι και ποικίλοι, ενώ σχετίζονται άμεσα με την καταπολέμηση της σωματεμπορίας. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση και η υποστήριξη των δικτύων και η επίτευξη συνεργασίας μεταξύ των ατόμων που είναι υπεύθυνοι για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων¹⁶⁷. Επίσης, το πρόγραμμα επιδιώκει να καθιερώσει τον εθελοντικό επαναπατρισμό και την κοινωνική επανένταξη των ατόμων που έπεσαν θύματα σωματεμπορίας¹⁶⁸.

Επιπλέον, το STOPNOW επιδιώκει να προωθήσει την εκμάθηση γλωσσών των χωρών από τις οποίες κατάγονται τα θύματα εκμετάλλευσης και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην απόκτηση πληροφοριών και γνώσεων όσο αφορά τον τρόπο λειτουργίας των άλλων κρατών (νομοθεσία για τη μετανάστευση, φορολογική νομοθεσία, κα). Παράλληλα, το πρόγραμμα στηρίζει τη δημιουργία οργανώσεων κατά της σωματεμπορίας, τα μέλη των οποίων θα συνεργάζονται και θα ανταλλάσσουν γνώσεις με απώτερο σκοπό να είναι περισσότερο αποδοτικά και καταρτισμένα¹⁶⁹.

Πιο συνοπτικά, το STOPNOW είναι ένα πρόγραμμα, το οποίο δίνει έμφαση στην αρωγή και στην προστασία των θυμάτων, στην αφύπνιση των πολιτών και στην αποτελεσματική συνεργασία των διαφόρων κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Εκτός από το STOPNOW, ένα από τα σημαντικότερα προγράμματα κατά της εμπορίας ανθρώπων είναι το πρόγραμμα “Δάφνη”. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι ένα πολυετές πρόγραμμα κοινοτικής δράσης, διάρκειας τεσσάρων ετών (2000-2003) ,για τη λήψη προληπτικών μέτρων, με στόχο την καταπολέμηση της βίας κατά των παιδιών και των γυναικών. Το πρόγραμμα Δάφνη 1 εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 1997, ενώ το 2000 χρηματοδότησαν το δεύτερο πρόγραμμα Δάφνη.

Τα προγράμματα Δάφνη επιδιώκουν να προχωρήσουν στη λήψη μέτρων, τα οποία θα διαφυλάττουν τη σωματική και ψυχική υγεία των γυναικών και των παιδιών, μέσω παροχής βοήθειας στα θύματα και πρόληψης της βίας. Επιπλέον, αυτά τα προγράμματα ενημερώνουν για τις συνέπειες της σωματικής βίας της σεξουαλικής κακοποίησης. Στόχος τους, επίσης, είναι να ενδυναμώσουν τα μικρότερα προγράμματα, προκειμένου να

¹⁶⁷ europa.eu.int/comm./justice_home/project/stop_el.htm, Έκθεση δραστηριοτήτων του προγράμματος stop, 1999

¹⁶⁸ www.stop-trafficking.org/FAG-greek/, STOPNOW – Stop Trafficking of people – συνηθισμένες ερωτήσεις

¹⁶⁹ europa.eu.int/comm./justice_home/project/stop_el.htm, Έκθεση δραστηριοτήτων του προγράμματος stop, 1999

καταφέρουν να έχουν μία πιο οργανωμένη, καλύτερη, αποδοτικότερη αντιμετώπιση της βίας κατά των παιδιών και των γυναικών. Το πρόγραμμα “Δάφνη” συμβάλλει στη δημιουργία και στην εφαρμογή καλύτερων πρακτικών, αλλά και νόμων, για θέματα σχετικά με τη σωματική – ψυχική – σεξουαλική κακοποίηση / εκμετάλλευση¹⁷⁰.

Αξίζει να τονιστεί, ότι το πρόγραμμα “Δάφνη”, λόγω της πολύ οργανωμένης και αποτελεσματικής δραστηριότητάς του, αποτελεί την αφετηρία της ευρωπαϊκής συνεργασίας μεταξύ μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίες καταπολεμούν τη βία εις βάρος γυναικών και παιδιών.

Παράλληλα, σημαντικότερες προσπάθειες για την καταπολέμηση της σωματεμπορίας και της βίας πραγματοποιούνται από μη κυβερνητικές οργανώσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Αδέσμευτη Κίνηση Γυναικών, η οποία επιδιώκει την αντιμετώπιση της πορνείας. Αυτή η οργάνωση ερευνά, καταγγέλλει κυκλώματα, ασκεί πίεση για τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων κατά της σωματεμπορίας και προσφέρει ψυχολογική και υλική βοήθεια στα θύματα σωματεμπορίας.

Επίσης, η Γενική Ισότητα Φύλων προωθεί θέματα ισότητας των δύο φύλων. Η γυναικεία Ομάδα Αυτοάμυνας εκπαιδεύει τις γυναίκες πάνω σε λεκτική – σωματική αυτοάμυνα. Το Δίκτυο Γυναικών Θεσσαλονίκης και το Δίκτυο για την καταπολέμηση της ανδρικής βίας κατά των γυναικών αναπτύσσουν δραστηριότητες με στόχο να σταματήσει η κακοποίηση γυναικών. Ο σύνδεσμος για τα δικαιώματα της γυναίκας προσφέρει νομικές συμβουλές για τη βία στην οικογένεια (χωρίς κανένα χρηματικό αντίτιμο), αλλά ταυτόχρονα επιδιώκει μέσω των δραστηριοτήτων του να καταπολεμήσει τη σωματεμπορία. Η Φεμινιστική Πρωτοβουλία για την καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών ευαισθητοποιεί – πληροφορεί την κοινή γνώμη, στηρίζει τα θύματα σωματεμπορίας και πιέζει την κρατική εξουσία να λάβει μέτρα κατά της εμπορίας ανθρώπων. Η Ομάδα Γαλασίου αποτελείται από διάφορες οργανώσεις, οι οποίες εξετάζουν από κοινού την ισχύουσα νομοθεσία για τη σωματεμπορία.

¹⁷⁰ europa.eu.int/scadplus/leg/lvd/133062.htm, *Καταπολέμηση της βίας εις βάρος παιδιών, εφήβων και γυναικών: πρόγραμμα Δάφνη*

Σε διεθνές επίπεδο έχει δημιουργηθεί το Ευρωπαϊκό Λόμπυ Γυναικών, το οποίο αποτελείται από γυναικείους και φεμινιστικούς συλλόγους απ' όλα τα κράτη της Ευρώπης. Το Ευρωπαϊκό Λόμπυ Γυναικών αναπτύσσει πολιτικές για την κατοχύρωση της ισότητας των δύο φύλων.

Άλλες ευρωπαϊκές οργανώσεις γυναικών είναι οι:

ENOW – European Network of Women (δίκτυο Γυναικών Ευρώπης)

EWLA - European Women Lawyers' Association (ευρωπαϊκή ένωση γυναικών νομικών)

International Women's Health Coalition (Διεθνής Ένωση Υγείας γυναικών)

Global Coalition on Women and HIV

MADRE – An International Women's Human Rights Organization (παγκόσμια οργάνωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών)

Roma- women association (γυναικεία οργάνωση)

WAVE – Women Against Violence Europe (Γυναίκες της Ευρώπης ενάντια στη βία)¹⁷¹.

Από τα παραπάνω παρατηρούμε, ότι η ύπαρξη και η συνεργασία οργανώσεων τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο είναι ιδιαίτερως απαραίτητη και αποτελεσματική στην καταπολέμηση της κακοποίησης και της εκμετάλλευσης γυναικών και παιδιών, καθώς η συνεργασία εξασφαλίζει ανταλλαγή πληροφοριών και πρακτικών, καλύτερο συντονισμό, γρηγορότερα και καλύτερα αποτελέσματα.

Ωστόσο, είναι αναγκαίο όλες οι μη κυβερνητικές οργανώσεις να ασκήσουν πιέσεις άμεσα στις κυβερνήσεις, ώστε να ληφθούν μέτρα υπέρ των θυμάτων και κατά των σωματεμπόρων. Καταρχάς θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι τα θύματα σωματεμπορίας δεν θα διώκονται από τις αρχές, ούτε για την παράνομη παραμονή τους στη χώρα, ούτε για τις παράνομες δραστηριότητές τους. Εξίσου απαραίτητο είναι να κατοχυρωθεί πως θα παρέχεται ιατρική – ψυχολογική – υλική βοήθεια στα θύματα. Οι οργανώσεις θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη βαρύτητα στο θέμα της παραμονής των θυμάτων στη χώρα. Πιο συγκεκριμένα τα θύματα σωματεμπορίας θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στη χώρα τουλάχιστον για τρεις μήνες, προκειμένου να αναρρώσουν και να είναι ασφαλή. Εξίσου σημαντικό είναι να ρυθμιστεί το θέμα της άδειας παραμονής. Σήμερα, ως επί το πλείστον, οι άδειες παραμονής δίνονται στα θύματα τα οποία συνεργάζονται με την αστυνομία και όχι στα θύματα τα οποία αντιμετωπίζουν σοβαρά σωματικά – ψυχολογικά προβλήματα ή κινδύνους για την ασφάλειά τους¹⁷².

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι η συμβολή των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των διαφόρων προγραμμάτων που καταπολεμούν την εκμετάλλευση και την

¹⁷¹ www.sapphogz.net/gynaika/w-orgs.html, Γυναικείες Οργανώσεις

¹⁷² www.amnesty.org.gr/news/2004-09-28-1.htm, Διεθνής Αμνηστία – Ελληνικό Τμήμα Το σχέδιο ευρωπαϊκής σύμβασης κατά της σωματεμπορίας πρέπει να ενισχυθεί, 2004

κακοποίηση των ανθρώπων είναι εξαιρετικά σημαντική. Ωστόσο, θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι τα προγράμματα, οι οργανώσεις, οι εμπλεκόμενοι, τα σχέδια και οι πρακτικές έχουν ως καθοδηγητή μόνο τα ανθρώπινα δικαιώματα και σκοπό την προστασία και την εφαρμογή τους και να διασφαλιστεί ότι δεν εξυπηρετούν άλλου είδους συμφέροντα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, μελετώντας το φαινόμενο της πορνείας και της εξαναγκαστικής πορνείας στην Ελλάδα, προκύπτει ότι η σεξουαλική – οικονομική εκμετάλλευση ανθρώπων αποτελεί μια από τις σοβαρότερες απειλές για τις σύγχρονες κοινωνίες. Απειλεί την ασφάλεια, τα δικαιώματα του πολίτη, την ανάπτυξη, το κράτος δικαίου αλλά και τη διεθνή έννομη τάξη. Είναι μια απειλή που ξεπερνά τα εθνικά σύνορα και ισοπεδώνει θεσμούς και ανθρώπους.

Η πορνεία λοιπόν, νόμιμη ή παράνομη, εθελούσια ή καταναγκαστική προϋποθέτει και εμπεριέχει βία, αποτελεί αγοροπωλησία και χειραγώγηση του ανθρώπινου σώματος και προσβάλλει θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Έτσι η εμπορία ανθρώπων ως αποτέλεσμα είτε ατομικών καταναγκασμών είτε κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών, παραβιάζει τα δικαιώματα και αποτελεί μια από τις χειρότερες μορφές της σύγχρονης δουλείας και ένα από τα πιο ανησυχητικά και απεχθή κοινωνικά προβλήματα. Τόσο η κοινωνική όσο και η ανισότητα των δύο φύλλων που επικρατεί στις σύγχρονες κοινωνίες προωθεί την εκμετάλλευση και την καταπίεση που συμβάλει στη φτώχεια, την εξαθλίωση και τον αποκλεισμό τα οποία οδηγούν στον εξευτελισμό και τον υποβιβασμό της γυναικείας φύσης.

Η σωματεμπορία δεν αποτελεί μόνο ένα επεισοδιακό φαινόμενο που θίγει μερικώς μεμονωμένα άτομα, πρόκειται για ένα φαινόμενο που επιφέρει εκτεταμένες επιπτώσεις στον κοινωνικό, στον οικονομικό και στον πολιτικό ιστό των κοινωνιών. Άλλωστε η εμπορία ανθρώπων δεν αφορά μόνο τη σεξουαλική εκμετάλλευση, αλλά και την εκμετάλλευση της εργασίας σε συνθήκες που μοιάζουν με δουλεία. Τα θύματα υφίστανται βία, βιασμούς, ξυλοδαρμούς, καθώς και άλλες μορφές πίεσης και εξαναγκασμού.

Βάση αυτών, η επίλυση ενός τόσο σοβαρότατου προβλήματος, δεν μπορεί να αφορά μόνο το θύμα εκμετάλλευσης και την οικογένειά του, γιατί η βία και η εκμετάλλευση γυναικών δεν είναι ιδιωτικό πρόβλημα. Αντιθέτως, είναι παραβίαση κανόνων, είναι νομικό έγκλημα. Επομένως, είναι καιρός οι πολίτες να απαλλαγούν από την νοοτροπία του

«συνδρόμου της κλειδαρότρυπας», όπου εγκλωβίζει και διαιωνίζει τα φαινόμενα βίας και εκμετάλλευσης γυναικών, στη σφαίρα του «ιδιωτικού και προσωπικού».

Η αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου εντάσσεται στους αγώνες ενάντια στις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης. Η παγκοσμιοποίηση συμβάλει στο να είναι ο κόσμος «μικρότερος», οι αποστάσεις κοντινότερες και τα γεγονότα επιδρούν άμεσα και αμέσως στους ανθρώπους. Η συλλογική δράση θα πρέπει να στοχεύει στη κοινωνική απελευθέρωση από την καταπίεση και την εκμετάλλευση που επιβάλλουν οι υπάρχουσες κοινωνικοπολιτικές ανισότητες. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει οι ίδιες οι γυναίκες να αντιληφθούν ότι όσο οι ταξικές διαφορές μεγαλώνουν τόσο θα εντείνονται οι φυλετικές διακρίσεις.

Γενικά, η αποπροσωπιοποίηση των σχέσεων, η έλλειψη στενών κοινωνικών δεσμών, η κοινωνική αναληψία, ο ανταγωνισμός και η μοναχική πορεία χωρίς συντρόφους, όνειρα, στόχους, ιδανικά και ευαισθησία, καθιστούν το σύγχρονο άνθρωπο περισσότερο ευάλωτο από ποτέ σε τέτοιο φαινόμενο όπως αυτό της σεξουαλικής – οικονομικής εκμετάλλευσης και της παράνομης διακίνησης ανθρώπων.¹⁷³

Η εμπορία ανθρώπων πέρα από τον καθαυτό απεχθή της χαρακτήρα, επιφέρει ευρύτατες και συχνά βαριές ψυχικές και σωματικές βλάβες στα θύματα, ιδίως μάλιστα σε εκείνα των οποίων η κοινωνική κατάσταση είναι ευάλωτη (π.χ. των ανήλικων αλλοδαπών γυναικών). Πολύ συχνά η θέση αυτών επιβαρύνεται και από άλλους κοινωνικούς παράγοντες όπως είναι ο κοινωνικός αποκλεισμός, η άγνοια της γλώσσας και η οικονομική εξαθλίωση.

Όμως, το φαινόμενο της πορνείας, δε θα ήταν ορθό να αποσυνδέεται η πορνεία από τις κοινωνικοοικονομικές της αιτίες και να προσεγγίζεται ως φαινόμενο συνυφασμένο με τη γυναικεία φύση ή με την επιβολή εξαναγκασμού και βίας πάνω στο γυναικείο φύλο. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η επιβολή βίας διαδραματίζει δευτερεύοντα ρόλο κι έρχεται ως συνέπεια των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών που επικρατούν (όπως είναι η φτώχεια, η ανεργία και η εξαθλίωση).

Στο όνομα της παγκοσμιοποίησης που προωθεί την ελεύθερη και ανταγωνιστική αγορά καταρρίπτονται παραδόσεις αξίες και φραγμοί και εμφανίζονται νέες κοινωνικές παθογενέσεις μια εκ των οποίων είναι και η πορνεία.

Επομένως, οι ισχύουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που οδηγούν στη λεγόμενη νέα τάξη πραγμάτων έχουν ως συνέπεια τις ολοένα αυξανόμενες οικονομικές ανισότητες

¹⁷³ europa.eu.int/comm./justice_home/project/stop_el.htm, Έκθεση δραστηριοτήτων του προγράμματος stop, 1999

και τη δημιουργία κοινωνικοοικονομικού χάσματος μεταξύ διαφόρων κοινωνικών ομάδων. Η οικονομική, κοινωνικοπολιτική και πολιτισμική αυτή διαδικασία οδηγεί επίσης και στη δημιουργία νέων μορφών διακρίσεων. Η διαδικασία αυτή συσχετιζόμενη με το πατριαρχικό σύστημα που επικρατεί στις σύγχρονες κοινωνίες οξύνει την ανισότητα των δύο φύλων. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνει την οικονομική και κοινωνική περιθωριοποίηση του γυναικείου φύλου, αιτιογενής παράγοντας που συχνά οδηγεί στην εκπόρνευση κάποιων γυναικών.

Η περιθωριοποίηση των γυναικών αντανakλάται σε ποικίλους τομείς όπως αυτοί της εργασίας, της οικογένειας, της εκπαίδευσης, της υγείας που τις καθιστά ευάλωτες στην φτώχεια και κατ' επέκταση στην επιβολή διαφόρων μορφών βίας και εκμετάλλευσης.

Παρά τους ισχυρισμούς ότι προωθείται η ισότητα των φύλων, η πραγματικότητα έρχεται να τους διαψεύσει. Η αυξημένη ανεργία, η χαμηλή αντιπροσώπευση γυναικών στην πολιτική, η σχέση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, η έλλειψη υποδομών, η διαφθορά κάποιων αστυνομικών και δικαστικών αρχών προσφέρουν πρόσφορο έδαφος για την καταπάτηση δικαιωμάτων.

Είναι αναγκαία η ευαισθητοποίηση και η κινητοποίηση πολιτών, τουλάχιστον για θέματα που αφορούν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Όλοι μας θα πρέπει να καταλάβουμε, ότι ο 21^{ος} αιώνας, θα πρέπει να είναι ο αιώνας της προστασίας των δικαιωμάτων.

Η αντιμετώπιση του φαινομένου και των θυμάτων εντάσσεται στους αγώνες ενάντια στις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και του νεοφιλελευθερισμού, η αλληλεπίδραση των οποίων εντείνει τη φτώχεια και τη βία που υφίσταται. Δεν μπορούμε από τη μία να διαδηλώνουμε το σύνθημα “οι άνθρωποι πάνω από τα χρήματα” και από την άλλη να μην καταγγέλλουμε την εμπορία ανθρώπων. Επίσης, είναι αντιφατικό να δηλώνουμε την υποστήριξη μας στους μετανάστες, αλλά να μην αντιδρούμε όταν πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης. Γενικότερα, η κάθε κοινωνία θα πρέπει να διεκδικήσει τη δημιουργία και τη λειτουργία δομών υποστήριξης, περίθαλψης και προστασίας των θυμάτων της πορνείας και όχι να τα συλλαμβάνει, να τα απελαύνει και να τα αντιμετωπίζει σαν εγκληματικά στοιχεία. Επίσης, οι γυναίκες θα πρέπει να συσπειρωθούν και να αγωνιστούν ενάντια στις πολιτικές που τις περιθωριοποιούν και τις υποχρεώνουν να ζουν κάτω από άθλιες συνθήκες διαβίωσης. Τα κράτη έχουν την ευθύνη τόσο μεμονωμένα όσο και σε συνεργασία μεταξύ τους, όχι μόνο να λάβουν μέτρα για την πρόληψη της σωματεμπορίας και να διώκουν δικαστικά τους υπαίτιους, αλλά και να προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα των θυμάτων, καθώς τα θύματα είναι υποκείμενα δικαιωμάτων και όχι άβουλα αντικείμενα.

Η εμπορία γυναικών είναι ένα σύνθετο ζήτημα, στο οποίο αντανακλώνται οι κοινωνικές αντιλήψεις για το γυναικείο κορμί και τη γυναικεία σεξουαλικότητα. Οι αντιλήψεις αυτές είναι στοιχεία μίας πατριαρχικής ιδεολογίας, η οποία αποδέχεται και ευνοεί την πορνεία, αλλά ταυτόχρονα απαιτεί την “σωματική αγνότητα των γυναικών”.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ασπιώτης, Α, (1969), *Η σεξουαλική σφαίρα και ο νέος άνθρωπος*, Αθήνα, Ψυχολογία και Ζωή
2. Κρεατσάς, Γεώργιος, (2003), *Σεξουαλική αγωγή και οι σχέσεις των δύο φύλων*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα
3. Λάζος, Γρ, (2001), *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Η εκδιδόμενη*, Αθήνα, Καστανιώτη.
4. Λάζος, Γρ, (2001), *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα – Ο πελάτης*, Αθήνα, Καστανιώτη.
5. Παπανικολάου, Νίκος, (1999), *Όταν οι εταίρες...*, Αθήνα, Σοφίας Μέλαθρον
6. Τσιγκρής, Άγγελος, (2000), *Τα σεξουαλικά εγκλήματα*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα,
7. Τσιγκρής, Άγγελος, (2000), *Η σεξουαλική βία κατά γυναικών και παιδιών*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα,
8. Adler, Laure, (2000), *Η καθημερινή ζωή στους οίκους ανοχής της Γαλλίας*, Αθήνα, Παπαδήμα.
9. Ferre Mati, Lashevas Perez, Casas Hilari, *Σύγχρονη Ψυχολογία*, μεταφρ Οικονομοπούλου Νάγια, Ευρωεκδοτική, τόμος 4^{ος}.
10. Tang, Isabel, (2001), *Πορνογραφία: η κρυφή ιστορία του πολιτισμού*, Αθήνα, Οξύ Α.Ε, μεταφρ. Καραγιάννη Κατερίνα
11. Weldon, Estela, (1997), *Η σκοτεινή πλευρά της μητρότητας*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

1. Δρίκος, Θωμάς, (2002), *Η πορνεία στην Ερμούπολη το 19^ο αιώνα*, Αθήνα, Καστανιώτη.
2. Λάζος, Γρ, (1997), *Η σεξουαλικότητα ως αξία στη σύγχρονη Ελλάδα*, Αθήνα, Δελφίνοι
3. Λεντάκης, Ανδρέας, (1997), *Ο έρωτας στην αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα, Καστανιώτη
4. Λεντάκης, Ανδρέας, (1997), *Ιερά Πορνεία*, Αθήνα, Δωρικός
5. Μαγγανάς, Αντώνης, (1994), *Τα εκδιδόμενα άτομα. Πορνεία: Παρέκκλιση ή Παράβαση*, Αθήνα, Παπαζήσης
6. Vanoyeke, Violaine, (1996), *Η πορνεία στην Ελλάδα και στη Ρώμη*, Αθήνα, Παπαδήμας

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία-(INTERNET)

1. www.amnesty.org.gr/news/2004-09-28-1.htm, Διεθνής Αμνηστία – Ελληνικό Τμήμα
Το σχέδιο ευρωπαϊκής
2. www.arhdiocese.gr/Keso/hmerida_2003_1.html, *Η παράνομη διακίνηση και εμπορία γυναικών και παιδιών και η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην αρωγή των θυμάτων*
3. europa.int/comm./justice_home/news/8mars_el.htm, *Ηεμπορία ανθρώπων – ένα αυξανόμενο πρόβλημα*
4. www.childfamily.gr/-gr/-content/more/details-ATHENS-ROUNOTABLE1.doc,
Σταματήστε την εμπορία των ανθρώπων τώρα
5. www.cisc.gc.ca/annyal_zeports/annual_report2003/exploit_2003_F.htm, *Exploitation sexuelle des engantstovima.dolnet.gr/print_article.php?e=B&F=12507&m=co8&aa=1*, Γαλάνης, Δ. – Καραγιάννης, Ν, *Η πορνεία των απαλών ονύχων*
6. www.disabled.gr/at/?=999, *πρόρνες ομορφότερες, μορφωμένες και με AIDS*, 2006
7. www.dream.net.gr/modules.php?name=News&file=article&sid=335, Γαλανού, Μαρίνα, *Τραβεστί Τρανσέξουαλ: Μύθοι και πραγματικότητες*, 2004
8. WWW.e-ariss.gr/article/main.asp?NewsID=407&SelectionNum=3 Α.Κ, *Το εμπόριο ανθρώπων*
9. www.eok.gr/index.php.inc=pbart&cid=9002&aid=11, Καραμάνου, Άννα, *Εργασιακά προβλήματα ομοφυλόφιλων στην Ελλάδα*
10. www.epoxi.gr/giannakopoulou_trafficking_issues_1172004.htm, Γιαννακοπούλου, Ελένη, *Το πρόβλημα της πορνείας και οι όροι συζήτησης του*
11. www.ert.gr/afieromatal/women/interview.asp, *Η βία προτιμά τις γυναίκες*
12. www.hyper.gr/makthes/950929/50929eoo.html, Βελλίδης, Ι, *Παιδεραστία ΟΝ ΛΑ*
13. www.iopress.gr/ios20010701b.htm, Βαλλιανάτος, Γρηγόρης, *Είναι η ανδρική πορνεία ένα ιδιώνυμο έγκλημα;*
14. www.istoselides.gr/news/article.php?sid=993, Μπουφίδης, Σταύρος, *Παράνομη διακίνηση γυναικών: καταναγκαστική ή θεληματική πορνεία* Ασπιώτης, Α, (1969), *Η σεξουαλική σφαίρα και ο νέος άνθρωπος*, Αθήνα, Ψυχολογία και Ζωή
15. WWW.greekhelsinki.gr/bhr/greek/articles-2003/pr-03-07-03c.doc Βαλιανάτος Γρηγόρης, *Πορνεία και υποκρισία, στην Ελευθεροτυπία, 02/07/203*
16. www.Karamanou.gr/gr/uploads/Documents/%CE, Καραμάνου, *Εκπαιδευτικά προβλήματα ομοφυλόφιλων*, 2004
17. www.Karamanou.gr/gr/uploads/Documents/%CE, Καραμάνου, *Εργασιακά προβλήματα ομοφυλόφιλων*, 2004
18. www.kethi.gr/greek/meletes/Trafficking_outline/traffickingoutline.pdf, *Ενημερωτική μελέτη για τη διεθνική σωματεμπορία _ Trafficking*, 2001
19. www.kethi.gr/greek/meletes/Somateboria_Ginekon/porneia_PDF.pdf, Κέντρο ερευνών για θέματα ισότητας, *Σωματεμπορία γυναικών, πορνεία, σεξουαλική εκμετάλλευση*
20. www.kn-megalexandros.gr/3-anthv-dik.htm, Ναλμπάντης Κωνσταντίνος, *Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η εκμετάλλευση παιδιών*
21. www.medlook.net/article.asp?item_d=1666, *Η σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών: μακροχρόνιες επιπλοκές,*
22. www.medlook.net/article.asp?item_d=1666, *Η σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών: μακροχρόνιες επιπλοκές,*
23. www.medlook.net/article.asp?itern_id=1212, *Πορνογραφία, ανθρώπινες σχέσεις και τα παιδιά*

24. WWW.media.uoa.gr/emme/forum/viewtopic.php?id=6588page=1 Βατικιώτης Λεωνίδα – Ιωαννίδου Γιώτα, *Φάκελος σωματεμπορίας και η δίκη της νέας προοπτικής*
25. WWW.nchv.gr/category.php?category-id=68 Εισηγήτρια: Γιωτοπούλου – Μαραγκοπούλου Α, *Κρίσεις για το σχέδιο νόμου για την Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων*, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, 02/04/2005
26. www.okde.org/provi/prihos.htm, *Χρυσόφορα η πορνεία, ατιμώρητοι οι προαγωγοί*
27. www.presscode.gr/hm/trafficking04.htm, Τουλούμη Γιώτα, *Εισήγηση της φεμινιστικής πρωτοβουλίας ενάντια στην καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών του φεμινιστικού κέντρου Αθήνας*, 2004
28. www.prin.gr/prin/623/623-18-19.htm, Κοσμά, Ειρήνη, *Σε πορνείο μετατρέπεται η Αθήνα*, 2006
29. www.sapphogz.net/gynaika/w-orgs.html, *Γυναικείες Οργανώσεις*
30. www.socped.gr/program/sexualikosmetadidomena.htm, Βογιατζακης, Ευάγγελος, *Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα σε εφήβους*
31. www.stop-trafficking.org/FAQ_greek/STOPNOW-StopTtrafficking of people – συνηθισμένες ερωτήσεις
32. [www.unhchv.ch/huridocda/huridoca.ncf/\(Symbol\)/E.CN.4.2000.68.En?Opendocument](http://www.unhchv.ch/huridocda/huridoca.ncf/(Symbol)/E.CN.4.2000.68.En?Opendocument), *Έκθεση της Ειδικής Εισηγήτριας του ΟΗΕ για τη βία κατά των γυναικών, σχετικά με τη διεθνή σωματεμπορία*, 2000
33. www.unicef.org/newsline/02pr02htvn, *Unicef press release*
34. www.unicef.org/programme/cprotection/focus/trafficking/stats.htm, *Unicef statistics*
35. WWW.users.otenet.gr/~scoutari/keimena/via.html Σκουτάρη Ρούλα, *Βία κατά των γυναικών: Το πρόβλημα – Η αντιμετώπιση – Οι διεκδικήσεις*
36. www.10pevcent.gr/issues/200404/15.html, Τσαμπρούνης, Δημήτρης, *Νομοθεσία και ομοφυλοφιλία στην Ελλάδα*, 2004
37. athens.usembassy.gov/traffickingINTRO_Gr.pdf, *Έκθεση για παράνομη διακίνηση ανθρώπων*, 2005
38. athens.indymedia.org/old/front.php3?lang=el&article-id=219563, Τσαμπρούνης, Δημήτρης, *Ομοφυλοφιλία και νομοθεσία στην Ελλάδα*, 2004
39. europa.eu.int/comm./justice_home/project/stop_el.htm, *Έκθεση δραστηριοτήτων του προγράμματος stop*, 1999
40. europa.eu.int/scadplus/leg/lvd/133062.htm, *Καταπολέμηση της βίας εις βάρος παιδιών, εφήβων και γυναικών: πρόγραμμα Δάφνη*
41. europa.int/comm./justice_home/news/8mars_el.htm, *Ηεμπορία ανθρώπων – ένα αυξανόμενο πρόβλημα*
42. tonima.dolnet.gr/print-article.php?e=B&F=12507&m=CO8&aa=1, Γαλάνης, Δ – Καραγιάννης, Ν, *Η πορνεία των απαλών ονύχων*
43. Usinfo.state.gov/topical/global/traffic, *US Department of state, Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000: Trafficking in Persons Report, 2000*